

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Tid och plats: Kommunstyrelsens arbetsutskott kallas till sammanträde 2021-11-15 kl. 08.30 i Hävringe

Catharina Fredriksson
Ordförande

Jana Hilding
Sekreterare

Ny detaljplan för industri Kvarndammen
 Området kring Jogersöhem
 Trafikverket spårområde padelhall
 och FSVJ
 Information om stallet Stjärnholm

Maria Malmberg/Kjell Andersson
 Maria Malmberg/Kjell Andersson

Maria Malmberg/Kjell Andersson
 Martin Englund/Sarah Heltborg Ronélius

Nr	DiarieNr	Ärendemening	Handläggare	Sida
1	KS.2021.6	Uppdrag om att upprätta föredragningslista med förslag till beslut	Jana Hilding	
2	KS.2021.43	Uppdrag att förebygga skadegörelse och klotter	Niklas Thelin	3
3	KS.2020.66	Åtgärder för att förebygga översvämning	Niklas Thelin	5
4	KS.2021.135	Finansiering av statusinventering av Sporthallen vid Ramdalsanläggningen	Sarah Heltborg Ronélius	8
5	KS.2021.112	Internkontrollplan 2022	Niklas Thelin	18
6	KS.2021.149	Revidering av Kommunstyrelsens delegationsordning avseende kommunens arbete med kommunens skogsinnehav	Maria Malmberg	20
7	KS.2021.124	Kommunstyrelsens verksamhetsplan 2022-2024	Niklas Thelin	24
8	KS.2021.32	Uppföljning av räddningstjänst 2021	Niklas Thelin	25
9	KS.2021.144	Planerat underhåll för fastigheter 2022	Sarah Heltborg Ronélius	29
10	KS.2019.131	Handlingsprogram för en säkrare och tryggare kommun 2021-2023	Niklas Thelin	31
11	KS.2021.134	Handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst	Niklas Thelin	33
12	KS.2021.136	Utredning kost	Margrita Sjöqvist	

Kommunstyrelsens arbetsutskott

13	KS.2021.137	Omfördelning kommunstyrelsens anslag avseende bidrag äldreomsorgslyftet	Margrita Sjöqvist	94
14	KS.2021.127	Riktlinje för god ekonomisk hushållning	Magnus Petersson	96
15	KS.2021.145	Hysesförändring för Utbildningsnämnden	Magnus Petersson	105
16	KS.2021.150	Revidering av reglemente för nämnden för samverkan kring socialtjänst och vård	Agnetha West	106
17	KS.2021.143	Utredning om intern upphandling	Magnus Petersson	117
18	KS.2021.55	Redovisning av ej besvarade motioner och medborgarförslag	Jana Hilding	122

Datum
2021-10-27Dnr
KS.2021.43OXL2
621
v 1.0
2007-
03-13**Kommunstyrelseförvaltningen**

Niklas Thelin

0155- 381 22

072- 212 78 20

niklas.telin@oxelosund.se**Kommunstyrelsen**

Uppdrag att förebygga skadegörelse och klotter

1. Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsens beslut

1. Redovisningen godkänns.
2. Uppdraget återrapporteras vid kommunstyrelsens sammanträden i mars och oktober 2022.

2. Sammanfattning

På grund av återkommande skadegörelse i Oxelösund har kommunstyrelsen gett kommunchefen ges i uppdrag att föreslå åtgärder som kan bidra till en ökad trygghet och minskade skador.

En antal åtgärder har genomförts under våren och sommaren 2021. Det handlar om såväl utbildningsinsatser, där förhoppningen är att effekter ska uppnås på sikt som mer kortsiktiga tekniska lösningar. Ytterligare åtgärder planeras till hösten/vintern.

Många åtgärder har haft kommunens skolor i fokus eftersom dessa är särskilt utsatta för skadegörelse. Förhoppningen är att goda effekter ska uppnås och att erfarenheter från detta arbete ska kunna omsättas även på andra utsatta miljöer i kommunen.

Att planerade åtgärder genomförs samt effekter av genomförda åtgärder kommer löpande att följas upp.

Datum
2021-10-27

KS.2021.43

3. Ärendet

På grund av återkommande skadegörelse i Oxelösund har kommunstyrelsen gett kommunchefen ges i uppdrag att föreslå åtgärder som kan bidra till en ökad trygghet och minskade skador (KS 2021-03-17, § 40).

En antal åtgärder har genomförts under våren och sommaren 2021. Ytterligare åtgärder planeras till hösten/vintern.

Många åtgärder har haft kommunens skolor i fokus eftersom dessa är särskilt utsatta för skadegörelse. Förhoppningen är att goda effekter ska uppnås och att erfarenheter från detta arbete ska kunna omsättas även på andra utsatta miljöer i kommunen.

Att planerade åtgärder genomförs samt effekter av genomförda åtgärder kommer löpande att följas upp.

3.1 Genomförda åtgärder

- Utökad rondering av väktarbolag kring utsatta skolor under sommaren
- Platsanalys av Ramdalsområdet i syfte är att identifiera platser och/eller attribut som kan bidra till ökad risk för brott, störningar och upplevelser av otrygghet.
- Ferieplatser/utbildning för ungdomar som goda ambassadörer för trygghet och brottsförebyggande åtgärder
- Uppsökande verksamhet (fältarbete) av fritidsledare, ungdomsstödare och aktivitetspedagoger
- Tekniska lösningar på utsatta skolor, som okrossbara fönster och hinder för takklättring
- Polisen prioriterar så kallade Hotspots (ungdomshäng)

3.2 Planerade åtgärder

- Kameraövervakning av utsatta skolor utreds under vintern 2021/2022. Ansökan om tillstånd till kameraövervakning har ingetts till integritetsskyddsmyndigheten
- Ytterligare tekniska lösningar på utsatta skolor, som utökad belysning och P-förbud för att minska platsers attraktivitet som hängplats för ungdomar
- Grannsamverkan inom ramen för BRÅ-arbetet
- Platsanalys av fler utsatta områden och miljöer

Johan Persson
Kommunchef

Niklas Thelin
säkerhetsstrateg/utredare

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från kommunstyrelseförvaltningen 2021-11-27

Beslut till:

Kommunchef (FK)
Säkerhetsstrateg (FK)

Datum
2021-11-02Dnr
KS.2020.66OXL2
621
v 1.0
2007-
03-13**Kommunstyrelseförvaltningen**
Niklas Thelin
0155- 381 22
072- 212 78 20
niklas.telin@oxelosund.se**Kommunstyrelsen**

Åtgärder för att förebygga översvämning

Lägesbeskrivning

1. Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsens beslut

1. Redovisningen godkänns.
2. Kommunchefen ges i uppdrag att fortsätta med arbetet i enlighet med den planering som har upprättats.

2. Sammanfattning

Mot bakgrund av en förhöjd havsvattennivå i februari 2020 har kommunstyrelsen uppdragit till kommunchefen att utreda och beräkna kostnader för nödvändiga åtgärder för att motverka konsekvenser, vid Sjöängen, av en förhöjd havsvattennivå.

Kommunstyrelseförvaltningen konstaterar att någon form av barriär mot vatteninträngning behövs för att skydda området mot översvämning. På längre sikt bör åtgärden kompletteras med en höjning av ett vägavsnitt i händelse av ytterligare höjd havsvattennivå. Vidare konstaterar förvaltningen att det behövs VA-åtgärder för att hantera vatten bakom barriären.

Ett antal steg behöver tas för att gå vidare med arbetet kring sjöängen. Det handlar om bland annat om att utreda kommunens ansvar för skydd av befintlig bebyggelse samt att klargöra finansiering av kostnader.

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår att redovisningen godkänns samt att kommunchefen ges i uppdrag att fortsätta arbetet i enlighet med den planering som har upprättats.

3. Bakgrund

Mot bakgrund av en förhöjd havsvattennivå i februari 2020 gav kommunstyrelsen kommunchefen i uppdrag att genomföra en risk- och sårbarhetsanalys kopplad till förändringar i havsvattennivån (KS 2020-09-02, § 98).

I sin återkoppling till kommunstyrelsen i november 2020 pekade kommunstyrelseförvaltningen på fyra områden som särskilt påverkas vid en förhöjd havsvattennivå. När boendemiljöer och antal boende beaktades var det särskilt tydligt att konsekvenserna blir som mest påtagliga vid Sjöängen längst kuststräckan Danvikshagen – Stenvik.

Kommunstyrelsen uppdrog därför till kommunchefen att utreda och beräkna kostnader för nödvändiga åtgärder för att motverka konsekvenser, vid Sjöängen, av en förhöjd havsvattennivå upp till 1,5 meter (KS 2020-11-25, § 156).

Datum
2021-11-02

KS.2020.66

4. Lägesbeskrivning, november 2021

En arbetsgrupp med representanter för Oxelö Energi, miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen samt kommunstyrelseförvaltningen har i två inledande planeringsmöten sett över problematiken vid Sjöängen.

Gruppen konstaterar att någon form av barriär mot vatteninträngning via Djursgraven behövs för att skydda området söder om Sjöängsvägen mot översvämning. På längre sikt bör åtgärden kompletteras med en höjning av ett avsnitt av Skrakvägen för att ytterligare säkra området i händelse av ytterligare höjd havsvattennivå. Se illustration på bild 1. Gruppen konstaterar också att det behövs VA-åtgärder för att hantera vatten bakom barriären.

Bild 1. Danvikshagen – Stenvik, 1,5 m

*Markeringarna är enbart för illustration och avser inte faktisk placering

Bild 2. Danvikshagen – Stenvik, 2,0 m

Datum
2021-11-02

KS.2020.66

4.1 Planering för det vidare arbetet

Ett antal steg behöver tas för att gå vidare med arbetet kring sjöängen;

- Klargöra kommunens ansvar
Det är oklart vad kommunens ansvar är när det handlar om att anlägga skydd eller säkerhetsåtgärder för befintlig bebyggelse. Enligt preliminära uppgifter från Boverket har inte kommunen något lagstadgat ansvar för att anlägga skydd eller säkerhetsåtgärder för befintlig bebyggelse.
Kommunstyrelseförvaltningen och miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen kommer gemensamt att utreda ansvarsfrågan under hösten 2021.
- Finansiering
Det inledande arbetet, framför allt det som behöver läggas ut på en entreprenör/konsult, medför kostnader på uppskattningsvis 400 000 kr.
Det handlar bland annat om utredning av markförhållanden samt för att få relevanta förslag till åtgärder och kostnader för (i första hand) en skyddande barriär mot Djursgraven.
På sikt handlar det också om finansiering av kostnader för att genomföra åtgärder som förebygger/förhindrar översvämning.
Inga medel finns i dagsläget destinerade arbetet. Kommunstyrelseförvaltningen utreder möjligheten till finansiering, helt eller delvis, via statsbidrag.
- Hantering av VA-frågor
Behovet av VA-åtgärder som en följd av markåtgärder behöver klargöras och kostnadsberäknas. Oxelö Energi hanterar denna fråga.

Johan Persson
Kommunchef

Niklas Thelin
Säkerhetsstrateg/utredare

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från kommunstyrelseförvaltningen 2021-11-02

Beslut till:

Kommunchef (FK)
Säkerhetsstrateg (FK)

Datum
2021-10-19Dnr
KS.2021.135OXL2
621
v 1.0
2007-
03-13Kommunstyrelseförvaltningen
Sarah Heltborg Ronelius

Kommunstyrelsen

Finansiering av statusinventering av Sporthallen samt Badhuset vid Ramdalsanläggningen

1. Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsens beslut

- Godkänna investeringen 2 000 tkr
- Investering 2 000 tkr finansieras via Ramen *Sporthall*
- Godkänna projektplan
- Attestant för projektet är fastighetsekonom

2. Sammanfattning

Badhusets tekniska livslängd för konstruktion och komponenter behöver säkerställas genom att sakkunnig inom badhusmiljö utför statusinventering av badhuset vid Ramdalsanläggningen. Genom inventering och statusrapport tydliggörs när Badhuset når sin tekniska livslängd samt vilket underhållsbehov som ska prioriteras för att badhuset ska hålla och fungera optimalt. Rapporten ska även visa på om Badhuset klarar ytterligare en stor renovering eller om befintligt badhus har ett sista datum. Informationen är viktig för långsiktigt lokalbehov.

Detsamma gäller sporthallens tekniska livslängd. Statusinventering med rapport ska beskriva hur byggnaden och dess installationer mår. Inventering och utredning kommer att påvisa vilka delar som lämpar sig till vilken användning och med vilka investeringar. Utöver den tekniska statusen behöver vi också i utredningen ta fasta på vilka långsiktiga behov som finns av inomhusidrott i Oxelösund för att värdera om nuvarande idrottshall räcker.

Informationer är viktig för underhållsplan samt det långsiktiga användandet av Ramdalsanläggningen och eventuellt framtida behov av kompletterande byggnader.

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår kommunstyrelsen att aktivera investeringsmedel 2 000 tkr ur ramen *sporthall* för att påbörja statusinventering av Sporthall och Badhus vid Ramdalsanläggningen.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2021-10-19

Projektplan daterad 2021-10-26

Johan Persson
KommunchefSarah Heltborg Ronelius
Fastighetsekonom

Datum
2021-10-19

KS.2021.135

Beslut till:

Fastighetsekonom (FÅ)
Fastighetsförvaltare KSF (FÅ)
Controller (FK)
Kultur- och fritidschef (FK)

Projektplan

Statusinventering av Sporthallen samt Badhuset vid
Ramdalsanläggningen

Innehållsförteckning

1. Inledning	4
1.1 Projektets bakgrund	4
2 Projektbeskrivning	4
2.1 Uppdragsbeskrivning	4
2.2 Syfte	4
2.3 Mål	4
2.4 Avgränsningar	4
2.5 Framgångsfaktorer	4
2.6 Risker	5
3 Organisation	5
3.1 Uppdragsgivare	5
3.2 Styrgrupp	6
3.3 Ansvarig beställare	6
3.4 Projektledare	6
3.5 Projektgrupp	6
3.6 Referensgrupper	6
3.7 Arbetsgrupper	6
4 Resurser	6
5 Tidsplan	7
6 Huvudaktiviteter och milstolpar	7
7 Projektarbetssätt	7
7.1 Metoder	7
7.1.1 Möten	7
7.1.2 Rapportering	7
7.2 Verktyg	Fel! Bokmärket är inte definierat.
7.3 Tester	Fel! Bokmärket är inte definierat.
7.4 Projektavvikelse	Fel! Bokmärket är inte definierat.
7.4.1 Ändring av projektorganisation	Fel! Bokmärket är inte definierat.
7.4.2 Övriga avvikelser	Fel! Bokmärket är inte definierat.
7.5 Nya projektidéer	Fel! Bokmärket är inte definierat.
8 Överlämning	7
9 Uppföljning och kvalitetssäkring	8
10 Information, kommunikation och dokumentation	8
10.1 Information och kommunikation	8
10.2 Dokumentation	8
11 Referensdokument	8

Dokumentets syfte

Projektplanen är det övergripande sammanhållande projektdokumentet.

Projektplanen redogör för vad som ska göras, vem som gör vad inom projektet samt hur det ska göras. Projektplanen omfattar alla moment från projektstart till avslut.

Samtliga rubriker i dokumentet ska alltid finnas med, ledtexterna under kan dock tas bort.

Versionshantering

KS godkänner och fastslår projektplanen.

Efter projektplanen är fastslagen **görs inga ändringar** om dessa inte faller under punkt. 7.4.

I sådana fall skapas en ny version och detta dokumenteras i tabellen nedan.

Version	Ansvarig	Datum	Förändring
			Tillägg enligt KF § 109/2009

1. Inledning

1.1 Projektets bakgrund

Rapport från 2015 avseende sporthallen visar på att byggnaden är i dåligt skick. Akuta åtgärder har utförts. Kommunstyrelseförvaltningen behöver säkerställa hur byggnaden mår utifrån att inte samtliga åtgärder är utförda.

- Sammanfattning om nuläge och börläge?

2 Projektbeskrivning

2.1 Uppdragsbeskrivning

Badhusets tekniska livslängd för konstruktion och komponenter behöver säkerställas genom att sakkunnig inom badhusmiljö utför statusinventering av badhuset vid Ramdalsanläggningen. Genom inventering och statusrapport tydliggörs när Badhuset når sin tekniska livslängd samt vilket underhållsbehov som ska prioriteras för badhuset ska hålla och fungera optimalt. Detsamma gäller sporthallens tekniska livslängd. Statusinventering med rapport ska beskriva hur byggnaden och dess installationer mår. Finns ytor i bef. Sporthall som inte är värda att fortsatt investera i och således behöver avyttras.

Utöver den tekniska statusen behöver vi också i utredningen ta fasta på vilka långsiktiga behov som finns av inomhusidrott i Oxelösund för att värdera om nuvarande idrottshall räcker eller om Ramdalsanläggningen behöver kompletteras med ytterligare ytor för inomhusidrott. Och i sådant fall, vilka ytor behövs.

2.2 Syfte

Informationer är viktig för underhållsplan samt det långsiktigt användande av byggnaden.

* Varför ska projektet genomföras?

2.3 Mål

Inventering med rapport ska vara klar under våren 2022 för att ev. åtgärder ska hinna beredas i MBB för år 2024-25-26

* Mätbart resultat (när ska vad vara klart?)

2.4 Avgränsningar

Ombyggnation och renovering ingår ej i uppdraget.

* Vad ingår inte i projektet?

2.5 Framgångsfaktorer

Information och dialog med referensgrupper

* Faktorer som främjar projektet?

2.6 Risker

Risker i projektet listas nedan. En riskanalys tas fram i separat dokument.

Risker	Sannolikhet (L, M, H)	Konsekvenser	Åtgärder
Avsaknad av kompletta handlingar	M	Fördyrning samt påverkan av tidplan	Ytterligare konsulter kan krävas för att komplettera handlingar
Svårt att prognostisera framtida lokalbehov, pga. att verksamheter legat vilande under pandemin.	L	Felaktig behovsanalys. Mer tidsåtgång än beräknat	Påbörja kontakt med Föreningslivet per omgående.
Störa pågående verksamhet, vid platsbesök/besiktning	L	Påverkar tidplan, påverkar verksamheten negativt utifrån ett störningsmoment	Information/kommunikation med berörda.

- Räkna upp riskerna som kan förekomma i projektet.
- Värdera dem utifrån sannolikhet att de inträffar (låg, medel eller hög risk).
- Ta fram åtgärder. (Kan även göra en åtgärdsplan i vilken det framgår vem som är ansvarig och datum då åtgärden ska vara genomförd.)

3 Organisation

3.1 Uppdragsgivare

Kommunstyrelsen

* Är kommunstyrelsen Godkänner och fastställer projektförslaget utser även styrgruppen.

3.2 Styrgrupp

Magnus Petersson, Ekonomi/fastighetschef. Sarah Heltborg Ronélius Fastighetsekonom. Johan Persson, kommunchef. Anders Magnusson, Kultur och fritidschef.

* Beslutande. Fastställer direktivet. Ekonomiskt ansvarig. Initieras av uppdragsgivaren. **Rapporterar till kommunstyrelsen**

3.3 Ansvarig beställare

Magnus Petersson, Ekonomi/fastighetschef..

* Ansvarig tjänsteman t.ex. kommunchef, ekonomichef.

3.4 Projektledare

Martin Englund. Fastighetsförvaltare KSF.

* Styr och leder projektet inom fastslagna kostnads och tidsramar. Föredragande i styrgrupp.

3.5 Projektgrupp

Martin Englund. Fastighetsförvaltare KSF. Magnus Lagerström, Kultursamordnare. Extern utredningskonsult för sporthallsdel. Extern utredningskonsult för badhusmiljö. Annie Magnusson, kommunikatör KSFL.

* Utför arbetet i projektet. Rapporterar till projektledaren.

3.6 Referensgrupper

Representant från utbildningsförvaltningen. Deltagare från Oxelösunds föreningsliv. Deltagare från Rf-sisu. Fastighetsförvaltare Kustbostäder.

*Berörda intressenter och specialister, fungerar som projektgruppens bollplank. Utses av projektledaren.

3.7 Arbetsgrupper

4 Resurser

4.1 Ekonomi

Händelser	Belopp
Konsultkostnader samt kostnad projektledning	2 000 tkr

5 Tidsplan

Projektstart omgående. Färdig rapport till Kommunstyrelsens maj/juni-sammanträde.

6 Huvudaktiviteter och milstolpar

Detaljerad aktivitetsplan hanteras i separat aktivitetsplan.

	Datum
Beslut KS	24 november 2021
Färdig rapport	Maj 2022

* Lista på avgörande aktiviteter och milstolpar.

Milstolpe är en avstämningsspunkt som används för att följa upp viktiga händelser i projektet.

7 Projektarbetsätt

7.1 Metoder

Projektplanen och övriga styrande dokument är projektets riktlinjer mot vilka projektet ska följas upp och avrapporteras.

7.1.1 Möten

Styrgrupp regelbundet, Projektgruppmöten regelbundet

7.1.2 Rapportering

Controller redovisar investeringen enligt uppföljningsrutin till kommunstyrelsen

Styrgruppen rapporterar till KS. Uppföljningen görs under och efter projektet som rapporterar till Kommunstyrelsen

8 Överlämning

Då projektet avslutas ska resultatet lämnas till uppdragsgivaren eller den av uppdragsgivaren utsedd person för förvaltning.

9 Uppföljning och kvalitetssäkring

Vilken organisation gör uppföljning och när görs den? Undvik att knyta till individ.

Uppföljningen ska inte göras inom projektet.

Uppföljning sker månadsvis av ekonom med ekonomichef och kommunchef. Kommunstyrelsen får vid varje förutbestämt sammanträde en rapport över ekonomin dels per ackumulerad månad och en prognos på projektet vid färdigställande

* Nåddes målen, ekonomin, erfarenheter, vad ska återföras till verksamheterna.

10 Information, kommunikation och dokumentation

10.1 Information och kommunikation

En detaljerad informations- och kommunikationsplan kan tas fram i separat dokument. I annat fall beskrivs kort om hur information och kommunikation i projektet genomförs nedan. Viktigt är att ha med vem som ansvarar för att informationsinsatserna genomförs.

10.2 Dokumentation

Projektledaren ansvarar för skapande och lagring av projektdokument och mötesanteckningar.

Dokument som rör projektet exempelvis teknisk dokumentation från leverantören lagras i kommunens dokumentlagringssystem på följande plats:

11 Referensdokument

* Exempelvis riskanalys, informationsplan m.m.

Datum
2021-10-27Dnr
KS.2021.112OXL2
621
v 1.0
2007-
03-13**Kommunstyrelseförvaltningen**
Niklas Thelin
0155- 381 38
072- 212 78 20
niklas.telin@oxelosund.se**Kommunstyrelsen**

Kommunstyrelsens internkontrollplan 2022

1. Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut

Följande rutiner/system med kontrollmoment utgör kommunstyrelsens internkontrollplan för 2022:

- ...
- ...

2. Sammanfattning

Kommunstyrelsen process för att fastställa en årlig internkontrollplan innebär att kommunstyrelseförvaltningen gör en risk- och väsentlighetsanalys av ett antal rutiner som är möjliga att granska vid internkontroll.

Därefter väljer kommunstyrelsen de rutiner som ska ingå i den kommande internkontrollplanen. Kommunstyrelsen har också möjlighet att själv initiera och fastställa kontroll av andra rutiner.

Syftet med processen är att den som utför verksamheten inte ska välja och föra fram förslag till rutiner och kontrollmoment.

Kommunstyrelseförvaltningen har, i en bruttolista, sammanställt och riskbedömt ett antal rutiner som kan utgöra underlag till internkontrollplan 2022. Bruttolistan redovisas nedan.

Förvaltningen föreslår att kommunstyrelsen ser över och bedömer vilka rutiner och kontrollmoment som är relevanta att ta med i internkontrollplanen för 2022.

Johan Persson
KommunchefNiklas Thelin
Säkerhetsstrateg/utredare

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från kommunstyrelseförvaltningen 2020-10-27

Beslut till:

Niklas Thelin (FÅ)

Datum
2021-10-27

KS.2021.112

Bruttolista 2022

	Rutin och kontrollmoment	Rapportering	Risk ¹
1	Systemförvaltningsmodellen <i>Att systemförvaltningsmodellen efterlevs</i>	KS maj	12
2	Behörighet till IT-system <i>Att användar-ID som inte längre används är borttagna från IT-enhetens verksamhetssystem.</i>	KS maj KS oktober	12
3	Rutin för rehabilitering <i>Att en rehabiliteringsprocess startas vid medarbetares frånvaro</i>	KS maj	12
4	Arvodesutbetalningar <i>Att arvode för förlorad arbetsinkomst inte utbetalas för lönersatt tid</i>	KS maj	12
5	Koncerngensamma styrdokument och policyer <i>Att styrdokument och policyer tillämpas och efterlevs</i>	KS maj KS oktober	9
6	Köpekontrakt vid försäljning av tomt <i>Insättning av köpesumma säkerställs före utlämnande av köpebrev</i>	KS oktober	9
7	Hyses- tomträtt- och arrendeavtal ▪ Att behörig instans fattar beslut ▪ Att rätt avtalsmall används ▪ Att delegationsanmälan görs	KS oktober	9
8	Styrdokument <i>Att samtliga av kommunens styrdokument finns på hemsidan</i>	KS maj	9
9	Investeringar <i>Att gränsdragning mellan drift och investeringar inom kommunstyrelsen och miljö- och samhällsbyggnadsnämnden är rätt</i>	KS oktober	8 9
10	Bostadsanpassningsbidrag ▪ Att handläggning sker enligt processbeskrivning ▪ Att handläggning sker enligt fastställd tidplan ▪ Att beslut är korrekta med avseende på lagstiftning	KS oktober	6
11	Rutin för tillbudsanmälan <i>Att åtgärd är vidtagen samt dokumenterad i KIA vid tillbud</i>	KS oktober	6
12	Rutin för rekrytering <i>Att sökanden till kommunens tjänster får en återkoppling efter avslutad rekrytering</i>	KS oktober	6
13	Mångfaldsplan <i>Att mångfaldsfrågor lyfts som en ämne/punkt på APT</i>	KS oktober	4
14	Löneriktlinjer <i>Att medarbetarna fått information om gällande lönekriterier</i>	KS oktober	4

¹ Riskvärdet bedöms med utgångspunkt i sannolikheten för att fel ska uppstå i förhållande till konsekvenserna av felet.

Datum
2021-11-01Dnr
KS.2021.149OXL2
621
v 1.0
2007-
03-13Kommunstyrelseförvaltningen
Maria Malmberg
0155-385 87

Kommunstyrelsen

Revidering av Kommunstyrelsens delegationsordning avseende kommunens arbete med kommunens skogsinnehav

1. Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsens beslut

1. Punkt B.16 med lydelsen "Fastställande och utförande/genomförande verkställande av skogsbruksplan i kommunens egenskap som fastighetsägare" avförs från kommunstyrelsens delegationsordning daterad 2021-10-27.
2. Förslag till reviderad delegationsordning daterad 2021-10-27 fastställs genom att tillägg görs med punkterna B.16 a och B.16 b enligt bilaga.

2. Sammanfattning

Oxelösunds Kommun har ett skogsinnehav på ca 1 569,7 hektar, ca 940 hektar är produktiv skogsmark. Under 2018 reviderades skogsbruksplanen. I samband med revideringen tog kommunstyrelsen beslut rörande skogsbruksplanen 2018-05-30 § 107. Beslutet som togs innebar att i egenskap av markägare ställer sig kommunstyrelsen bakom de principiella ställningstaganden som redovisas i tjänsteskrivelsen och som utgör grundläggande ställningstagande i skogsbruksplanen samt att Kommunstyrelseförvaltningen, Mark och exploatering ges i uppdrag utarbeta skogsbruksplanen enligt dessa principiella ställningstaganden:

- I den framtagna skogsbruksplanen är ca 60 % av den produktiva skogsmarken föreslagen att skötas med bevarandevärden (NS) som syfte samt orört med endast bevarande värden (NO). Dessa värden är enligt konsulten höga och med denna typ av skötsel på skogen är det svårare att få ekonomi men andra faktorer som biologisk mångfald är faktorer som kan motivera denna typ av skogsskötsel. Dessa områden är i huvudsak avsatta som rekreationsområden.
- På den övriga delen av den produktiva skogsmarken finns olika typer av avverkningsförslag. Föryngringsavverkning och gallring genererar oftast intäkter som kan återinvesteras på de skogsytor som är kostnadskrävande.

För att underlätta i arbetet med kommunens skogsinnehav ser kommunstyrelseförvaltningen att det finns behov av att justera Delegationsordningen.

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till justering av delegationsordning innebär att ändra delegationsordningen från "Fastställande och utförande/genomförande verkställande av skogsbruksplan i kommunens egenskap som fastighetsägare".

Förslag på ny formulering på delegationsordning.

- B.16 a "Beställa och uppdatera Skogsbruksplan samt verkställa innebörden av skogsbruksplanen inom kommunens skogsinnehav"

Datum

2021-11-01

KS.2021.149

- B.16 b "Underteckna avtal samt beställa nödvändiga åtgärder inom kommunens skogsinnehav utöver skogsbruksplanens bestämmelser".

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse

Bilaga – Förslag till tillägg i kommunstyrelsens delegationsordning

Johan Persson
Kommunchef

Maria Malmberg
Mark och exploateringsstrateg

Beslut till:

Kommunchef (FK)

MEX (FÅ)

Kommunkansliet (FÅ)

Utdrag ur kommunstyrelsens delegationsordning 2021-10-27 avseende punkterna B.9 – B.17

	Ärendegrupp/ärende	Delegat	Ersättare	D/V	Lagrum m.m.
	Övrigt				
	Utarrendering, uthyrning eller annan upplåtelse av fastighet som tillhör kommunen och som faller under Kommunstyrelsens förvaltning:				
B.9	- för tid upp till 5 år i sänder	MEX	KCH	D	
B.10	- för tid över 5 år i sänder	AU		D	
B.11	- för villkorsändringar på arrende	MEX	KCH	D	
	Rutinmässiga ärenden angående kommunens talan utifrån ett ägarperspektiv vid förrättningar enligt fastighetsbildningslagen, lag om enskilda vägar, anläggningslagen, lag om äganderättsutredningar och legalisering	MEX	MCH	V	
	Bostadsanpassningsbidrag				LBA
B.12	< 4 basbelopp	BABH	KOSC	D	LBA
B.13	> 4 basbelopp	KOSC	KCH	D	LBA
	Ändringsbeslut gällande bostadsanpassningsbidrag < 5 000 kr	BABH	KOSC	V	LBA
B.14	Tecknande av kommunens försäkringsskydd	UA	ECH	D	
	Förlänga försäkringsavtal inom ramen för de försäkringsvillkor som anges i innevarande avtal (förlängningsoffert)	RS	UA	V	
B.15	Utse viltvårdare och skadedjursskyttar	MEX	KCH	D	
B.16	~~Fastställande och utförande/genomförande verkställande av skogsbruksplan i kommunens egenskap som fastighetsägare.~~	~~MEX~~	~~KCH~~	~~D~~	

B.16 a	Beställa och uppdatera Skogsbruksplan samt verkställa innebörden av skogsbruksplanen inom kommunens skogsinnehav	MEX	KCH	D	
B.16 b	Underteckna avtal samt beställa nödvändiga åtgärder inom kommunens skogsinnehav utöver skogsbruksplanens bestämmelser	MEX	KCH	D	
B.17	Starta process för antagande av ändring av detaljplan för plan som inte är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.	MEX	KCH	D	

Datum
2021-11-01Dnr
KS.2021.124OXL2
621
v 1.0
2007-
03-13**Kommunstyrelseförvaltningen**

Niklas Thelin

0155- 381 22

072- 212 78 20

niklas.telin@oxelosund.se**Kommunstyrelsen**

Kommunstyrelsens verksamhetsplan 2022-2024

1. Sammanfattning

Inför kommunstyrelsens beslut 15 december 2021 om styrelsens verksamhetsplan för 2022-2024 har kommunstyrelseförvaltningen sett över nuvarande verksamhetsplan och föreslår ett antal justeringar.

Förslag till nya mål eller målvärden är markerade med grön text. Mål eller målvärden som föreslås tas bort är markerade med röd text.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från kommunstyrelseförvaltningen 2021-11-01

Underlag för kommunstyrelsens arbete med verksamhetsplan 2022-2024

Johan Persson
KommunchefNiklas Thelin
säkerhetssamordnare/utredare

Datum
2021-10-05Dnr
KS.2021.32OXL2
621
v 1.0
2007-
03-13

Kommunstyrelseförvaltningen
Niklas Thelin
0155- 381 22
072- 212 78 20
niklas.telin@oxelosund.se

Kommunstyrelsen

Uppföljning av räddningstjänst 2021

1. Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsens beslut

Redovisningen godkänns.

2. Sammanfattning

Kommunstyrelsen beslutade 2017-03-08, § 28 om en utökad rapportering till kommunstyrelsen av räddningstjänstens verksamhet och ekonomi.

I aktuell uppföljning redovisas;

- Verksamhetsuppföljning per 2021-09-14

Av uppföljning per augusti 2021 framkommer att vissa av räddningstjänstens ordinarie arbetsuppgifter har fått stå tillbaka under 2021 till förmån för arbetet med den pågående pandemin. Bland annat bedrivs utbildningsverksamheten i mindre omfattning än normalt och höstens säkerhetsdagar för grundskolans år 7 kommer att ställas in.

I uppföljningsmöte med räddningstjänsten har Oxelösunds företrädare framfört att utbildningsinsatser för målgruppen anses som mycket viktigt, bland annat mot bakgrund av förekomsten av skadegörelse i kommunen.

I övrigt visar verksamhetsuppföljning per augusti inga påtagliga avvikelser jämfört med motsvarande period tidigare år.

Det ekonomiska resultatet för helåret prognosticeras till ett överskott på 350 tkr.

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår att uppföljningen godkänns.

Johan Persson
Kommunchef

Niklas Thelin
Säkerhetsstrateg

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från kommunstyrelseförvaltningen 2021-10-05

Bilaga - Verksamhetsuppföljning, Sörmlandskustens räddningstjänst 2021-09-14

Beslut till:

Säkerhetsstrateg (FK)

Sörmlandskustens räddningstjänst, Patrik Kullman och Thomas Ydrenius (FK)

Verksamhetsuppföljning Oxelösund

2021-09-14 15:00

Plats: TEAMS

Dagordning för mötet

1. Organisationsfrågor	Organisationsförändringar - Rekryteringen av en avdelningschef till Skydd mot olyckor som pågått under sommaren är nu klar. Tomas Gustafsson har erbjudits och tackat ja till tjänsten. -Tillsyn och föreläggande av arbetsmiljöverket - Ny ekonom, Sophie ersätts av Fredrik Zorondo Silverbern under föräldraledigheten - Fortsatt hantering av det reviderade handlingsprogrammet.
2. Kommunövergripande säkerhetsarbete	Allt arbete den senaste perioden har fokuserats på Covid-19. Besked hur utbildningsverksamheten ska bedrivas kommer under september -Överenskommelse för 2021 om vad Nyköping ska göra för Oxelösunds räkning inom LEH
3. Rådgivning och Myndighetsutövning	Rekrytering av två brandinspektörer er genomförd. Mikael Blomberg och Peter Livfenhage börjar under hösten.
4. Räddningsinsats	- Skolans säkerhetsdagar, hösten inställd -Personalläget: Antalet anställda är 20.
5. Verksamhet och ekonomi	Ekonomi Delårsresultatet och prognos visar på ett överskott på 350 kkr.
6. Övrigt	Nästa möte 16/12 klockan 15.00

Period: Jan-Aug 2018- 2021

Antal av Händelse	Kolumnetiketter				
Antal av Händelser	2018	2019	2020	2021	Tot år/per
Gnesta	86	104	102	95	387
Nyköping	654	640	585	552	2431
Oxelösund	83	107	108	97	395
Trosa	130	133	139	140	542
Tot år/per	953	984	934	884	3755

Kommentar till perioden:

Totala antalet händelser minskade något till 97, vilket är 2 färre mot de tre senaste årens medelvärde, 99

Totala antalet händelser för hela Sörmlandskustens räddningstjänst är 884, vilket är 73 färre mot de tre senaste årens medelvärde, 957

Vid 35 tillfällen har Sörmlandskusten avhjälpt eller bistått andra kommuners händelser.

Oxelösund: Jan-Aug 2018- 2021

Antal av Händelser	2018	2019	2020	2021	Tot år/per
Annan brand	2	1	4		7
Annan hjälp till ambulans	2	3	3	3	11
Annan händelse utan risk för skada	7	6	6	12	31
Annan nödställd person	1	2	2	2	7
Annan olycka/tillbud	3	4		2	9
Annan vattenskada		1	1	1	3
Annat uppdrag		1	1	3	5
Automatlarm utan brandtillbud	18	25	18	15	76
Begränsat läckage av drivmedel/olja	2	7	8	8	25
Brand fordon/fartyg	4	2	5	2	13
Brand i avfall/återvinning		2	7	2	11
Brand i byggnad	6	4	13	9	32
Brand i skog eller mark	6	12	6	1	25
Drunkning/tillbud	1		1	2	4
Fastklämd person		1	1		2
Hinder på väg, RVR-uppdrag		4		1	5
Hiss, utan risk för personskada		3		1	4
Hjälp till polis		1			1
Hjärtstoppslarm	10	12	12	11	45
Lyfthjälp				1	1
Lyfthjälp för hemtjänsten		3	5	2	10
Läckage från vattenledning	1		1		2
Själv mord/försök	7	6	3	5	21
Stormskada			3	1	4
Trafikolycka	13	7	8	11	39
Återkallades				2	2
Totalt år/per	83	107	108	97	395

Flest frekventa händelser är: Automatlarm 15, Annan händelse utan risk för skada 12
Hjärtstoppslarm 11

Räddningstjänsthändelser: Trafikolycka 11, Brand i byggnad 9, Begränsat läckage
av drivmedel/olja 8

Datum
2021-10-26Dnr
KS.2021.144Kommunstyrelseförvaltningen
Sarah Heltborg Ronélius

Kommunstyrelsen

OXL2
621
v 1.0
2007-
03-13

Planerat underhåll för fastigheter 2022

1. Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsens beslutar att:

- Investering i planerat underhåll med budgeterat belopp 5 500 tkr, får startas. Medel tas ur investeringsramen för fastighetsinvesteringar i investeringsbudget 2021 med samma belopp.
- Uppdelning av investeringsutgifter ska ske i bokslutet och aktiveras på berörda fastighetsobjekt och i tillämpliga komponenter.
- Fastighetsekonomen utses till attestant för investeringarna.
- Beslut gäller under förutsättning att kommunens budget vunnit laga kraft.

2. Sammanfattning

Regler för redovisning av underhåll, reparationer och investeringar i fastigheter gäller för både kommuner och bolag, s.k. komponentredovisning. I korthet betyder detta att investeringar ska delas upp i de olika delar på en fastighet som arbete och kostnad gäller. Samtidigt ska äldre investeringar elimineras när de ersätts av nyare.

Kommunen har hanterat komponentredovisning fr.o.m. 2015 och bokfört utgifter för dessa ändamål som investeringar, med början av en mindre del 2016 och fullt ut fr.o.m. 2017.

Effekten på kommunens redovisning blir att från att tidigare ha redovisats som driftkostnad i resultaträkningen blir det numera en investering som kommer att ge en ökad balansomslutning och avskrivningar framåt i tiden.

I ett kort perspektiv kommer kommunens resultat att till synes förbättras, men det kommer att bli ökad belastning i framtiden genom ökade avskrivningar.

I Oxelösunds kommun kommer vi att rent praktiskt hantera reparationer eller underhållsåtgärder under 50 tkr såsom driftkostnad, vilket ingår i det uppdrag som Kustbostäder utför och som bolaget får en överenskommen uppdragsersättning för.

Underhåll över 50 tkr kommer att behandlas som investeringar. I bokslutet kommer exakta utgifter att läsas av och bokföring kommer att delas på olika fastighetsobjekt och i specifika komponenter. Samtidigt kommer också äldre, ersatta investeringar att elimineras ur balansräkningen för att få ett korrekt och aktuellt värde på varje fastighet.

I investeringsbudgeten 2022 finns en sammanslagen post på 7 800 tkr. Den består dels av fastighetsinvesteringar 2 300 tkr, dels av investeringar avsedda för planerat underhåll om 5 500 tkr.

Innan investeringsåtgärder påbörjas ska Kommunstyrelsen godkänna att investeringsprojekt får starta och att investeringsmedel får tas i anspråk. Det är inte möjligt att i förväg peka ut exakt i vilka fastigheter och till vilka belopp som åtgärder kommer att behöva utföras som planerat underhåll. Hanteringen av underhåll bör kunna ske skyndsamt om behov uppkommer.

Datum
2021-10-26

KS.2021.144

Därför föreslås att ett gemensamt investeringsprojekt läggs upp med en budget enligt investeringsplanen 2022 som är 5 500 tkr. Varje åtgärd särredovisas och totalbeloppen måste rymmas inom denna ram.

Uppföljning sker månadsvis av ekonomin med ekonomichef och kommunchef. Kommunstyrelsen får en rapport över ekonomin dels per ackumulerad månad och en prognos för utfallet vid årets slut, vid tillfälle för sammanträde i april och oktober, delårsrapport per augusti samt bokslut i december.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2020-10-26

Johan Persson
Kommunchef

Sarah Heltborg Ronélius
Fastighetsekonom

Beslut till:

Fastighetsekonom (FÅ)
Controller (FK)
Kustbostäder (FÅ)

Datum
2021-11-02Dnr
KS.2019.131OXL2
621
v 1.0
2007-
03-13**Kommunstyrelseförvaltningen**

Niklas Thelin

0155- 381 22

072- 212 78 20

niklas.telin@oxelosund.se**Kommunstyrelsen**

Handlingsprogram för en säkrare och tryggare kommun 2021-2023

1. Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsens beslut

1. Kommunchefen ges i uppdrag att revidera Handlingsprogram för en säkrare och tryggare kommun 2021-2023.
2. Beslutet gäller under förutsättning att kommunfullmäktige fastställer det nya handlingsprogrammet för förebyggande verksamhet och räddningstjänst (ärende KS.2021.134)

2. Sammanfattning

Vid årsskiftet inträdde förändringar i lagen om skydd mot olyckor. I anslutning till förändringen har Myndigheten för samhällsskydd och beredskap gett ut föreskrifter och allmänna råd gällande kommunens handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst.

Sörmlandskustens räddningstjänst har utarbetat ett förslag till ett nytt handlingsprogram med utgångspunkt i förändrade krav och nya föreskrifter.

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår i ett parallellt ärende (KS.2021.134) att handlingsprogrammet ska fastställas och därmed ersätta den nuvarande beskrivningen av räddningstjänst som ges i Handlingsprogram för en säkrare och tryggare kommun 2021-2023.

Under förutsättning att beslut fattas enligt förvaltningens förslag i behöver Handlingsprogrammet för en säkrare och tryggare kommun 2021-2023 revideras. Kommunstyrelseförvaltningen föreslår att kommunchefen ges i uppdrag att genomföra nödvändiga revideringar.

Datum
2021-11-02

KS.2019.131

3. Ärendet

3.1 Bakgrund

Vid årsskiftet inträdde förändringar i lagen (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO). I anslutning till förändringen har Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) gett ut föreskrifter och allmänna råd gällande kommunens handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst (MSBFS 2021:1).

Som en följd av detta behöver Sveriges kommuner anta nya handlingsprogram under 2021. För att uppnå en högre grad likvärdighet mellan kommunernas nya handlingsprogram hanteras separerat från övriga säkerhets- och trygghetsfrågor.

3.2 Nytt handlingsprogram

Sörmlandskustens räddningstjänst har utarbetat förslag till ett nytt handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst för perioden 2022-2023 med utgångspunkt i de förändrade kraven och nya föreskrifterna.

Kommunstyrelseförvaltningen har i ett parallellt ärende (KS.2021.134) föreslagit kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att fastställa handlingsprogrammet.

Förvaltningen har vidare föreslagit att det nya handlingsprogrammet ska ersätta den nuvarande beskrivningen av kommunens räddningstjänst som ges i Handlingsprogram för en säkrare och tryggare kommun 2021-2023 (KF 2020-12-09, § 115).

Ärendet behandlas av kommunstyrelsen 24 november 2021 och av kommunfullmäktige 8 december 2021.

4. kommunstyrelseförvaltningens bedömning och förslag

Under förutsättning att kommunstyrelsen och kommunfullmäktige beslutar enligt förvaltningens förslag behöver Handlingsprogrammet för en säkrare och tryggare kommun 2021-2023 revideras. Kommunstyrelseförvaltningen föreslår att kommunchefen ges i uppdrag att genomföra nödvändiga revideringar.

Johan Persson
Kommunchef

Niklas Thelin
säkerhetsstrateg/utredare

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från kommunstyrelseförvaltningen 2021-11-02

Beslut till:

Kommunchef (FÅ)
Säkerhetsstrateg (FK)

Datum
2021-10-28Dnr
KS.2021.134OXL2
621
v 1.0
2007-
03-13**Kommunstyrelseförvaltningen**

Niklas Thelin

0155- 381 22

072- 212 78 20

niklas.telin@oxelosund.se**Kommunstyrelsen**

Handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst

1. Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till beslut i kommunfullmäktige

1. Föreslaget Handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst fastställs.
2. Handlingsprogrammet ersätter den beskrivningen av kommunens räddningstjänst som görs i Handlingsprogram för en säkrare och tryggare kommun 2021-2023.

2. Sammanfattning

Vid årsskiftet inträdde förändringar i lagen om skydd mot olyckor (LSO).

I anslutning till förändringen har Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) gett ut föreskrifter och allmänna råd om innehåll och struktur i kommunens handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst. Som en följd av detta behöver kommunen anta ett nytt handlingsprogram.

Förordningens strävan efter bland annat enhetlighet, jämförbarhet och likvärdighet mellan Sveriges kommuner medför att handlingsprogram ska hanteras separerat från övriga säkerhets- och trygghetsfrågor.

Mot bakgrund av ovanstående har Sörmlandskustens räddningstjänst utarbetat ett förslag till ett nytt handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst för perioden 2022-2023 med utgångspunkt i förändrade krav och nya föreskrifter.

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår att handlingsprogrammet fastställs och därmed ersätter den beskrivning av kommunens räddningstjänst som görs i Handlingsprogram för en säkrare och tryggare kommun 2021-2023, vilket avses att revideras.

Datum
2021-10-28

KS.2021.134

3. Ärendet

3.1 Bakgrund

Vid årsskiftet inträdde förändringar i lagen (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO). Syftet är att skapa bättre förutsättningar att förebygga olyckor och minska skador till följd av olyckor.

I anslutning till förändringen har Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) gett ut föreskrifter och allmänna råd om innehåll och struktur i kommunens handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst (MSBFS 2021:1). Som en följd av detta behöver Sveriges kommuner anta nya handlingsprogram under 2021.

I handlingsprogrammet ska kommunen bland annat redovisa mål för verksamheten och risker för olyckor. Kommunen ska också redovisa sin förmåga att genomföra räddningsinsatser, även flera samtidiga räddningsinsatser och/eller omfattande räddningsinsatser.

Kommunernas styrdokument för förebyggande och räddningstjänst uppvisar i dagsläget en för stor variation, vilket gör jämförelser svåra. Med den nya förordningen eftersträvas bland annat enhetlighet, jämförbarhet och likvärdighet. Som en följd av detta ska kommunernas handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst hanteras separerat från övriga säkerhets- och trygghetsfrågor.

3.2 Nytt handlingsprogram

Mot bakgrund av ovanstående har Sörmlandskustens räddningstjänst utarbetat förslag till ett nytt handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst för perioden 2022-2023 med utgångspunkt i de förändrade kraven och nya föreskrifterna.

Programmet behöver fastställas av kommunfullmäktige och därmed ersätta den nuvarande beskrivningen av kommunens räddningstjänst som fastställts av kommunfullmäktige i *Handlingsprogram för en säkrare och tryggare kommun 2021-2023* (KF 2020-12-09, § 115), vilket avses att revideras.

4. kommunstyrelseförvaltningens bedömning och förslag

Kommunstyrelseförvaltningen bedömer att räddningstjänstens förslag till Handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst motsvarar kraven i förändrad lagstiftning och i ny förordning. Förvaltningen föreslår att handlingsprogrammet fastställs och därmed ersätter den nuvarande beskrivningen av kommunens räddningstjänst.

Johan Persson
Kommunchef

Niklas Thelin
säkerhetsstrateg/utredare

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från kommunstyrelseförvaltningen 2021-10-28

Bilaga - Förslag till Handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst

Beslut till:

Sörmlandskustens räddningstjänst (FÅ)
Säkerhetsstrateg (FK)

Oxelösund

Handlingsprogram för förbyggande verksamhet och räddningstjänst

Dokumenttyp Handlingsprogram	Fastställt av Kommunfullmäktige	Beslutsdatum 2021-12-08	Reviderat
Dokumentansvarig Säkerhetsstrateg	Förvaring Castor	Dnr KS 2021.134	
Dokumentinformation Strategi för 2022-2023 enligt Lagen (2003:778) om skydd mot olyckor			

Innehåll

1	Inledning	2
2	Beskrivning av kommunerna	3
2.1	Riskobjekt	4
2.2	Nyköpings kommun	5
2.2.1	Utvecklingstendenser	5
2.3	Gnesta	6
2.3.1	Utvecklingstendenser	6
2.4	Oxelösund	6
2.4.1	Utvecklingstendenser	6
2.5	Trosa	7
2.5.1	Utvecklingstendenser	7
3	Styrning av skydd mot olyckor	8
4	Risker	9
4.1	Övergripande	9
4.1.1	Inträffade händelser	10
4.2	Per olyckstyp	11
4.2.1	Brand i byggnad	11
4.2.1.1	Bostad	12
4.2.2	Brand utomhus	14
4.2.3	Trafikolycka	15
4.2.4	Olycka med farliga ämnen	18
4.2.5	Naturolycka	19
4.2.6	Drunkning	21
5	Värdering	22
6	Mål	25
7	Förebyggande – förmåga och verksamhet	26
7.1	Tillsyn 5 kap 1§	26
7.1.1	2 kap 4§	27
7.1.2	Hantering	27
7.2	Stöd till den enskilde 3 kap 2§	27
7.2.1	Informationskanaler	27
7.2.2	Frågor	28
7.2.3	Årsinformation	28
7.2.4	Utbildning	28
7.3	Rengöring och brandskydds kontroll 3 kap 4§	28
7.4	Övriga förebyggande åtgärder 3 kap 1§	28

7.4.1	Samhällsbyggnad	28
7.4.2	Serveringstillstånd	29
7.4.3	Polisen	29
7.4.4	Trafikverket	29
7.4.5	Länsstyrelsen	29
8	Räddningstjänst – förmåga och verksamhet	30
8.1	Övergripande	30
8.1.1	Tillgång till egna resurser	30
8.1.2	Tillgång till resurser i samarbete med andra kommuner	32
8.1.3	Alarmering av räddningsorganet	32
8.1.4	Brandvattenförsörjning	33
8.1.5	Tid från att larmet inkommer till 112 till att första kommunala räddningsresurs når samtliga delar av kommunen, inklusive larmhanteringen	33
8.1.6	Överlåtande åt annan att vidta inledande begränsade åtgärder	37
8.1.7	Samverkan med andra aktörer	37
8.1.8	Varning och information till allmänheten	38
8.2	Operativ förmåga per olyckstyp	39
8.2.1	Brand i byggnad	40
8.2.2	Brand utomhus	42
8.2.3	Trafikolycka	43
8.2.4	Olycka med farliga ämnen	44
8.2.5	Naturolycka	45
8.2.6	Drunkning	46
8.3	Ledning i räddningstjänsten	47
8.3.1	Övergripande ledning	48
8.3.2	Ledning av insats	49
8.3.3	Ledningsstöd	51
8.4	Samtidiga och omfattande räddningsinsatser	51
8.5	Räddningstjänst under höjd beredskap	52
9	Uppföljning, utvärdering och lärande	54
9.1	Uppföljning och utvärdering	54
9.2	Olycksundersökning och AAR	54
	Bilaga A: Dokumentförteckning	55
	Bilaga B: Beskrivning av samråd	56
	Bilaga C: Hamnar och dess gränser i vatten	57

1 Inledning

Varför ett handlingsprogram?

Varje vecka dör nästan 60 personer och i genomsnitt 2 000 läggs in på sjukhus till följd av olyckor i Sverige. Det orsakar stort personligt lidande för de direkt inblandade och människor i deras närhet. Samhällskostnaden för olyckorna uppgår till 65 miljarder kronor varje år, främst i medicinska kostnader och produktionsbortfall.

När vi aktivt och effektivt förebygger och hanterar olyckor kan vi både minska det personliga lidandet och samtidigt göra stor samhällsekonomisk nytta.

Kommunen ska enligt 3 kapitlet 3§ och 8§ enligt Lagen (2003:778) om skydd mot olyckor ha ett handlingsprogram för sin förebyggande verksamhet och räddningstjänst. Kommunens handlingsprogram ska omfatta de olyckor som kan leda till räddningsinsats i fredstid och under höjd beredskap. Handlingsprogrammet ska återge det aktuella läget i kommunen avseende riskbild, mål, förmåga och verksamhet.

Handlingsprogrammet gäller för Nyköping, Trosa, Oxelösund och Gnesta kommun och är beskrivande på en övergripande nivå och grundar sig på andra mer detaljerade dokument, se bilaga A.

Handlingsprogrammet följer disposition och innehåll i enlighet med föreskriften MSBFS 2021:1.

2 Beskrivning av kommunerna

Det finns stora variationer mellan de fyra kommunerna med avseende på bland annat, befolkningens mängd, verksamheter samt geografiska förhållanden. Kapitlet avser att ge en allmän beskrivning av kommunernas geografiska område med fokus på befolkning, kommunernas område samt utvecklingstendenser.

Inom kommunerna bor cirka 95 000 människor på en yta om cirka 4 000 km² vilket ger en något lägre befolkningstäthet om 23,75 personer per km² jämfört med riket 25,5 personer per km².

Tabell 1: Befolkningsstatistik för de fyra samverkanskommunerna samt riket som helhet. Siffrorna gäller 2020-12-31. Källa: SCB befolkningsstatistikdatabas.

	Folk- mängd	Kvin- nor (%)	Män (%)	0-17 år (%)	18-64 år (%)	65 år (%)	Ut- ländsk bak- grund (%)	Medel- ålder
Hela riket	10 379 295	49,7	50,3	21,1	58,8	20,1	25,9	41,4
Gnesta	11 421	49,6	50,4	22,0	54,3	23,6	17,0	43,1
Nyköping	57 071	50,3	49,7	21,4	54,8	23,8	21,2	43,2
Oxelösund	11 995	49,3	50,7	20,3	52,0	27,7	28,3	45,2
Trosa	14 309	50,0	50,0	21,7	53,8	24,5	19,3	43,4

Inkomstskillnader har visat sig ha en inverkan på antalet händelser där områden med sämre socioekonomiska förutsättningar tenderar att generera fler händelser dit räddningstjänsten rycker ut.

Tabell 2: Medelinkomsten i respektive kommun fördelat på Kvinnor och Män

Medelinkomst	Kvinnor	Män
Riket	284 323	368 018
Gnesta	275 504	351 090
Nyköping	274 514	358 718
Oxelösund	251 014	339 686
Trosa	302 946	402 603

2.1 Riskobjekt

Inom kommunernas område finns ett antal objekt med en förhöjd riskbild så kallade riskobjekt. Riskobjekten är av sådan art att de pekats ut som Sevesoanläggning enligt Sevesolagstiftning alternativt farlig verksamhet enligt LSO.

Sevesoanläggningar är anläggningar där stora mängder farliga kemikalier hanteras och omfattas av krav enligt Lag (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor. Lagen har sitt upphov från det så kallade Seveso-direktivet som antagits i EU för att förebygga allvarliga olyckor inom kemiindustrin och begränsa följderna för människor och miljö. I lagstiftningen finns två kravnivåer: låg och hög. Ägarna och verksamheterna har krav på sig att regelbundet genomföra riskanalyser och handlingsprogram för hur allvarliga kemikalieolyckor ska förebyggas.

Farlig verksamhet enligt LSO är en anläggning där verksamheten innebär fara för att en olycka ska orsaka allvarliga skador på människor eller miljön där anläggningens ägare eller den som utövar verksamheten på anläggningen är skyldig att i skäligen omfattning hålla eller bekosta beredskap med personal och egendom och i övrigt vidta åtgärder för att begränsa sådana skador enligt LSO 2 kap. 4§. Denna beredskap ska komplettera kommunens beredskap för räddningsinsats. Det är Länsstyrelsen som beslutar vilka anläggningar i länet som omfattas av denna paragraf. Flygplatser som har godkänts enligt 6 kap. 9§ första stycket i luftfartslagen ska också omfattas av 2 kap. §4 enligt LSO. Alla Seveso-anläggningar oavsett kravnivå klassificeras som farliga verksamheter.

Tabell 3: Farlig verksamhet och Sevesoverksamheter inom kommunerna

Objekt	Kommun	Seveso	Farlig verksamhet
SSAB	Oxelösund	Högre	Ja
Oxelösunds hamn	Oxelösund	Högre	Ja
Linde Gas AB	Oxelösund	Lägre	Ja
Hagnesta bergtäkt	Nyköping	Lägre	Ja
Stockholm Skavsta flygplats	Nyköping	-	Ja
Studsvik Nuclear AB	Nyköping	-	Ja
AB Svafo	Nyköping	-	Ja
Cyclife Sweden AB	Nyköping	-	Ja
Hagby bergtäkt	Trosa	Lägre	Ja

2.2 Nyköpings kommun

Nyköping är en kustkommun en timme söder om Stockholm där närheten till Europas största-der via Stockholm Skavsta flygplats, skärgården och det sörmländska kulturlandskapet gör Nyköping till en attraktiv boplats. Kommunen består av tätorterna Nyköping, Aspa, Bergshammar, Buskhyttan, Enstaberga, Jönåker, Näveklarn, Runtuna, Råby, Sillekrog/Lästringe, Sjösa, Skeppsvik, Stavsjö, Stigtomta, Svalsta, Tystberga, Vrena och Ålberga. Strax över 30% av befolkningen finns utanför Nyköping tätort.

Genom kommunen löper den trafikintensiva E4:an, och det finns också järnvägar som löper genom kommunen. Järnvägarna trafikerar av både person- och godståg. Stockholm Skavsta flygplats ligger knappt 10 kilometer utanför Nyköping.

Inom tätorten finns större idrottsanläggning i form av Rosvalla med flertalet större inomhus-hallar och utomhusplaner. Intill Rosvalla finns även två av ortens fyra höga hus med ett vå-ningsantal som överstiger 16 våningar, de andra två finns inom hamnområdet. Centrum be-står av blandad bebyggelse från små tidigare fiskebodas till fyra köpcentrum och butiker. Ut-anför centrum intill E4:an återfinns två handelsområden, Påljungshage samt Gumsbacken som lockar många personer.

2.2.1 Utvecklingstendenser

Den demografiska utmaningen beror förenklat på att antalet äldre samt personer i behov av välfärdstjänster ökar snabbt. De närmaste 10 åren beräknas hela 56 % av den totala befolk-ningsökningen bestå av åldersgruppen 80 år eller äldre. Detta ger en kommunal utmaning om framförallt ett ökande behov hos äldreomsorgen då vi blir allt äldre och kan leva med fler och svårare sjukdomar.

Antalet invånare i Nyköping ökar och prognoser visar även framåt på en fortsatt tillväxt. Un-der 2020 ökade befolkningen i Nyköpings kommun; en ökning som var betydligt högre i kom-munen jämfört både med länet och riket. Befolkningsökningen kräver en kontinuerlig utbygg-nad av bostäder och infrastruktur. Under den senaste 10-årsperioden har Nyköping procentu-ellt sett varit en av de kommuner i Sverige som byggt flest nya bostäder. Den höga takten på byggandet fortsätter även framåt då den ökande befolkningen medför en ökad efterfrågan på bostäder samt verksamhetslokaler för skola, barnomsorg och äldreomsorg

Nyköping är en växande kommun och detta ställer inte bara krav på mer bostäder utan också infrastruktur och service. Nyköping stadskärna förtätas där både genom att verksamhetsom-råden omvandlas till bostadsområden utan också genom att tidigare obebyggda tomter be-byggs samt äldre hus rivs och ger plats för större byggnader. Det planeras fler skolor och för-skolor inom kommande år i takt med att staden växer. Flera av kommunens verksamhetsom-råden som omringar staden har utökats och fler verksamheter planeras framöver i takt med att behovet av industrimark ökar.

2.3 Gnesta

Gnesta är en mångfacetterad kulturkommun precis vid länsgränsen mot Stockholm som under sommaren kraftigt ökar sitt invånarantal i och med alla fritidshus som finns i kommunen. Gnesta är också en utpräglad småföretagarkommun med cirka 1 200 registrerade företag i en mängd olika branscher. Tätorterna är tre till antalet där centralorten i kommunen är Gnesta där ungefär hälften av kommuninvånarna bor. De två andra tätorterna återfinns en mil västerut i Björnlunda, samt ytterligare en mil västerut ligger Stjärnhov.

Genom kommunen och respektive tätort går järnvägen, vilken trafikeras av både persontåg (fjärrtåg och pendel) och godståg.

En stor andel av invånarna pendlar till och från Gnesta kommun, där utpendlingen mot Stockholm är störst med ca 3000 personer.

2.3.1 Utvecklingstendenser

Den demografiska utmaningen beror förenklat på att antalet äldre samt personer i behov av välfärdstjänster ökar snabbt. De närmaste 10 åren beräknas hela 56 % av den totala befolkningsökningen bestå av åldersgruppen 80 år eller äldre. Detta ger en kommunal utmaning om framförallt ett ökande behov hos äldreomsorgen då vi blir allt äldre och kan leva med fler och svårare sjukdomar.

I samband med en ökande befolkning planeras för ett omfattande bostadsbyggande i kommunen som i sin tur medför volymökningar inom förskola, grundskola etc. Etableringar av bostäder kommer ske i Gnesta tätort samt i mindre omkringliggande delar av kommunen.

2.4 Oxelösund

Oxelösunds kommun är geografiskt beläget på Sveriges östra kust i Södermanlands län. En stor del av kommunens yta utgörs av vatten, vilket präglar kommunens möjligheter och utmaningar. Kommunens geografiska läge möjliggör närhet till skärgård, natur samt goda kommunikationer såsom riksväg 53, E4, Skavsta flygplats samt regional och nationell tågtrafik. Med dessa goda kommunikationer nås enkelt omkringliggande städer såsom Nyköping, Norrköping, Linköping och Stockholm.

Oxelösund har en stark industrihistoria vilken fortfarande gör sig påmind i och med SSAB och Oxelösunds hamn, vilka är två stora arbetsgivare inom kommunen.

2.4.1 Utvecklingstendenser

Den demografiska utmaningen beror förenklat på att antalet äldre samt personer i behov av välfärdstjänster ökar snabbt. De närmaste 10 åren beräknas hela 56 % av den totala befolkningsökningen bestå av åldersgruppen 80 år eller äldre. Detta ger en kommunal utmaning om framförallt ett ökande behov hos äldreomsorgen då vi blir allt äldre och kan leva med fler och svårare sjukdomar.

Oxelösunds befolkningsmängd växte mellan 2011-2018. Kommunen har som mål att öka med 0,75% per år. Denna utveckling ska mötas med bostäder, skola, service och rekreation samtidigt som detta sker i samklang med bevarande av viktiga natur- och kulturvärden.

Med den tidigare uppåtgående trenden under 2015-2018 är befolkningsprognosen framöver något mer svårtolkad. Med anledning av pågående pandemi 2021 har inte befolkningstillväxten följt förväntad utveckling utan har fått justeras ned men med en fortfarande årlig ökning. Under 2021 har dock inflyttningen ökat och ligger i linje med kommunens mål.

2.5 Trosa

Trosa kommun är en ung kustkommun med gamla anor. Trakten runt Trosa har varit befolkad sedan mycket lång tid tillbaka. Spåren finns kvar än idag. Genom kommunen flyter stillsamt Trosaån, den gamla båtförbindelsen med Mälaren som gjorde Trosa till en viktig handelsstad.

Trosa har varit och är en kommun i stark tillväxt, mycket tack vare sin attraktivitet och sitt strategiska läge som en del av Stockholms arbetsmarknadsregion. Trosa, Vagnhärad och Västerlång tillhörde under tidigare Nyköpings kommun men 1992 delades storkommunen och Trosa kommun bildades. Sammanlagt bor här idag ca 14 500 invånare. Under sommarhalvåret fördubblas befolkningen och besöksnäringen är ett viktigt inslag.

2.5.1 Utvecklingstendenser

En framtida demografisk utmaning är att antalet äldre samt personer i behov av välfärdstjänster ökar snabbt. Detta ger en kommunal utmaning med framförallt ett ökande behov av äldreomsorg då vi blir allt äldre och kan leva med fler och svårare sjukdomar.

Trosa har vuxit mycket under senare år och förväntas fortsatt öka sin befolkning med omkring 2 procent per år. Alla tre huvudorter, Trosa, Vagnhärad och Västerlång, behöver varsam och väl genomtänkt tillväxt med eftersträvan att växa hållbart och med utgångspunkt i varje ords särprägel.

Mycket tyder på att exploateringsstrycket trots konjunktur- och omvärldsförändringar kommer att vara fortsatt högt. Detta innebär högt tryck på så väl bygglov- som planverksamhet. Arbetet under de kommande åren kommer således att handla om att fortsätta hantera en fortsatt tydlig tillväxt i samtliga tätorter. Omfattande planerings- och genomförandeuppgifter avseende större infrastrukturprojekt kommer att fortsätta. Detta gäller såväl alternativ till Infart västra Trosa, Ostlänken som väg 218.

3 Styrning av skydd mot olyckor

Kapitlet avser att ge en beskrivning av hur uppgifterna enligt LSO är fördelade inom kommunerna.

Nyköpings kommun sköter genom civilrättsliga avtal förebyggande verksamhet och räddningstjänst enligt LSO åt grannkommunerna Gnesta, Oxelösund och Trosa. Arbetet utförs av Sörmlandskustens räddningstjänst.

Då handlingsprogrammet är ett övergripande flerårigt, politiskt styrdokument är bedömningen att det inte är lämpligt att i detalj beskriva räddningstjänstens verksamhet i alltför detaljerade beskrivningar. Mer detaljerade beskrivningar återfinns i underliggande dokument som hänvisas till i texten och återfinns i Bilaga A: Dokumentförteckning. Detta handlingsprogram utgör en omarbetning och uppdatering av handlingsprogrammet från 2020 i syfte att leva upp till MSB:s föreskrift om handlingsprogram.

Kommunerna

Kommunfullmäktige beslutar om handlingsprogrammet med bland annat övergripande mål.

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för LSO i kommunen och utövar genom ansvariga tjänstemän fortlöpande uppföljning och tillsyn över arbetet.

Nämnderna har ansvaret för att arbetet inom sina respektive områden bedrivs enligt kommunens handlingsprogram.

Sörmlandskustens räddningstjänst ansvarar för utförandet inom stor del av LSO området vilket regleras i ingångna avtal med Nyköpings kommun.

Ansvar för uppfyllnad av LSO är fördelat på olika nämnder inom respektive kommun enligt nedan.

Nyköping	Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för Tillsyn och Sotningsärenden (5 kap 1§, 3 kap 4§), Kommunstyrelsen ansvarar för resterande delar av LSO området.
Trosa	Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för LSO området inom ramen för avtalet med Nyköpings kommun (Sörmlandskustens räddningstjänst).
Oxelösund	Kommunstyrelsen ansvarar för hela LSO området.
Gnesta	Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för LSO området inom ramen för avtalet med Nyköpings kommun (Sörmlandskustens räddningstjänst).

4 Risker

Kapitlet innehåller en beskrivning av kommunens risker, i form av en sammanvägd bedömning av vilka händelser inom kommunens geografiska område som kan föranleda räddningsinsatser, sannolikheten eller frekvensen för att de ska hända och konsekvenserna för de fall att de händer.

För att vi ska kunna bedöma hur mindre och större risker ska undvikas eller hanteras behöver vi också använda riskanalyser som ett dagligt arbetsverktyg. Det ska ske genom en aktiv omvärldsbevakning och ett brett perspektiv med realism och verklighetsförankring. En grundligare riskanalys vilken uppdateras på årsbasis ligger till grund för beskrivningen i detta kapitel.

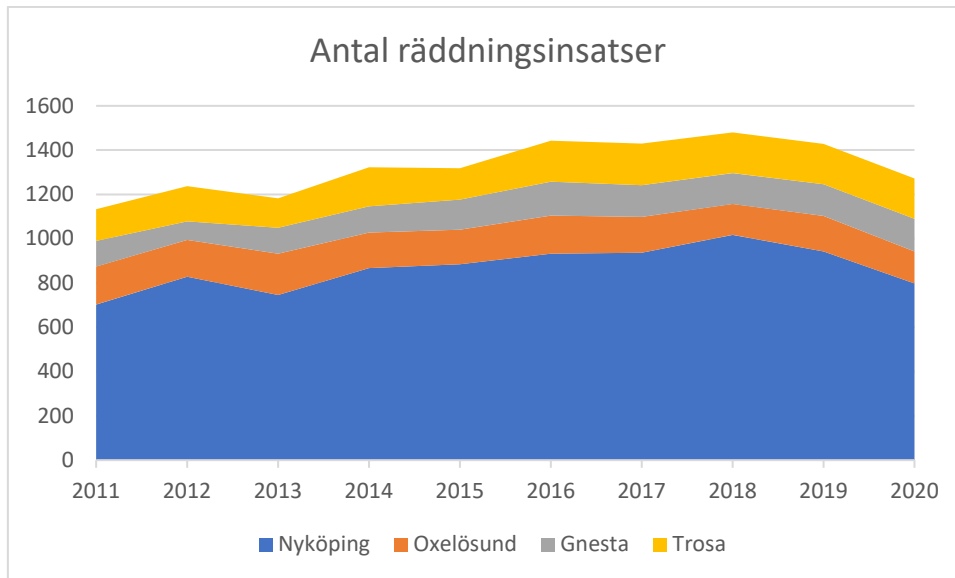
4.1 Övergripande

Sörmlandskustens räddningstjänsts (SKRTJ) geografiska områdesansvar omfattar fyra kommuner med varierad och komplex riskbild. Det finns stora industrier, flygplatser, stambanor, E4, stora eventanläggningar, höga hus etc som bidrar till en varierad och komplex riskbild. Stor del av området utgörs av landsbygd med dess utmaningar för tillgänglighet och närhet. Tre av kommunerna räknas som kustkommuner med en större skärgårdsmiljö.

Utifrån den varierande riskbildens finns en stor variation i vilka olyckor som kan inträffa och vilka konsekvenser det kan leda till. Olyckor som uppstår kan drabba olika värden, pågå under olika lång tid, ha olika stor omfattning, vara tillfälliga eller långvariga och kan skilja i hur pass reversibla de är. Allt går heller inte att förutsäga, men det finns flera olika situationer som det är rimligt att behöva hantera, alltifrån "vardagshändelser" som bränder i bostäder och mark samt trafikolyckor till sällanhändelser som större utsläpp av farliga ämnen, omfattande brand på fartyg, brand i undermarksanläggning eller på sjukhus, terrorattentat och allvarliga olyckor vid farliga verksamheter.

4.1.1 Inträffade händelser

Antalet räddningsinsatser vilka SKRTJ larmats till per kommun är fördelade enligt Figur 1 nedan. Antalet räddningsinsatser har sedan 2011 stadigt ökat fram till ett trendbrott 2018 där en minskning och positiv nedåtgående trend påbörjades. Totalt larmas SKRTJ till ungefär 1400 händelser per år där två tredjedelar sker inom Nyköpings kommun och en mer jämn fördelning av resterande inom Trosa, Oxelösund och Gnesta.

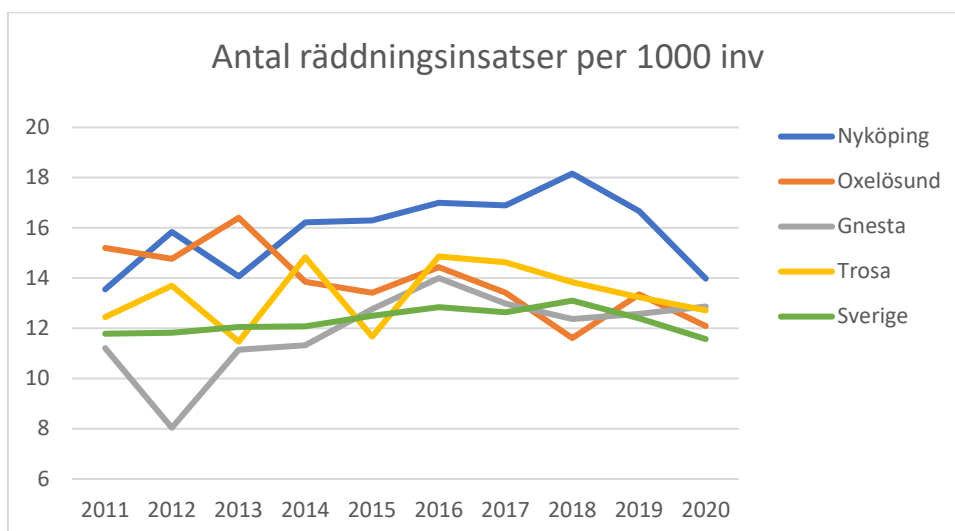

Figur 1: Graf över antalet inträffade händelser per kommun

Totalt antal insatser. Omfattar både insatser som var räddningstjänst enligt LSO samt andra uppdrag.¹

Vid studerande av antalet insatser per 1000 invånare så förtydligas bilden om den positiva utvecklingen av minskat antal larm och att det är inom Nyköping kommun som skillnaden är störst och att Nyköping nu närmar sig resterande kommuner i antalet larm per 1000 invånare, vilket är positivt. I de andra kommunerna syns större svängningar vilka hänförs av att ett, i sammanhanget litet antal ökande larm, i händelse av exempelvis en koncentration av bilbränder under en helg ger ett stort utslag med tanke på att totala larmmängden är liten. Trosa, Oxelösund och Gnesta har under senare år legat inom Sverigesnittet av antal insatser.

¹ Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps statistik och analysverktyg IDA, Statistik om olyckor, skador och räddningsinsatser. Statisk hämtad 2021-06-17.

Figur 2: Antal insatser per 1000 invånare för respektive kommun.²

4.2 Per olyckstyp

Beskrivning av den lokala risken per olyckstyp visas nedan med en första generell beskrivning av olyckstypen som gäller samtliga kommuner, data som presenteras inom kapitlet utgår från åren 2018–2020.

4.2.1 Brand i byggnad

Kapitlet brand i byggnad delas in utifrån klassificerade verksamheter i räddningstjänstens insatsstatistik. Både bränder och tillbud är inkluderade i statistiken.

Skillnader finns mellan kommunerna där Trosa och Oxelösund sticker ut i positiv mening med ett betydligt mindre antal inträffade händelser, cirka 1 händelse per 1000 invånare, vilket är lägre än snittet i Sverige som ligger på 1,04 händelser per 1000 invånare. Gnesta och Nyköping ligger mycket över rikssnittet med cirka 1,5 inträffade händelser per 1000 invånare. Vidare kommer olyckstypen beskrivas gemensamt för alla fyra kommuner då en liten ökning av antalet inträffade händelser i de mindre kommunerna ger en kraftig statistisk ökning.

Inom SKRTJ:s område inträffar cirka 135 bränder i byggnader per år, 2020 sticker ut med en kraftig minskning med 25 procent av antalet inträffade händelser. Bedömningen är att nedgången beror till stor del på pandemin som pågick under stora delar av 2020 där fler personer tillbringat mer tid i hemmet.

Vid en djupare verksamhetsindelning framgår att 65% av de inträffade bränderna i byggnad, 244 stycken under perioden, sker i

	ANTAL INSATSER	1000 INV	ANDEL
BOSTAD	244	0,87	65%
VÅRD	9	0,03	2%
SKOLA	40	0,14	11%
ALLMÄN	64	0,23	17%
INDUSTRI	19	0,07	5%
TOTALT	376	1,34	

² Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps statistik och analysverktyg IDA, Statistik om olyckor, skador och räddningsinsatser. Statisk hämtad 2021-06-17.

bostadsmiljö. Andra vanliga verksamheter är skola, industri och vård samt andra allmänna verksamheter och redovisas i tabellen till höger.

Det finns mycket som tyder på att vi kommer gå mot en allt mer hållbar energiförsörjning, vilket även kommer återspegla sig i hur bränderna i byggnader ser ut. Till exempel blir det allt vanligare att installera solcellspaneler på hustak, och att lagra energin i batterisystem i byggnaden. För att spara energi byggs också byggnader allt mer täta, vilket påverkar dynamiken i brandförloppen. Även nya byggnadsmaterial kommer in på marknaden, och det skapar nya förutsättningar för både brandskyddslösningarna och räddningstjänstens taktik vid bränder i byggnader.

I avsnitten nedan följer fördjupningar inom bränder i bostäder, vårdmiljöer, övriga allmänna verksamheter, skolor och förskolor och industrier.

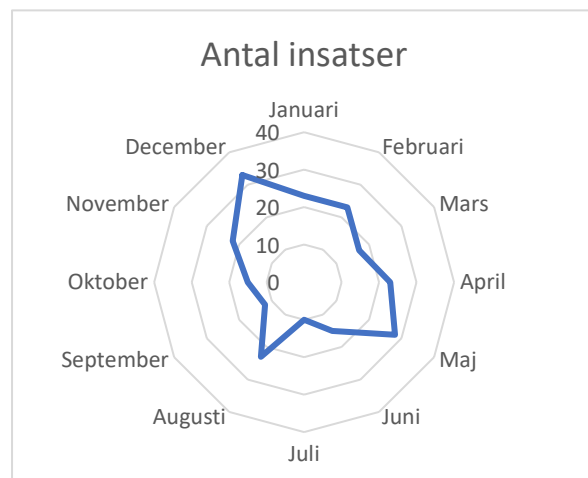
4.2.1.1 Bostad

Antalet bränder i bostad har tidigare legat över snittet för Sverige med ca 1,0 inträffade händelser per 1000 invånare jämfört med 0,7 för riket. Ett trendbrott skedde 2020 när kommunerna gemensamt landade på samma nivå som sverigesnittet.

Med ett litet antal händelser är det svårt att dra specifika slutsatser men det syns ändå i statistiken att kommunerna har en ökning i samband med mörkrets intåg under november för att hålla i sig till mars.

Denna ökning beror på att personer börjar elda i kaminer/eldstäder samt att vi tänder mer levande ljus. Denna trend är tidigare känd och syns även på nationell statistik.

Cirka 90 personer omkommer i bostadsbränder varje år, där risken att omkomma inte är jämnt fördelad. Ålder och social utsatthet är tydliga delar som spelar in i risken att omkomma. Forskningen har under en längre period satsat på området för att komma fram till vad en bostadsbrand är och vad de beror på och vi har nu ett bra underlag att jobba vidare med.

Områden med sämre levnadsvillkor, låg utbildningsnivå – förvärvsfrekvens – medelinkomst, har en fyra gånger högre sannolikhet att det ska uppstå en bostadsbrand dit räddningstjänsten rycker ut jämfört med områden med goda levnadsvillkor.

Rökning är en känd riskkälla och ligger bakom nästan 50 procent av alla dödsbränder.

4.2.1.2 Vårdmiljö

Enligt Boverkets byggregler ställs högre krav på brandskyddet i lokaler där det vistas människor som har begränsade eller inga förutsättningar att sätta sig själva i säkerhet, än i lokaler där det vistas människor som förväntas kunna sätta sig själva i säkerhet.

De högre brandskyddskraven gäller till exempel för behovsprövande boenden enligt Socialtjänstlagen, så som äldreboenden och stödboenden enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS-boenden), sjukhus och förskoleverksamhet. Det byggnadstekniska brandskyddet i denna typ av lokaler ställer bland annat krav på brandcellsindelning och installation av sprinkleranläggningar. Förutom högre krav på det byggnadstekniska brandskyddet, krävs det också ett väl fungerande organisatoriskt brandskydd. Personalen i vårdmiljöer behöver därför kontinuerligt öva på att hantera bränder och utrymnings-situationer. I lokaler där det vistas människor som har förmåga att sätta sig själva i säkerhet bygger utrymningsstrategin i de allra flesta fall på att människorna ska utrymma byggnaden i händelse av brand. I lokaler där människor saknar förmåga att sätta sig själva i säkerhet kan det istället handla om så kallad horisontell utrymning, det vill säga att personerna i byggnaden ska förflyttas till en brandcell inom samma våningsplan och då är personalen helt avgörande för att en sådan utrymning lyckas.

En framtida utmaning är att Sverige har en allt större åldrande befolkning, och många äldre bor idag kvar hemma längre istället för att flytta in på ett särskilt boende. I praktiken innebär det att många personer som har begränsad förmåga – eller helt saknar förmågan – att själva upptäcka en brand och sätta sig i säkerhet bor kvar i lokaler som förutsätter att personerna som vistas där kan sätta sig själva i säkerhet. Äldre är överrepresenterade i dödsbrandsstatistiken, och samhället behöver hjälpa till att skapa brandsäkra hemmiljöer för äldre som bor kvar hemma.

Cirka 75 procent av de som omkommer i bränder gör det i sitt hem (Brandforsk, 2019)³. Majoriteten av de som har omkommit i bränder under åren 1999–2007 har omkommit i enskilda bostäder (villa, radhus, kedjehus, flerbostadshus), och endast sju procent har avlidit i brand på äldreboende (Jonsson, 2018)⁴.

4.2.1.3 Allmänna byggnader och verksamheter

Allmänna verksamheter och byggnader kan omfatta en rad olika objekt av varierande karaktär och komplexitet. Det kan vara allt från handel, hotell, restauranger, nattklubbar, större samlingslokaler, idrottsanläggningar till garage och andra undermarksanläggningar. Här finns det stor variation av antal människor som kan vistas i lokalerna/byggnaderna samtidigt. Vilka konsekvenser som kan uppstå varierar därför stort. I vissa anläggningar kan det finnas flera verksamheter inom samma byggnad och en del byggnader är sammanbyggda vilket kan göra en räddningsinsats mer komplicerad. Vid bränder i större allmänna byggnader kan ofta utrymning av alla människor som vistas i byggnaden vara ett av de största problemen. Utrymningsvägar sammanfaller ofta med räddningstjänstens insatsvägar för att ta sig in i byggnaden vilket kan orsaka krockar och svårigheter att påbörja räddningsinsatsen.

---

³ Brandforsk, 2019. Nilsson, F. m.fl. *Bostadsbränder och äldre personer – tvärvetenskapliga framgångsfaktorer för reducering av döda och svårt skadade*. Brandforsk 2019:5.

⁴ Jonsson, 2018. Jonsson, A. *Dödsbränder i Sverige – en analys av datakvalitet, orsaker och riskmönster*. Karlstad University Studies 2018:18.

I allmänna lokaler kan det också finnas människor med olika funktionsnedsättningar som inte kan förväntas klara av att utrymma helt på egen hand, utan behöver hjälp av räddningstjänsten. Stora lokaler innebär för räddningstjänsten risker med stora brandgasvolymmer samt att det kan vara långa inträngningsvägar.

4.2.1.4 Skolor och förskolor

Det är relativt vanligt att det brinner på skolor, men ofta är det små bränder som är anlagda inne i skolan under skoltid i exempelvis papperskorgar. De bränderna detekteras normalt sätt omgående av ett automatiskt brandlarm i byggnaden och kan antingen släckas av personer som befinner sig i lokalerna eller av räddningstjänsten som ofta snabbt är framme på plats tack vare det automatiska brandlarmet. Om det däremot börjar brinna på utsidan av byggnaden och skolan inte har detekterade takfötter och/eller vindsutrymmen kan det ta längre tid innan branden upptäckts och åtgärder för att släcka branden kan vidtas.

Sedan februari 2020 har tre skolor eller förskolor totalförstörts i bränder i Nyköpings kommun. Åtminstone två av bränderna misstänks vara anlagda. Det har även rapporterats in flertal tillbud där bränder har anlagts intill skolors fasader. Det är ovanligt att människor omkommer i samband med bränder i skolor eller förskolor, utan det är främst egendom som påverkas vid skolbränder. En skolbrand blir ofta dyr för samhället i fråga om kostnader för ersättningslokaler, förlorat värde i byggnaden och inventarier.

4.2.1.5 Industri

Vid vissa industrier kan det finnas en förhöjd risk för brand, beroende på vad industrin har för verksamhet. Boverkets byggregler ställer krav på brandskyddet utifrån aspekten att människor ska hinna utrymma ur en lokal innan dess att branden har orsakat kritiska förhållanden i lokalen, och ställer således inte krav på egendomsskydd. Det innebär att en brand i en industrilokal kan få stora konsekvenser på byggnaden och därmed verksamheten och industrins ekonomi. Ofta är industrilokaler stora, vilket skapar möjlighet för stora brand- och brandgasvolymmer vilket i sin tur kan leda till intensiva brandförlopp.

4.2.2 Brand utomhus

En brand ute i skogen, i fordonet eller i papperskorgen är initialt ofta inte så komplex, men omständigheterna runt om kan göra att det blir en stor insats med stora konsekvenser.

Om branden startar nära en byggnad, bostad eller liknande kan spridningsrisken vara stor. Ofta är det ingen fara för liv i samband med brand utomhus, men en brand som sprider sig kan påverka egendom och miljö vilket kan få stora konsekvenser.

4.2.2.1 Brand i skog eller mark

SKRTJ har larmats till ca 75 mark- och skogsbränder per år de senaste tre åren. Bränder i skog och mark är väderberoende och säsongsbaserat. I det geografiska området finns det mycket skog och mark och storleken på bränderna och insatsernas komplexitet varierar mycket från händelse till händelse.

Vid en större händelse med ogynnsamt väder kan insatsen bli mycket stor, resurskrävande och långdragen. En skogsbrand kan sprida sig fort och okontrollerat, varför evakuering utav enstaka hus eller större geografiska områden kan bli aktuellt. Det kan även vara aktuellt att spärra av vägar och järnvägar om eld eller rök sprider sig på ett sätt som innebär risker för den infrastrukturen. Att spärra av E4:an som löper genom Trosas och Nyköpings kommuner kan innebära en stor kostnad för samhället.

4.2.2.2 Brand i fordon/fartyg

SKRTJ har larmats till cirka 60 fordonsrelaterade bränder per år de senaste tre åren. Ett fordon som brinner som står i närheten av andra fordon eller en byggnad kan sprida sig och leda till stora konsekvenser. Idag finns det fordon som går på alternativa bränslen exempelvis el och gas, med detta kommer även andra risker och konsekvenser som medför att insatsen blir mer komplex och krävande.

4.2.2.3 Brand i avfall/återvinning

SKRTJ har larmats till ca 30 bränder relaterade till avfall/återvinning per år de senaste tre åren. De vanligaste bränderna är i container eller sopkärl och de bränderna är ofta anlagda. Även här är spridningen till närliggande byggnader eller liknande den stora risken.

Brinnande sopkärl/container är något SKRTJ relativt ofta larmas till, ofta är det vid skolor och förskolor. Står de då för nära fasaden kan det bli spridning till byggnaden.

4.2.2.4 Framtidsspaning

Idag drivs våra fordon av flera olika typer av drivmedel och en utmaning för räddningstjänsten är att produktutvecklingen av nya bränslen och bränslesystem går fortare än säkerhetsutvecklingen på området. Det är möjligt att om takten för produktutvecklingen går mycket fortare än räddningstjänstens kunskapsnivå om drivmedlen höjs, så kan det leda till mer passiva räddningsinsatser vilket ökar risken för brandspridning till närliggande objekt.

Till följd av klimatförändringarna kan bränderna i skog och mark förväntas öka i framtiden. Brandrisksäsongens längd antas öka och frekvensen av perioder då det råder hög risk för skogs- och markbrand förväntas öka (MSB, 2013)⁵. Hur skogsbränderna uppstår och sprids påverkas i stor grad av skogsbruket. Dels handlar det om att plantera skog på ett sätt som är ogynnsamt för brandspridning, dels om att skogsbolagen genomför riskanalyser baserade på brandriskvärden innan arbeten som kan orsaka skogsbränder påbörjas.

4.2.3 Trafikolycka

Trafikolyckor kan huvudsakligen delas in i tre olika kategorier:

- Vägtrafik
- Spårtrafik
- Flygtrafik

---

⁵ MSB, 2013. *Framtida perioder med hög risk för skogsbrand. Analyser av klimatscenarier.*

Varje kategori kan delas in i vidare underkategorier så som fotgängare, cyklister, fordon, suicid och så vidare. Någon närmare indelning är den som finns i punktlistan ovan kommer inte att göras.

Vid trafikolyckor finns risk för skador på människor liv och hälsa, egendom och miljö. Människor som vistas i trafiken löper risk för att skadas, oavsett vilken typ av transportsätt som avses. Egendom kan skadas vid en krock och miljön kan ta skada vid utsläpp av drivmedel. Vid olyckor på en väg där bussar är inblandade, vid spårtrafikolyckor och flygplansolyckor finns det en överhängande risk att många personer skadas samtidigt.

Längs med både vägar och järnvägar fraktas farligt gods. En trafikolycka som involverar farligt gods kan vara mer komplex att hantera än en olycka utan farligt gods. Beroende på vilket farligt gods som fraktas och hur det är involverat i olyckan kan det bli nödvändigt med stora avspärrade områden (skyddsavstånd). Vidare kan de farliga ämnena vara akut toxiska för människor eller miljö.

Utvecklingen av fordonsbränslen går framåt och idag finns det en rad olika drivmedel för vägfordon. Nya typer av bränslen innebär nya risker för räddningstjänstens personal. Ett exempel är eldrivna fordon som använder litium-jon-batterier för att lagra energin. Om litium-jon-batterierna utsätts för värme (brand) eller mekanisk påverkan (vid en krock) kan en så kallad termisk rustning initieras i batteriet och denna leder sedan till en brand i batterierna. Alla brandgaser är giftiga, och i bränderna från litium-jon-batterier finns en förhöjd halt av det giftiga ämnet vätefluorid. Denna risk måste räddningstjänstens personal förhålla sig till.

4.2.3.1 Särskilda riskobjekt

Genom två av SKRTJ:s kommuner löper den trafikintensiva E4:an. Det är en viktig trafikled för transporter av människor, gods och tjänster. Störningar på E4:an kan få stora ekonomiska konsekvenser då varor och personer blir försenade. Antalet fordon som trafikerar E4 har ökat kraftigt. Under de senaste 20 åren har de fördubblats. Ett stickprov från Trafikverket visar att det varje dygn i snitt passerade drygt 14 000 fordon på E4 i höjd med trafikplats Tystberga under 2018 vilket är en dryg fördubbling jämfört med 1993 (Trafikverket, 2021)⁶.

I Nyköpings kommun ligger Stockholm Skavsta Flygplats. Under 2018 hade flygplatsen drygt 2,2 miljoner passagerare (Skavsta, 2021)⁷. Det finns risk att ett flygplan är involverat i en olycka och det kan leda till stora skador på människors liv och hälsa. På flygplatsen förvaras även stora mängder flygbränsle. Förutom passagerartrafik finns fyra skogsbrandbekämpningsflygplan lokaliserade på Skavsta, en gymnasieskola, ett hotell samt Kustbevaknings flygbas.

---

⁶ Trafikverket, 2021. *Vägtrafikflödeskartan* (avsnitt 9710029). <https://vtf.trafikverket.se/tmg101/AGS/tmg102.aspx?punktnrlista=9710029&laenkrollista=2&typ=Stickprov> Hämtad 2021-08-27 kl. 08:30.

⁷ Skavsta, 2021. *Om Stockholm Skavsta Flygplats*. <https://www.skavsta.se/foretag/om-flygplatsen/> Hämtad 2021-08-27 kl. 10:15.

I Tabell 4 nedan redogörs för särskilda riskobjekt i SKRTJ:s kommuner.

Tabell 4 Riskobjekt med avseende på trafikolyckor

Riskobjekt	Kommun	Beskrivning av risken
E4	Nyköping, Trosa	Hårt trafikerad mötesfri motorväg. Transport av farligt gods. Risk för miljöutsläpp. Viktiga vattentäcker utefter vägen. Tungtrafik /Busstrafik som kan innebära många skadade. Störningar i trafiken medför stora samhällskostnader.
Väg 53	Nyköping, Oxelösund	Riksväg, mötande trafik. Tung trafik/Busstrafik. Farligt gods, risk för miljöutsläpp.
Väg 52	Nyköping	Riksväg mötande trafik. Tung trafik/Busstrafik. Risk för miljöutsläpp.
Väg 57	Gnesta	Riksväg mötande trafik. Tung trafik/ Busstrafik. Risk för miljöutsläpp.
Järnvägar	Nyköping, Gnesta, Oxelösund, Trosa	Urspårning, evakuering av persontåg, brand på persontåg.
Skavsta flygplats	Nyköping	Flygplats. Risk för skador på människors liv och hälsa, egendom och miljö.

4.2.3.2 Framtidsspaning

Trafikverket tar fram prognoser för hur trafikutvecklingen beräknas se ut i framtiden. Enligt dessa prognoser ser persontrafiken ut att öka både till 2040 och 2065 (Trafikverket, 2020)⁸. Detta gäller för alla transportslag, där flygtrafiken står för den minsta ökningen i absoluta tal (räknat i personkilometer). Även godstrafiken ser ut att öka under de kommande decennierna (Trafikverket, 2020)⁹.

Trafikverket planerar att bygga en ny järnväg – Ostlänken – som kommer att sträcka sig genom Nyköpings och Trosas kommuner. Till skillnad från de järnvägar som finns i kommunerna idag kommer Ostlänken att innebära långa tågtunnlar, vilket ställer andra krav på räddningstjänstens insatsförmåga vid olyckor på järnväg.

En utmaning för räddningstjänsten är att produktutvecklingen av nya fordonsbränslen ofta går snabbare än kunskapshöjningen inom räddningstjänsten.

⁸ Trafikverket, 2020. *Prognos för persontrafiken 2040 - Trafikverkets Basprognoser 2020-06-15*. 2020-06-15. Publikationsnummer 2020:128.

⁹ Trafikverket, 2020. *Prognos för godstransporter 2040 – Trafikverkets Basprognoser 2020*. 2020-06-15. Publikationsnummer 2020:125.

4.2.4 Olycka med farliga ämnen

En olycka med farliga ämnen kan få vitt skilda konsekvenser beroende på vilka ämnen som är involverade i olyckan och var den inträffar. Vissa ämnen har en akut toxicitet på människor, vilket betyder att människor som finns i utsläppets direkta närhet omedelbart kan komma till skada. Andra ämnen är akut toxiska för miljön och kan omedelbart orsaka irreversibla miljöskador när de inträffar.

Det är ämnets fysikaliska egenskaper som avgör hur farligt det är och vad som kan vara utsatt för fara. Om det till exempel är en väldigt kall vinterdag och det sker ett utsläpp av diesel är det inte nödvändigt att brandfaran är så stor. Om det däremot är en varm sommardag och det sker ett utsläpp av diesel inne på en industri där det finns heta ytor kan risken för brand vara mycket större. Likaså behöver ett utsläpp av ett giftigt ämne på landsbygden inte utgöra någon större fara för människors liv och hälsa, men om samma ämne släppt ut i centrala delarna av en tätort kan människors liv vara direkt hotat.

Verksamheter som ska hantera större mängder farliga ämnen behöver särskilda tillstånd. Genom tillståndsgivningen ställs krav på hur ämnena ska hanteras för att utgöra en så liten risk som möjligt för omgivningen.

4.2.4.1 Särskilda riskobjekt

Inom SKRTJ:s område finns flera verksamheter som använder farliga ämnen. Några industrier hanterar ämnen i sådan omfattning att krav ställs på dem genom Sevesolagstiftningen. I tabell 6 nedan listas ett par riskobjekt i kommunerna och riskerna för objektet beskrivs. För nämnare beskrivning av riskobjekt hänvisas till *Kommunal plan för räddningsinsats* (diarienummer ROS 21/3:14).

För transporter av farligt gods finns det rekommenderade vägar och järnvägar, både primära och sekundära transportleder. Sådana transportleder finns i samtliga av SKRTJ:s fyra kommuner.

Tabell 5 Riskobjekt med avseende på olyckor med farliga ämnen

Riskobjekt	Kommun	Beskrivning av risken
SSAB EMEA AB	Oxelösund	I processen bildas kolmonoxid, stenkoltjära och bensen. Gasol samt naturgas används i processen.
Studsvik	Nyköping	Inom området i Studsvik finns flera företag som på olika sätt arbetar med radioaktiva material.
Stockholm Skavsta Flygplats	Nyköping	Stora mängder flygbränsle
Oxelösunds hamn AB	Oxelösund	Stora mängder olja samt gasolcistern.

Linde Gas AB	Oxelösund	Produktion, lagring och distribution av syrgas, kvävgas samt argon.
OxGas AB	Oxelösund	Terminal för flytande naturgas (LNG).
Bergtäkter	Nyköping och Trosa	Förvaring och användning av sprängmedel

4.2.4.2 Framtidsspaning

SSAB håller på att gå över till en mer hållbar ståltillverkning, vilket kommer minska produktionen av kolmonoxid och öka användningen av naturgas. I övrigt finns det inga (för SKRTJ kända) planer på några nya farliga verksamheter eller verksamheter i som klassas som Seve-soverksamheter ska startas i någon av SKRTJ:s kommuner i närtid. Riskbilden förväntas därmed inte påverkas nämnvärt.

4.2.5 Naturolycka

Naturolyckor och klimatrelaterade olyckor är ett relativt brett område med allt från ringa konsekvenser för en fastighet till fullständig katastrof i global omfattning. SKRTJ:s geografiska område är ett av tio identifierade riskområden för ras, skred, erosion och översvämning i Sverige (MSB, 2021).¹⁰

I modern tid har SKRTJ:s kommuner drabbats av ett större skred i Vagnhärad 1997, samt flertalet översvämningar i samband med skyfall (senast Trosa juli 2021). Dessa händelser har inte haft några direkta konsekvenser på människors liv och hälsa, men har däremot orsakat omfattande ekonomiska konsekvenser och samhällsstörningar.

Stormar med nedfallande träd och byggnadsdelar, nederbörd i form av snö eller regn, översvämningar till följd av högt vattenstånd, ras och skred händelser som kan påverka människors liv och hälsa, egendom och miljö. Vid omfattande naturrelaterade olyckor är räddningstjänstens organisation ofta hårt belastad till följd av många inkommande larmsamtal från allmänheten. Det är därför inte ovanligt att räddningstjänsten prioriterar larmen och att många privatpersoner hänvisas till att själva ta hand om sin egendom om inget liv är i fara. Samhällets samlade resurser behöver ofta prioriteras till samhällsviktig verksamhet, till exempel eftersom farbarheten på vägar kan vara starkt påverkad.

¹⁰ MSB, 2021. Här är Sveriges största riskområden för ras, skred erosion och översvämning.

<https://www.msb.se/sv/aktuellt/nyheter/2021/juni/har-ar-sveriges-storsta-riskomraden-for-ras-skred-erosion-och-oversvamning/> Hämtad 2021-08-26 kl. 16.10.

4.2.5.1 Ras och skred

Det har inte förekommit några ras i naturen eller i byggnader orsakat av naturen i SKRTJ:s kommuner inom de senaste 20 åren. I området finns inga kända marksprickor som kan orsaka ras.

Skredet i Vagnhärad var ett jordskred som inträffade natten till den 23 maj 1997 i Ödesby, Vagnhärad. Skredet omfattade en cirka 200 meter lång sträcka längs med Trosaån och sträckte sig cirka 60 meter upp i en bebyggd lerslänt. Det förefaller osannolikt att ett motsvarande skred skulle starta i andra delar av SKRTJ:s kommuner.

4.2.5.2 Erosion

Sannolikheten av olyckor orsakade av erosion i SKRTJ:s område är relativt liten bortsett från vid en eventuell översvämning, varför ämnet hanteras under nästa rubrik.

4.2.5.3 Översvämning

En översvämning i vårt område kan orsakas av tre faktorer (rangordnat från mest sannolikt till minst sannolikt): extremt regn, extrem snösmältning, eller höjning av havsnivån.

På senare tid har SKRTJ:s geografiska område drabbats av extrema regnväder då dygnsnederbörden uppmätts till rekordhöga 136,3 mm¹¹.

4.2.5.4 Storm

I Sverige är det allt mer vanligt förekommande med blåsig väder och höststormarna avlöser varandra. Vid ön Landsort utanför Trosa har vindhastigheter upp till orkanstyrka på 33 m/s uppmäts. Vid stormar finns risken för långvariga elavbrott samt begränsad framkomlighet på väg- och järnvägsnätet.

4.2.5.5 Extremt snöfall

SKRTJ:s kommuner har inte varit speciellt utsatta för stora snömängder. Högsta snödjupet som uppmätts i området uppgår till cirka 90 cm. Precis som med många andra naturolyckor kan extrema snöfall innebära en hög belastning på räddningstjänstorganisationen och det kan vara besvärligt med framkomlighet på viktiga vägar.

4.2.5.6 Värmebölja

En värmebölja kan få konsekvenser på människors liv och hälsa. Det kan innebära ökad dödlighet, inte minst i särskilt utsatta grupper. En värmebölja kan även få andra, indirekta konsekvenser så som solkurvor på järnvägar vilka kan leda till urspårningar och ökade brandriskvärdet i skog och mark som leder till komplicerade skogsbränder.

---

¹¹ Detta inträffade i Trosa under sommaren 2021.

4.2.6 Drunkning

Drunkning och drunkningstillbud är vanligast förekommande vid bad på sommartid och skridskoåkning på vintertid. Det inträffar även drunkningar och tillbud vid vistelse på vatten eller is vid andra tillfällen så som fiske, fritidsbåtolyckor, suicid med flera.

Inom SKRTJ område finns en kust, insjöar och vattendrag. En mängd vatten som inbjuder till transporter, vistelse och aktiviteter på både vatten och is.

SKRTJ har blivit larmade på drunkningsolyckor och drunkningstillbud mellan fem och tio gånger per år mellan åren 2017–2019. I snitt är det en person per år som omkommer i drunkning i SKRTJ:s kommuner.

Ny forskning visar att det sker ungefär 400 drunkningstillbud varje år och i hälften av drunkningarna omkommer personen. Antalet drunkningar har minskat under åren 2003–2017, förutom i åldersgruppen 0–4 år där den har ökat något. Studien visar att medianåldern för drunkning är 49 år och att drygt två tredjedelar var män. Kännetecknen för de som överlever drunkning, till skillnad till de som omkommer, är att de är yngre, kvinnor och att händelsen har varit ett olycksfall. Överlevnaden är som högst bland flickor i åldrarna 0–17 och som lägst bland män över 66 år (Karolinska institutet, 2021)¹².

---

¹² Karolinska Institutet, 2021. *Drunkning vanligare än man tidigare trott*. <https://nyheter.ki.se/drunkning-vanligare-an-man-tidigare-trott> Hämtad 2021-08-26 kl. 15:50.

5 Värdering

Detta kapitel ska beskriva värderingen av i kapitel 4 beskrivna befintliga risker inom kommunerna och innehåller motiveringar till hur riskerna ska kunna reduceras genom sannolikhets- respektive konsekvensreducerande åtgärder. Värderingen och dess slutsatser ligger till grund för framtagandet av de lokala mål som beskrivs i kommande kapitel 6.

Sörmlandskustens räddningstjänst har på många sätt prövats inom den senaste 3-årsperioden vad gäller både många samtidiga trafikolyckor i samband med kraftigt snöoväder, större industriella bränder där det även funnits inslag av kärnteknisk karaktär, förskole- och skolbränder samt cirka 1400 "vardagshändelser" per år och har utifrån detta och den genomförda riskbedömningen bedömt att det inom området till stor del uppfyller målet om ett tillfredställande och likvärdigt skydd. Det finns områden som behöver utvecklas och förbättras framförallt för att möta framtiden och den snabba samhällsutvecklingen samtidigt som vi bibehåller ett tillfredställande likvärdigt skydd.

Antalet bostadsbränder har legat stadigt över rikssnittet inom området och det är även inom dessa vi ser de bränder vilka har dödlig utgång. Sett till antalet händelser så anses det inte vara en acceptabel nivå även med sänkningen under 2020. Kommunerna kommer fortsätta med pågående förebyggande åtgärder och även implementera nya för att minska antalet olyckor och dess konsekvenser. Antalet äldre bedöms kraftigt öka kommande år och hemsjukvård väntas bli vanligare. Detta medför att redan utsatta grupper blir fler och väntas behållas längre i hemmiljö. Satsningar och samarbete mot hemtjänst, sjukvård och äldreomsorgen behövs för att säkerställa ett skäligt brandskydd.

Den största utmaningen för räddningstjänstens arbete är att möta de allt snabbare förändringarna i samhället. Flertalet av de globala trenderna vi nu ser har direkt påverkan på arbetet inom skydd mot olyckor. Den demografiska utvecklingen har en stor påverkan på kommuners uppdrag där det blir nya förutsättningar för räddningstjänsten genom att äldre som redan är överrepresenterade i olyckor väntas öka kraftigt då vi lever längre. I samband med detta förväntas också sjukvården flyttas mer till hemmet, viss vård som idag bedrivs på sjukhus kommer genomföras i hemmet vilket även det gör att brandskyddet måste utvecklas och förändras. Demografins förändring har redan visat sig inom räddningsinsatser där språkförbistringar visat sig ställa nya krav på genomförande av räddningsinsatser och vår förmåga att få ett bra resultat. Denna utveckling förväntas även den öka i omfattning i samband med globaliseringen och en ökande rörlighet i världen.

För att möta denna utveckling måste vi satsa på vidareutbildning av personal genom omvärldsbevakning och implementering av forskningsresultat samt en organisation med en bred grund och förmåga till kontinuerlig förändring. Ett viktigt steg som genomförts sedan några år tillbaka är kombinerade tjänster med operativa befäl vilka har en förebyggande profil, på så sätt fångas en bra grund inom LSO-området in samt att det går att komplettera med en specialistprofil. Ett tidigare skifte till nytt verksamhetssystem har gett oss förutsättningarna att planera verksamheten på årsbasis samt att personal getts möjligheter att ta eget ansvar för planering och utförande.

Samhällsutvecklingen och förändringar i omvärlden och klimat sker i allt högre tempo vilket skapar allt större utmaningar utifrån det trygghetsskapande och skadeavhjälpande uppdraget. Att agera som enskild aktör inom den egna uppdraget kan vara begränsande för att nå effekt och åstadkomma goda resultat.

Flera samhällsaktörer kan ha angränsande uppdrag, kunskap, arbetsmetoder och ha en potentiell synergi som inte tas tillvara när arbete sker som enskild aktör. Det handlar om att i ett tidigt skede identifiera avgörande faktorer som påverkar olyckors uppkomst, dess fortsatta utveckling och konsekvenserna av en olycka. Det handlar till exempel om att synliggöra det egna uppdrag och behov samt att identifiera rätt mottagare, arenor och tidpunkter för att nå bäst effekt i aktuella frågor. SKRTJ är experter inom området brand men är också den aktör som hanterar effekterna av de olyckor som inträffar och på så sätt samlar på sig mycket erfarenheter och kunskaper. För flera olyckstyper, t ex trafikolyckor och drunkning, där risken är relativt hög i vårt geografiska område, är SKRTJ en aktör som i första hand behöver samverka med andra samhällsaktörer för att i ett förebyggande syfte kunna dra nytta av sina erfarenheter och på så sätt kunna påverka risken. Det handlar om att samverka på många olika nivåer och på många olika sätt, i olyckans alla faser samt i det långsiktiga strategiska arbetet. Samverkan och samarbete med andra aktörer ger också bättre förutsättningar för att genomföra lyckade räddningsinsatser, både genom att i det insatsförebredande arbetet påverka hur byggnader och infrastruktur utformas, genom gemensamma övningar samt genom utbyte av kunskap och erfarenheter både från övningar och inträffade händelser. Flera av olyckstyperna och riskerna inom kommunerna kräver både planering och förberedelser för att skapa så bra förutsättningar som möjligt för att kunna genomföra lyckade räddningsinsatser.

Det geografiska området som SKRTJ verkar inom är relativt stort med mycket landsbygd vilket innebär att den som bor eller vistas långt från närmaste brandstation inte kan förvänta sig att få hjälp lika snabbt som den som bor i en av de större tätorterna. Den som har långt till närmaste brandstation har dock oftast en annan riskbild eftersom de stora riskkällorna, där en olycka kan leda till mycket stora konsekvenser, ofta ligger mer centralt. Det nationella målet säger att alla medborgare ska ha ett tillfredsställande och likvärdigt skydd mot olyckor. Ett sätt att arbeta för ett likvärdigt skydd för medborgarna är att försöka höja den enskildes förmåga och medvetenhet samt att uppmärksamma verksamhetsutövare och kommuner på vilka förutsättningar som finns. SKRTJ strävar efter att förkorta responstider och vara snabbt på plats för att kunna vidta relevanta åtgärder som bryter det negativa händelseförloppet. Tidsaspekten är mycket viktig vid många olyckor men det räcker inte att bara vara snabbt på plats, det gäller att ha rätt förmåga också. Vad som är rätt förmåga beror självklart på vilken olycka som inträffat och omständigheterna runt omkring. I ett tidigt skede av en brand kanske det inte krävs särskilt stor förmåga och en granne kan hjälpa till med utrymningen medan det i ett senare skede kan behövas en helt annan förmåga, till exempel rökdykning eller stegutrymning. Ett annat angreppssätt för att förkorta tiden till dess den drabbade får hjälp är att stärka samhällets samlade förmåga till att bryta den negativa skadeutvecklingen. Det handlar dels om att utveckla samarbeten och samverkan med andra aktörer i samhället och dels om att de som lever, bor och verkar har kunskap och förmåga att kunna göra ett initialt ingripande.

Riskbilden och förutsättningarna inom samarbetskommunerna förändras hela tiden, till exempel kan olika riskkällor tillkomma, försvinna eller förändras. Innovationer och ny teknik kan påverka vilka olyckor som uppstår och förändringar i byggnadsteknik kan påverka både brandförlopp och möjligheter att genomföra räddningsinsatser. Större samhällsförändringar påverkar också SKRTJ:s arbete, bland annat klimatförändringarna, en expansiv och föränderlig stadsbebyggelse och en åldrande befolkning som bor hemma i större utsträckning. Riskbildens föränderlighet och komplexitet innebär att SKRTJ som organisation behöver vara proaktiva och följa samhällsutvecklingen. Det är därför viktigt att både ta till sig och att dela med sig av ny kunskap och erfarenheter.

Organisationen behöver ständigt utveckla sin kunskap och förmågan att analysera, dra slutsatser och att utvärdera effekterna av det arbete som genomförs. Den komplexa riskbilden innebär också att SKRTJ i det skadeavhjälpande arbetet behöver skifta fokus något från vardagshändelser till sällanhändelser av mer komplex karaktär för att kunna hantera de olika typer av olyckor som kan inträffa. Organisationens personal behöver därför ges vidareutbildning och öva regelbundet.

Utöver att kommunerna inom SKRTJ:s geografiska område har en komplex och varierande riskbild finns det även många olika skyddsvärden inom kommunerna. Människors liv och hälsa prioriteras högst, men det finns även flera andra viktiga skyddsvärden som till exempel miljö och klimat, bebyggelse, kulturvärden, ekonomiska värden, kritisk infrastruktur och samhällsfunktioner samt förtroende för samhället. Skyddsvärdena kan ibland ställas mot varandra, till exempel vid beslut om en förebyggandeåtgärd, vid insatsplanering eller under en pågående insats, och de kan inte ges en i förväg bestämd rangordning i förhållande till varandra utan det behöver tas medvetna beslut för varje situation.

SKRTJ är en viktig samhällsaktör som är en förutsättning för att andra delar av samhället ska fungera inom samarbetskommunerna. SKRTJ behöver därför kunna verka under hela hotbildsskalan, vilket innebär alltifrån vardagsolyckor till kriser, samhällsstörningar, gråzonsproblematik och höjd beredskap. Verksamheten ska stärka sin förmåga att verka och genomföra räddningsinsats under svåra förhållanden. Under samhällsstörningar och höjd beredskap påverkas organisationen av externa faktorer som försvårar och förändrar förutsättningarna för att genomföra räddningsinsats. Det kommer alltid kunna inträffa händelser som inte har förutsetts, vilket innebär att organisationen behöver ha en robusthet och flexibilitet att kunna hantera oväntade situationer, externa störningar och större påfrestningar. SKRTJ ska analysera och utveckla organisationens förmåga att verka under höjd beredskap och krig, vilket innefattar bland annat att ta fram förslag på organisation och arbetsuppgifter under sådana förhållanden

6 Mål

Kapitlet redogör för framtagna lokala verksamhetsmål för den förebyggande verksamheten samt räddningstjänst och syftar till MSB:s vision inom nationell strategi för stärkt brandskydd genom stöd till den enskilde:

- *Ingen i Sverige ska omkomma eller skadas allvarligt till följd av brand.*

och de nationella målen i LSO:

- *Bestämmelserna i denna lag syftar till att i hela landet bereda människors liv och hälsa samt egendom och miljö ett med hänsyn till de lokala förhållandena tillfredsställande och likvärdigt skydd mot olyckor (LSO 1 kap 1§).*
- *Räddningstjänsten skall planeras och organiseras så att räddningsinsatserna kan påbörjas inom godtagbar tid och genomföras på ett effektivt sätt (LSO 1 kap 3§).*
- *Förebyggande verksamhet som staten och kommunerna ansvarar för enligt denna lag ska planeras och organiseras så att den effektivt bidrar till att förebygga bränder och andra olyckor samt förhindra eller begränsa skador till följd av bränder och andra olyckor. Särskild vikt ska läggas vid att förhindra människors död och andra allvarliga skador (LSO 1 kap 3a §).*

Utifrån ovanstående nationella målsättningar, den lokala riskbilden med tillhörande värderingar samt den politiska viljan har Sörmlandskustens räddningstjänst formulerat sex stycken verksamhetsmål.

1. Skadeutfallet i samband med bränder i bostadsmiljö ska minska vad gäller hälsa, miljö och egendom
2. Kunskapen om individanpassat brandskydd hos berörda verksamheter samt medborgare ska öka
3. Stärka samhällets samlade förmåga till att snabbt bryta den negativa skadeutvecklingen
4. Stärka förmågan att hantera och begränsa konsekvenserna vid sällanhändelser och komplexa räddningsinsatser
5. Förmågan att genomföra räddningsinsats vid samhällsstörningar och under höjd beredskap ska stärkas.
6. Stärka och utveckla rollen som aktiv samverkanspart och samhällsaktör

7 Förebyggande – förmåga och verksamhet

Kapitlet beskriver hur kommunernas förebyggande verksamhet är planerad och ordnad för att inom kommunens geografiska område skapa en förmåga att förebygga olyckor. Beskrivningen omfattar organisation och resurser.

12 § Med förmåga att förebygga avses möjligheten att innan en olycka äger rum åstadkomma effekter genom att minska sannolikheten eller frekvensen för olyckan eller konsekvensen vid densamma.

”Alla har rätt till ett skäligt brandskydd oavsett förutsättningar”

Hela organisationen bidrar på olika sätt till det olycksförebyggande arbetet. Funktionsansvar för den förebyggande verksamheten finns på funktionen Rådgivning & Myndighetsutövning där även specialistkompetens finns samlad i form av ett antal brandingenjörer och brandspektörer. Resurser vilka aktivt jobbar med frågor kopplade till det förebyggande arbetet är dynamisk och sammansättningen anpassas löpande efter verksamhetens behov.

Redovisning av det förebyggande arbetet följer MSB:s föreskrift (MSBFS 2021:1) där tillsyn, stöd till den enskilde samt rengöring och brandskyddskontroll särredovisas. Efter det beskrivs annat förebyggande arbete som SKRTJ bedriver.

7.1 Tillsyn 5 kap 1§

SKRTJ är tillsynsmyndighet enligt LSO inom Nyköping, Trosa, Oxelösund och Gnesta kommun. Vid tillsyn enligt LSO kontrolleras att kraven i lagstiftningen (2 kap. 2 §) och tillhörande föreskrifter uppfylls. Tillsynen består till huvudsak av att kontrollera den tillsynade verksamhetens systematiska brandskyddsarbete (SBA) samt en stickprovskontroll av det byggnadstekniska brandskyddet.

Vid tillsyn kontrolleras endast om gällande krav uppfylls på delar av verksamheten/byggnaden och tillhörande dokumentation av det systematiska brandskyddsarbetet. En tillsyn, av räddningstjänsten, utan anmärkning innebär inte att verksamhetens eller byggnadens totala brandskydd uppfyller gällande krav. Det är den enskildes ansvar att säkerställa att gällande krav uppfylls.

SKRTJ har möjlighet att genomföra tillsyn på samtliga byggnader eller andra anläggningar inom kommunerna men prioriterar objekt där tillsynsverktyget gör störst effekt. Byggnader och anläggningar som omfattas av ett eller flera av nedanstående kriterier prioriteras för tillsyn i enlighet med ny föreskrift från MSB¹³ som förväntas träda ikraft 1 januari 2022.

1. Hög frekvens av bränder eller tillbud
2. En brand eller annan olycka kan medföra stor risk för många människors liv och hälsa
3. En brand kan innebära stora ekonomiska kostnader
4. En brand eller annan olycka kan innebära stora skador på miljön
5. En brand kan innebära allvarliga skador på kulturhistoriska värden

---

¹³ MSBFS Remissutgåva 2021, Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter och allmänna råd om hur kommunen ska planera och utföra sin tillsyn enligt lagen (2003:778) om skydd mot olyckor

7.1.1 2 kap 4§

För anläggningar och verksamheter som klassas som farlig verksamhet kompletteras ovanstående tillsyn enligt LSO 2 kap. 2 § med tillsyn enligt LSO 2 kap. 4 §. Tillsynerna genomförs normalt vid två olika tillfällen och med olika tillsynsintervaller. Vid tillsyn av farlig verksamhet kontrolleras i huvudsak företagets möjlighet att hantera större händelser inom verksamheten, t.ex. stora bränder, kriser, olyckor, osv.

7.1.2 Hantering

Planering av genomförandet av tillsyner sker årsvis och redovisas i SKRTJ:s tillsynsplan, objektlistan för året finns som beting i verksamhetssystemet Daedalos. Planen har sin utgångspunkt i anläggningar prioriterade enligt kriterier ovan och kompletteras med verksamheter som utifrån den lokala riskbilden bedöms ha stora risker i händelse av brand och där tillsynsverktyget är en effektiv åtgärd. Regelbundna tillsyner planeras enligt tidsfrister. SKRTJ har också möjlighet att på begäran, tips från allmänheten eller vid funna brister i andra sammanhang (insats, utbildning etc) genomföra tillsyn på objekt som inte ligger inom årets plan.

Vid brister funna vid tillsyn meddelas fastighetsägare eller nyttjanderättshavare ett beslut i form av föreläggande om åtgärder för att höja brandskyddet till en skälig nivå.

Kompetenskravet på den som genomför tillsyn varierar beroende på komplexiteten i den verksamhet eller anläggning som är föremål för tillsyn. Personal som jobbar med tillsynsverksamhet ska så snabbt som möjligt genomföra kursen Tillsyn A. För tillsyn av komplexa objekt ska tillsyneföräntaren ha genomfört flertalet tillsyner samt genomfört kursen Tillsyn B. Brandingenjörer bedöms ha erforderlig kompetens att genomföra både enkla samt komplexa tillsyner.

Handlägga tillsynsärenden enligt LSO sker på delegation från respektive ansvarig nämnd och framgår i respektive delegationsordning.

7.2 Stöd till den enskilde 3 kap 2§

Intentionen i lagstiftningen är att den enskilde själv utifrån sina förutsättningar ska hantera sina risker. Kommunens skyldighet är att stödja och underlätta för den enskilde att själv hantera sina risker. Detta görs genom att informera och utbilda i såväl förebyggande som skadeavhjälpanande åtgärder samt att medvetandegöra om riskerna. Viktiga målgrupper för arbetet är fastighetsägare, barn- och skolungdomar samt kommunens anställda.

Generellt sker arbetet genom nedanstående kanaler/arbetssätt:

7.2.1 Informationskanaler

I dagens alltmer digitaliserade samhälle finns möjligheten för allmänheten att snabbt finna svar på sina frågor genom att räddningstjänsten kontinuerligt har en uppdaterad webbplats med information med beröring mot LSO. Med hjälp av webbplatsen kan allmänheten själv få svar på sina frågor utan att behöva ta direktkontakt med kommunen eller räddningstjänsten. Även sociala medier används för att nå ut med information, om till exempel brandskydd, en inträffad händelse eller liknande, men också för att skapa dialog med medborgarna.

7.2.2 Frågor

Räddningstjänsten har en viktig roll i att vara tillgänglig för frågor från allmänheten i syfte att stödja dem i att uppfylla deras åtaganden enligt LSO. Detta sker genom en kontaktväg in direkt till räddningstjänsten via mail, via kommunens växel eller via sociala medier.

Ett stort antal ärenden vilka kategoriseras som rådgivning sker via mail eller telefon. Räddningstjänsten får in ett stort antal frågeställningar varje år inom området brandskydd och säkerhet. Många frågor kommer in i samband med exempelvis utfärdade eldningsförbud, brandvarnardagen, inför hösten och elda i kamin samt nu på senare år frågor om solceller och elbilar.

7.2.3 Årsinformation

Genom att studera statistiken över inträffade olyckor och forskning har flertalet återkommande perioder under året identifierats där antalet olyckor av en viss olyckstyp ökar och där har räddningstjänsten tagit fram riktad information som "pushas" extra i våra kanaler under dessa perioder. Dessa perioder utgörs bland annat av Valborg och gräsbrandssäsongens inledning, badplatsernas öppning i samband med sommaren och antalet levande ljus och eldning i kamin i samband med mörkrets intåg framåt vintern.

7.2.4 Utbildning

I samband med förfrågningar eller egna initiativ hålls utbildningar inom området för att stärka den enskilde. Exempelvis kan det vara att prata brandskydd för äldre på en äldremässa, delta vid större föreningsmöten och presentera vårt budskap eller besöka en bostadsrättsförening.

Vi bidrar både med generell kunskap till den breda allmänheten och även riktade insatser till fokusgrupper.

7.3 Rengöring och brandskyddskontroll 3 kap 4§

I lagen om skydd mot olyckor (LSO) står det att en kommun ansvarar för sotning och brandskyddskontroll. Kommunen kan tillhandahålla en upphandlad utförare av detta. Inom de fyra kommunerna har samtliga avtal med en sotningsentreprenör som utför den lagstadgade rengöringen och kontrollen som ska ske av eldstäder.

Det finns en del av sotningsprocessen som ligger kvar inom kommunen och denna är ansökan om egensotning. Vill en medborgare inte använda kommunens upphandlade entreprenör ska denne ansöka om tillstånd för egensotning. Blankett för ansökan om egensotning skickas till räddningstjänsten för bearbetning och beslut. I dessa fall tar räddningstjänsten hjälp av sotarens kompetens i bedömningen av inkommit material och avslår eller godkänner ansökan om egensotning.

7.4 Övriga förebyggande åtgärder 3 kap 1§

7.4.1 Samhällsbyggnad

Inom kommunen stödjer räddningstjänsten samhällsbyggnad i ärenden enligt PBL (2010:900). Det innebär bland annat att vara sakkunnig i brandfrågor i stora delar av byggprocessen.

Det handlar också om att i kommunens planprocesser beakta risker som ras- och skred, översvämning, avstånd till olika former av riskfylld verksamhet samt beakta sådant som kan ha betydelse för kommunens förmåga att genomföra insatser som behov av livräddning med räddningstjänstens stegutrustning, brandposter och behov av framkomlighet för räddningstjänstfordon.

7.4.2 Serveringstillstånd

I frågor om serveringstillstånd enligt alkohollagen (2010:1622) bistår räddningstjänsten ansvarig förvaltning i frågor om lokalernas brandskydd är anpassat för det personantal samt verksamhet som anges i ansökan.

7.4.3 Polisen

Räddningstjänsten är remissinstans till Polismyndigheten i frågor kring säkerhet vid allmän sammankomst, offentlig tillställning, användande av offentlig plats, idrottsevenemang eller fyrverkeri, scenfyrverkeri eller annan pyroteknik enligt ordningslagen (1993:1617) samt tillstånd till hotell- och pensionatverksamhet enligt lag (1966:742) om hotell- och pensionatsrörelse.

7.4.4 Trafikverket

Räddningstjänsten bistår också Trafikverket i trafikplanering vid ny- eller ombyggnation av vägar, järnvägar där man beaktar saker som:

- insatsfrågor
- risk för ras och skred
- översvämningsrisk
- avstånd till olika former av riskobjekt och närhet till vattenskyddsområde

7.4.5 Länsstyrelsen

Räddningstjänsten är remissinstans till länsstyrelsen i frågor om tillstånd till miljöfarlig verksamhet enligt 9 kap. Miljöbalken samt bidrar till och samarbetar i deras arbete med tillsyn enligt Sevesolagstiftningen.

8 Räddningstjänst – förmåga och verksamhet

8.1 Övergripande

Räddningstjänstens operativa resurser är organiserade och syftar till att bereda ett så likvärdigt skydd mot olyckor som möjligt inom vårt geografiska område. Vi vet att snabbheten är en viktig faktor då tiden till dess att olycksförloppet utveckling kan brytas är av stor betydelse för att begränsa skadorna och konsekvenserna av en olycka. För att uppnå så stor effekt som möjligt och att snabbt kunna hjälpa den som drabbats av en olycka, jobbar räddningstjänsten för att via samarbeten och samverkan utveckla samhällets samlade förmåga till att genomföra en räddningsinsats.

Det finns tillfällen då den enskilde hamnar i en olycka som hen själv inte kan hantera. Då har Sörmlandskustens räddningstjänst beredskap och förmåga att hjälpa den enskilde att hantera olyckan. SKRTJ har inte förmåga att hantera alla olyckor inom egen organisation, utan genom avtal finns även andra aktörer till hands för att hantera olika typer av olyckor som kan inträffa.

8.1.1 Tillgång till egna resurser

SKRTJ har tio räddningsstyrkor som är fördelade på nio brandstationer. Tabell 7 ger en överblick över räddningsstyrkornas geografiska utgångspunkter, personella resurser och anspänningstider. Resurserna kan användas inom hela det geografiska området, samt i områden där SKRTJ har avtal med andra räddningstjänstorganisationer, se avsnitt 8.1.2.

Första insatsperson (FIP) är idag ett väl inarbetat koncept där räddningstjänsten har räddningspersonal i beredskap (RIB). FIP finns idag också på orter där organisationen inte har någon övrig personal i beredskap, i Näveklarn och i Vagnhärad. FIP innebär att en brandman/arbetsledare har ett utryckningsfordon med sig under beredskapen och vid larm åker FIP direkt till skadeplatsen vilket innebär att hjälpen kan komma fram tidigare.

På orterna Gåsinge, Kila, Näveklarn och Tystberga finns räddningsvärn/frivilliga brandkårer. Eftersom verksamheten bygger på frivillighet är målet att fyra personer med räddningsfordon rycker ut inom tio minuter efter larm. Idag är personalen från ett av värnen anställda i organisationen, medan de övriga värnen är egna föreningar som har avtal med SKRTJ. Vi ser värnen som en viktig resurs i samhällets samlade förmåga till att genomföra räddningsinsatser och har ambitionen att utveckla och stärka värnens verksamhet genom att stärka både medarbetarnas kompetens och resurser i form av fordon och material.

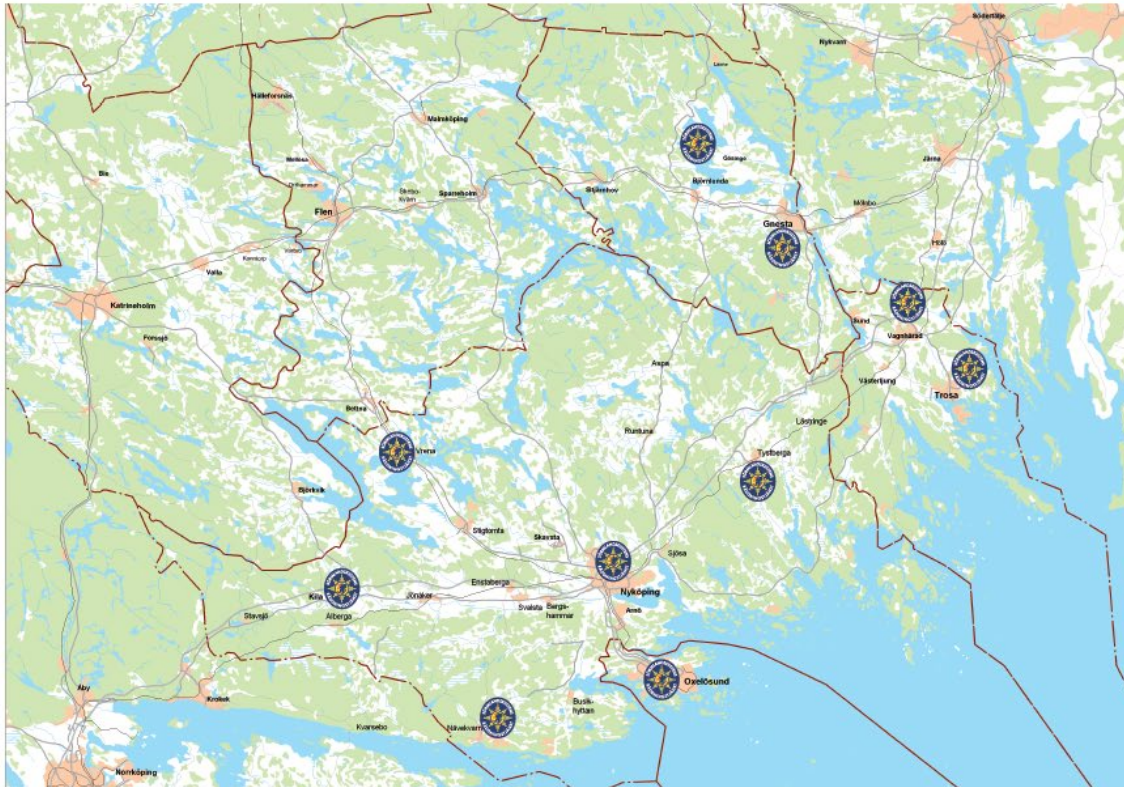
Sedan 2020 har SKRTJ även ett frivilligt beredskapsvärn som utgår från brandstationen i Nyköping men som kan nyttjas i alla fyra kommuner¹⁴. Beredskapsvärdet är en resurs som ska kunna nyttjas vid både räddningstjänsthändelser och krishändelser i en kommun vilka är personellt resurskrävande eller där det behövs personal med särskilda kunskaper, till exempel språkkunskaper.

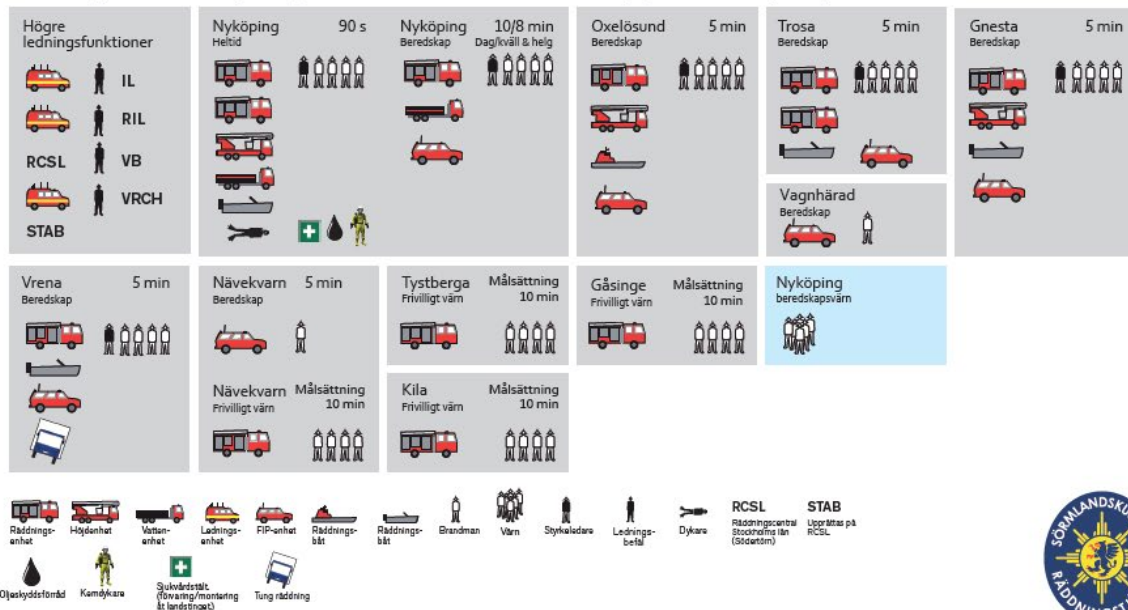
¹⁴ Beredskapsvärdet drivs som ett integrationsprojekt under 2020 och 2021, och när detta handlingsprogram tas fram är det inte fattat något beslut om fortsättningen för beredskapsvärdet.

Operativ grundbemanning

Den operativa beredskapen och fördelningen av räddningsresurser kan tillfälligt förändras eller omdisponeras för att möta en bedömd förändrad riskbild eller andra förutsättningar.

Bemanning, områden och anspänningstider (maxtid från att larmet når räddningstjänsten till att styrkan rycker ut):

Figur 3 Översikt över räddningsstyrkornas geografiska placering, personella resurser och anspänningstider. Tabellen återger grundbemanningen, avvikelser kan förekomma

8.1.2 Tillgång till resurser i samarbete med andra kommuner

De senaste tio åren har antalet larm inom SKRTJ ökat från cirka 1100 larm per år till cirka 1600 larm per år innan pandemin. Mot den bakgrunden slöt SKRTJ ett samverkansavtal med Södertörns brandförsvarsförbund i november 2019 med avseende på ledning och utalarmering. Avtalet innebär i korthet att SKRTJ:s resurser larmas ut från Räddningscentralen Stockholms län (RCSL) och att vissa ledningsresurser är gemensamma mellan våra organisationer.

SKRTJ har avtal om så kallad gränslös räddningstjänst med räddningstjänsterna i Sörmland, Räddningstjänsten Östra Götaland samt med regionens räddningstjänster i Gotlands, Stockholms, Uppsalas och Västmanlands län. Räddningstjänstorganisationerna ska hjälpa varandra både som förstärkning under en pågående insats och vid första insats. Överenskommelsen innebär att närmaste styrka alltid larmas.

Samverkansavtalet med räddningstjänsterna i Gotlands, Stockholms, Uppsalas och Västmanlands län inkluderar Brandkåren Attunda, Räddningstjänsten Norrtälje kommun, Räddningstjänsten Enköping-Håbo, Storstockholms brandförvar, Södertörns brandförsvarsförbund, Uppsala brandförvar, Räddningstjänsten Sala-Heby och Räddningstjänsten Gotland, vilket benämns Räddningsregion Östra Svealand (RRÖS). Detta avtal finns för att uppnå god effektivitet och förmåga inom verksamhetsområdet räddningstjänst. Till detta avtal finns även underavtal avseende samverkan gällande specialresurser för hantering av farliga ämnen. För närmare beskrivning av samverkan med avseende på ledning inom det geografiska området där samverkansavtalet gäller, se avsnitt 8.3.

8.1.3 Alarmering av räddningsorganet

SKRTJ har avtal med Södertörns brandförsvarsförbund (SBFF) angående alarmering av räddningsresurser genom Räddningscentralen Stockholms län (RSCL). SBFF, inklusive RCSL, har avtal med SOS Alarm. Räddningscentralen är placerad på stationen Lindvreten i Vårby Gård och är navet för alarmering och ledning av samtliga räddningsinsatser.

När larmsamtal inkommer via SOS är det RCSL som larmar SKRTJ:s resurser. När samtal inkommer utgår ledningsoperatörerna ifrån en larmplan som är beslutad av räddningschefen. Ledningsoperatören har även en flexibilitet att frångå larmplanen utefter den tillgängliga den tillgängliga informationen. Larmplanerna är framtagna så att tillräckliga resurser ska kunna larmas när systemet är intakt, det vill säga när respektive räddningsstyrka har normal anspänningstid och bemanning (enligt figur 3). Larmplanerna är dynamiska så till vida att det vakthavande befälet och/eller larmoperatör kan anpassa resurserna efter rådande omständigheter.

Utalarmeringen sker på två av varandra oberoende vägar där den primära är via det digitala nätet och den sekundära via Rakel. Alarmeringssystemet är utformat så att även Räddningscentral Mitt kan larma de styrkor som i ordinarie fall larmas av RCSL.

Vid avbrott eller störningar i telenäten, då det inte går att ringa 112, ska allmänheten ges möjlighet att larma kommunen på annat sätt. Det kan ordnas genom att bemanna våra brandstationer och genom att öppna upp trygghetspunkter. Information om eventuellt övriga platser, som kan användas när det inte går att ringa 112, ska meddelas som "Viktigt meddelande till allmänheten". Systemet Rakel används i huvudsak för kommunikation.

RCSL uppfyller relevanta säkerhetsföreskrifter och är certifierad enligt SSF 136:5.

8.1.4 Brandvattenförsörjning

Brandvattenförsörjning är en grundläggande del av den operativa förmågan. En förutsättning för att genomföra effektiva räddningsinsatser inom tätort är tillgången till brandvatten via brandposter i det kommunala vattenledningsnätet. Både tillgängligt flöde och närhet till brandposterna är avgörande för räddningstjänstens förmåga vid exempelvis brand i byggnad inom tätort.

Brandposter i det kommunala vattenledningsnätet finns främst i kommunernas tätorter, men kan även finnas i varierad omfattning i samlad bebyggelse utanför tätorterna. Brandposternas antal och placering bestäms av kommunernas förvaltningar/bolag med ansvar för vattenförsörjning i samråd med räddningstjänsten. I framtagandet av nya detaljplaner beaktas brandvattenförsörjningen. Vid bränder i delar av kommunerna där det saknas brandpostnät används räddningstjänstens tankbilar för brandvattenförsörjning.

8.1.5 Tid från att larmet inkommer till 112 till att första kommunala räddningsresurs når samtliga delar av kommunen, inklusive larmhanteringen

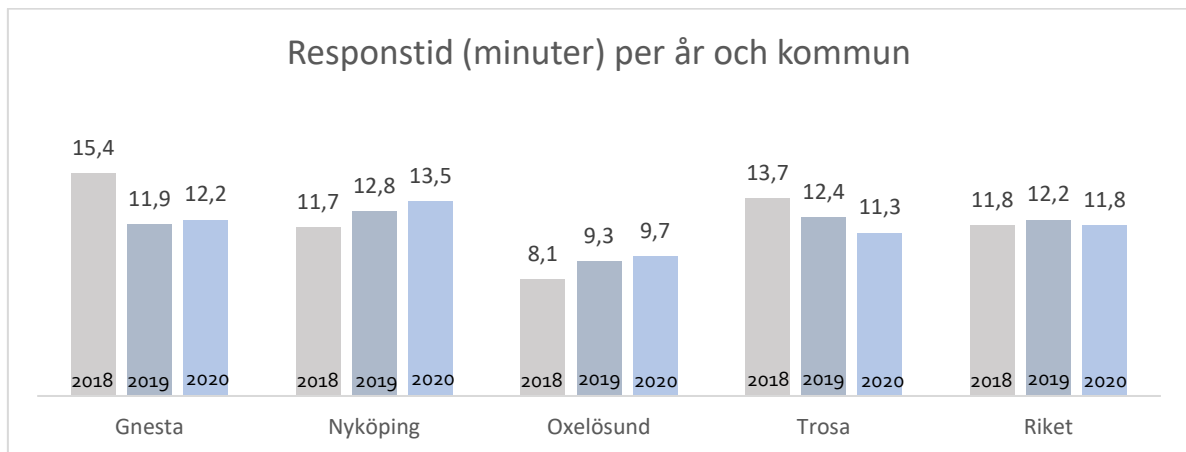
Tiden har en stor påverkan på vilken effekt som kan åstadkommas vid en räddningsinsats och hur stora konsekvenserna av olyckan blir. Responstiden är tiden från att ett larm inkommer till 112, tills att första räddningstjänstresurs är framme på olycksplatsen.

Det finns vissa begränsningar med att räkna ut och använda responstiden. Samtliga larmade räddningstjänstresurser kan via Rakel markera när de är framme vid olyckan och responstiden utgörs av tid från att larmsamtalet når SOS Alarm, tills att första resursen markerar sig framme. Det kan till exempel vara när en FIP-enhet parkerar bilen för att sedan kliva ut och påbörja skadebegränsande åtgärder så som att använda en handbrandsläckare. Men det kan också vara när en FIP-enhet parkerar vid en skogsväg i händelse av en skogsbrand och att det sedan är ett par hundra meter fram till själva branden, i otillgänglig terräng. I det senare fallet visar responstiden tiden då FIP-enheten parkerade, och inte var framme vid själva olyckan. Det kan också vara så att en olycka är alldeles för stor för en ensam resurs att hantera och att något skadebegränsande arbete inte kan påbörjas förrän fler resurser har anlänt till olycksplatsen.

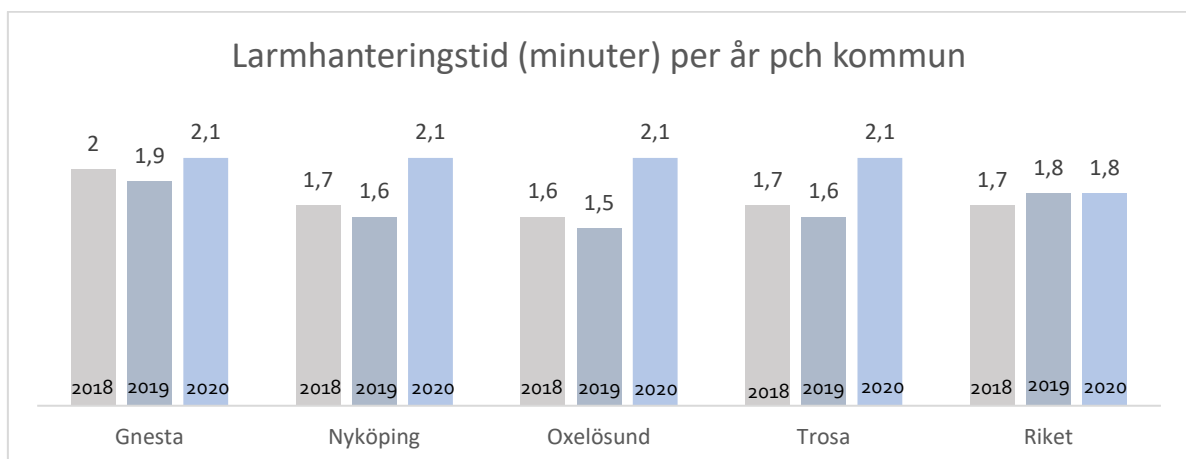
Eftersom responstiden kräver en aktiv handling från räddningstjänstpersonalen kan tiden också bli fel på grund av att personalen glömmer att markera sig som framme, eller gör det mycket senare än när resursen faktiskt anlände till platsen.

Sveriges kommuner och regioner (SKR) publicerar varje år öppna jämförelser mellan kommuner med avseende på trygghet och säkerhet (SKR, 2018–2020). I den fördjupande statistiken går det att hämta data för responstiden för räddningstjänst. Det är en mediantid som presenteras och responstiden för våra kommuner framgår ur tabell 8. I tabell 9 presenteras även larmhanteringstiden, vilket är tiden från att anrop inkommer till 112 till dess att utalarmering sker på aktuell brandstation.

Tabell 6 Responstiden (mediantid) för 2018–2020 redovisad per år och kommun.

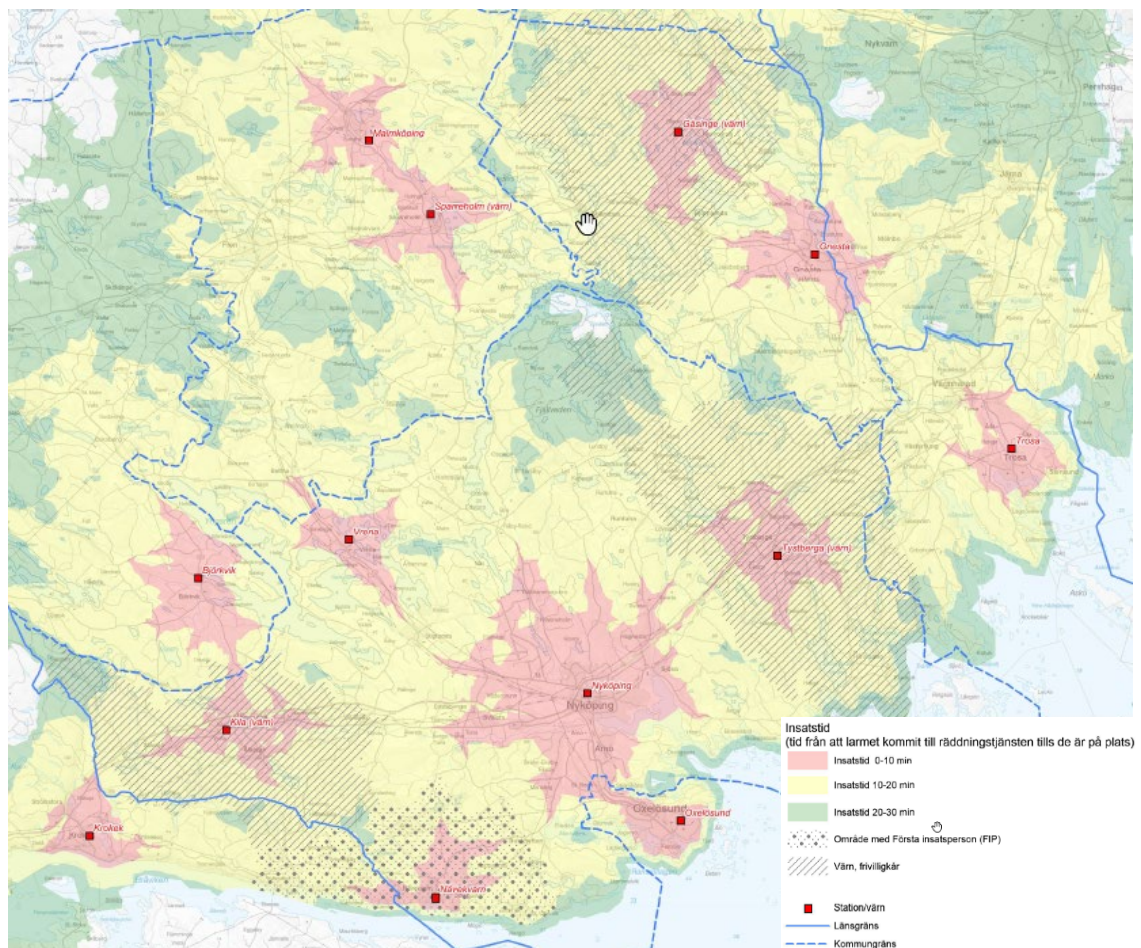
Tabell 7 Larmhanteringstiden (mediantid) för 2018–2020 redovisad per år och kommun. Statistiken för 2020 är inhämtad mellan 1 juni 2019 och 1 maj 2020. Mitt i statistikperioden bytte SKRTJ utalarmerings-tjänst från SOS Alarm till RCSL.

MSB har tagit fram kartunderlag som visar responstider för landets kommuner (MSB, 2021). Responstiderna är baserade på de händelserapporter som räddningstjänsterna skickar till MSB. De presenteras i tabell 10, och skiljer sig marginellt från tiderna ur Öppna jämförelser. Underlaget i kartorna visar att SKRTJ har en lägre responstid i de tätorter där kommunen har räddningsresurser placerade och att ju längre ifrån en brandstation en olycka inträffar desto längre tid tar det innan den olycksdrabbade får hjälp.

Tabell 8 Responstid fördelat per kommun (MSB, 2021).

Kommun	Responstid 2018–2020 MSB (minuter)
Gnesta	13,16
Nyköping	11,77
Oxelösund	8,15
Trosa	11,35
Mediantid för riket	-

Figur 4 Insatstider för SKRTJ - tid från att larmet kommit till räddningstjänsten tills de är på plats

Responstid består av larmhanteringstid plus insatstid. Insatstiden är en kombination av anspänningstid och körtider för räddningstjänsten innan de är framme på skadeplats och kan påbörja insats. Figur 4 ovan visar beräknade insatstider för SKRTJ geografiska område som baseras på körtidsanalyser. Dessa insatstider har speciellt betydelse för bostadsbränder (se kapitel 8.2.1) där räddningstjänstens utrustning är en del av alternativ utrymningsväg.

I tabellerna 9-12 presenteras hur snabbt SKRTJ har varit på plats för fyra olika olyckstyper, fördelat per kommun. Statistiken bygger på händelserapporter mellan åren 2019–2020. Responstider som är ofullständiga (till exempel då anrop till SOS saknas) är borttagna. Inga större förändringar i infrastrukturen kommer att ske i någon av SKRTJ:s kommuner i närtid och därför är det inte heller troligt att responstiden kommer minska till följd av ändrad infrastruktur. Hur placeringen och dimensioneringen av räddningsresurserna är utformad påverkar tiden till dess att räddningsinsatser kan ge effekt vid en inträffad olycka.

I tabellerna 9-12 redovisas responstiden som i hur stor andel av fallen första resurs varit på plats inom 10 minuter från 112-samtal, mellan 10–20 minuter, mellan 20–30 minuter och över 30 minuter.

Naturolycka och olycka med farligt ämne är inte specificerade i tabellerna. Vad gäller naturolycka är det svårt att hämta rättvisande statistik ur händelserapporteringssystemet Daedalos. Det går till exempel att få fram hur många översvämningar i avlopp/dagvatten som har förekommit under tidsperioden, men det går inte att utläsa om översvämningen orsakats av en naturolycka. Olyckor med farliga ämnen har endast förekommit tre gånger i samtliga kommuner under tidsperioden, därmed finns ingen rättvisande statistik.

Tabell 9 Tid från att larmsamtalet besvaras av SOS (larmcentralen) till dess att första räddningstjänstresurs är framme på plats, brand i byggnad

	≤ 10 minuter	10 ≤ 20 minuter	20 ≤ 30 minuter	≥ 30 minuter
Gnesta	54 %	25 %	14 %	7 %
Nyköping	62 %	31 %	5 %	2 %
Oxelösund*	87 %	9 %	0 %	4 %
Trosa	46 %	50 %	0 %	4 %

*en tredjedel av larmen från 2019 saknar uppgift om anrop till SOS.

Tabell 10 Tid från att larmsamtalet besvaras av SOS (larmcentralen) till dess att första räddningstjänstresurs är framme på plats, brand utomhus

	≤ 10 minuter	10 ≤ 20 minuter	20 ≤ 30 minuter	≥ 30 minuter
Gnesta	18 %	53 %	18 %	12 %
Nyköping	32 %	48 %	13 %	7 %
Oxelösund	75 %	9 %	9 %	7 %
Trosa	33 %	49 %	5 %	13 %

Tabell 11 Tid från att larmsamtalet besvaras av SOS (larmcentralen) till dess att första räddningstjänstresurs är framme på plats, trafikolycka

	≤ 10 minuter	10 ≤ 20 minuter	20 ≤ 30 minuter	≥ 30 minuter
Gnesta	37 %	41 %	15 %	7 %
Nyköping	35 %	51 %	12 %	3 %
Oxelösund	64 %	36 %	0 %	0 %
Trosa	45 %	53 %	1 %	1 %

Tabell 12 Tid från att larmsamtalet besvaras av SOS (larmcentralen) till dess att första räddningstjänstresurs är framme på plats, drunkning

	Inom 10 min	Inom 20 min	Inom 30 min	Över 30 min
Gnesta*	50 %	50 %	0 %	0 %
Nyköping**	29 %	57 %	14 %	0 %
Oxelösund	Finns endast en händelserapport under tidsperioden.			
Trosa***	0 %	100 %	0 %	0 %

*det finns endast två händelserapporter under tidsperioden

**det finns endast sju händelserapporter under tidsperioden

***det finns endast tre händelserapporter under tidsperioden

8.1.6 Överlåtande åt annan att vidta inledande begränsade åtgärder

Inom SKRTJ finns två frivilliga brandvårn som är föreningar. SKRTJ har överlåtit till dessa värn att vidta inledande begränsade åtgärder. Värnen är placerade i Kila och Tystberga.¹⁵

8.1.7 Samverkan med andra aktörer

SKRTJ har i olika omfattning en etablerad samverkan med flera aktörer, så som Länsstyrelsen Södermanlands län, Region Sörmland, Trafikverket, Kustbevakningen, Sjöräddningssällskapet, Polisen och Försvarsmakten.

¹⁵ Totalt finns fyra frivilliga brandvårn inom SKRTJ:s område. Gåsinge är ett kommunalt värn, och således har inte SKRTJ överlåtit åt annan att vidta åtgärder. Värnet i Nävekvarn är en förening, precis som Kila och Tystberga, men där finns en FIP anställd enligt RIB-avtalet och det får därför anses som att FIP:en vidtar "inledande begränsande åtgärder" och värnet sedan hjälper till att bryta skadeförloppet.

SKRTJ har avtal med följande aktörer:

- Region Sörmland, avseende I Väntan På Ambulans (IVPA).
- Räddningstjänstorganisationer i Sörmland - Eskilstuna kommun, Strängnäs kommun, Västra Sörmlands räddningstjänst och Flens kommun. Avtal om samverkan för räddningstjänst.
- Avtal om gränslös räddningstjänst med Räddningstjänsten Östra Götaland.
- Brandskyddsföreningen Restvärdesräddning.
- Stockholm Skavsta flygplats avseende befattningen räddningschef vid flygplatsen.
- Avtal med SBFF om anslutning till Räddningscentralen Stockholms län, avseende samverkan i ett gemensamt ledningssystem
- Samverkansavtal med Brandkåren Attunda, Räddningstjänsten Norrtälje kommun, Räddningstjänsten Enköping-Håbo, Storstockholms brandförsvarens förbund, Uppsala brandförsvarens förbund, Räddningstjänsten Sala-Heby och Räddningstjänsten Gotland.
- Underavtal till samverkansavtalet ovan med regionens räddningstjänster avseende gemensamma specialresurser för hantering av farliga ämnen.
- Samarbetsavtal gällande oljeskydd med Oxelösunds hamn
- Tystberga räddningsvårn
- Kila frivilliga brandkår
- Nävekvarns räddningsvårn

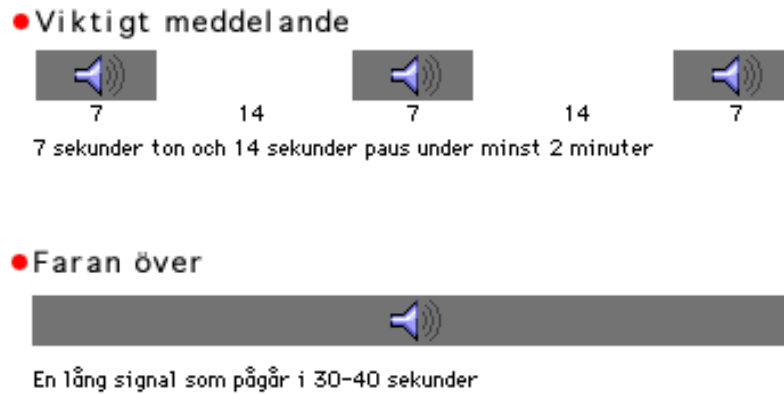
8.1.8 Varning och information till allmänheten

Viktigt Meddelande till Allmänheten (VMA) är ett system för att varna människor om att något allvarligt har hänt och att händelsen omedelbart hotar människors liv och hälsa, egendom eller miljö. I händelse av ett VMA ska allmänheten alltid följa de anvisningar som framgår i informationen. Grunden är att alla som nås av ett VMA ska gå inomhus, stänga fönster, dörrar och ventilation samt söka mer information via radio, TV, kommunens webbplats eller informationsnumret 113 13. Det finns två typer av meddelanden, varnings- och myndighetsmeddelanden.

Varningsmeddelande används vid allvarliga händelser och sänds omedelbart på begäran av räddningsledare eller myndighet och företag i situationer då omedelbar risk bedöms föreligga för skada på liv, egendom eller i miljö. Meddelandet kan gå ut via följande kanaler:

- Tyfoner, vilka finns i Nyköpings och Oxelösunds tätorter samt Studsvik
- TV
- Radio
- Talmeddelande till fast telefon inom det drabbade området
- SMS till personer som är adressregistrerade eller befinner sig i det drabbade området
- Krisinformation.se (webbplats, app och sociala medier)
- 112-appen

Utomhuslarmet via tyfonerna består av upprepade sju sekunder långa signaler med fjorton sekunders tystnad emellan, under minst två minuter. Faran över signaleras genom en 30–40 sekunders lång signal.

Figur 5 Visualisering över utomhussignalerna för VMA

Myndighetsmeddelande används vid mindre allvarliga händelser och sänds, utan krav på omedelbarhet, på begäran av räddningsledare eller myndighet och företag för att förebygga och begränsa skador på liv, egendom eller i miljö. Myndighetsmeddelande används vid svårigheter i trafiken på grund av oväder, svaga isar, eller ett giftutsläpp som inte är farligt för hälsan. Meddelandet går ut via:

- Radio
- Krisinformation.se (webbplats, app och sociala medier)
- 112-appen

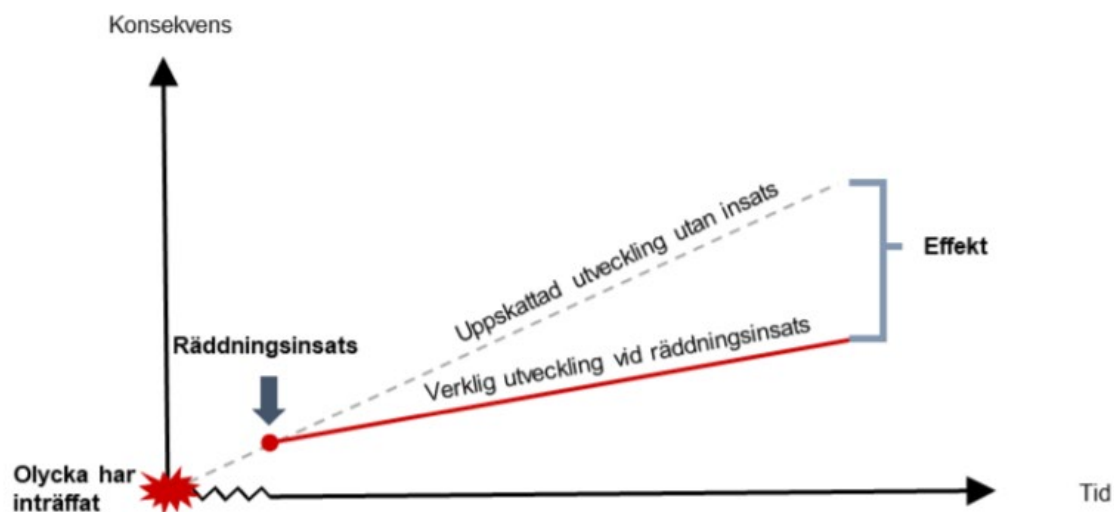
Vissa anläggningar inom SKRTJ:s område bedriver verksamhet som kan orsaka allvarliga skador på människor, egendom och miljö se kapitel 4.1.5 avsnitt om särskilda riskobjekt. Dessa verksamheter klassas därför som farliga verksamheter. Om det skulle inträffa en olycka eller om det är en överhängande fara för en olycka på en farlig verksamhet varnas allmänheten genom ett VMA. Allmänheten uppmanas då att gå inomhus, stänga dörrar, fönster och ventilation samt lyssna på radio eller TV.

8.2 Operativ förmåga per olyckstyp

I detta kapitel beskrivs SKRTJ:s operativa förmåga per olyckstyp. Figur 5 beskriver skillnaden i effekter om en räddningsinsats inleds i förhållande till om en räddningsinsats inte inleds.

Punkten för då räddningsinsatsen inleds kan brytas ner för att förstå hur förmågan och effekten hänger ihop. Vi vill att figur 5 ses som en dynamisk bild, där punkten för räddningsinsatsen kan förflyttas längs med kurvan för "uppskattad utveckling utan insats" och förflyttningen är beroende på hur räddningsinsatsen är dimensionerad. Dimensioneringen beror bland annat på tillgång till resurser (material, personal, kompetens) och geografiska förutsättningar. Till exempel kan det antas att effekten kan bli större (mer positiv utveckling av det negativa skadeförloppet) ju tidigare en räddningsinsats initieras.

Hur stor effekten blir kan även antas bero på hur "stor" räddningsinsats som initieras. Ett exempel är vid en omfattande brand i en byggnad där det finns liv att rädda. Då krävs att det kommer tillräckligt många resurser inom godtagbar tid för att räddningsinsatsen ska få önskad effekt (rädda liv och begränsa brandspridning).

Figur 6 Schematisk bild över vilken skillnaden i effekt om räddningsinsats inleds eller inte inleds¹⁶

I beskrivningarna av förmåga per olyckstyp nedan har vi valt att fokusera på den samlade förmågan i SKRTJ:s område. Det innebär att de nyckelresurser som anges kan disponeras över hela den geografiska ytan. En nyckelresurs som är placerad i Nyköping har således kortare responstid till områden i Nyköpings geografiska närhet, än till områden i exempelvis Gnestas kommun. I praktiken innebär det att tiden till dess att nyckelresursen kan vara med och bidra till den positiva effektutvecklingen vid olyckan varierar över den geografiska ytan. Varken uppgifterna av särskild vikt eller nyckelresurserna är listade enligt någon som helst inbördes ordning nedan, utan alla uppgifter och resurser bedöms vara lika viktiga.

För mer detaljerad förmågebeskrivning hänvisas till underliggande interna dokument.

8.2.1 Brand i byggnad

Räddningstjänstens förmåga vid brand i byggnad varierar beroende på vilken typ av byggnad som är drabbad. Boverkets byggregler reglerar hur det byggnadstekniska brandskyddet ska utformas i olika byggnader och lokaler. Därtill ska verksamheter bedriva ett systematiskt brandskyddsarbete som dimensionerar det organisatoriska brandskyddet, vilket bland annat ska innehålla instruktioner för hur en utrymningsituation ska gå till.

¹⁶ Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, publikation nr MSB1789 – juni 2021. Handbok - Innehåll och struktur i kommunala handlingsprogram enligt lagen om skydd mot olyckor

Från i stort sett alla lokaler ska det finnas två av varandra oberoende utrymningsvägar. En av utrymningsvägarna i flervåningsbyggnader som innehåller kontor och/eller bostäder kan utgöras av räddningstjänstens höjdfordon eller bärbara stegar under vissa förutsättningar¹⁷. På stationerna i Nyköping, Oxelösund och Gnesta finns höjdfordon som kan vara alternativ utrymningsväg i byggnader upp till 23 meter över mark. På alla brandstationer (heltid och RIB) finns bärbara stegar som kan utgöra alternativ utrymningsväg för byggnader upp till elva meter över mark. Båda alternativen förutsätter att det byggnadstekniska brandskyddet i byggnaden är dimensionerat för denna typ av lösning, med avseende på bland annat tillgängliga uppställningsplatser för räddningstjänstens fordon och räddningsvägar som underhålls regelbundet.

Brandstationerna inom SKRTJ har idag en sådan bemanning att invändig livräddning genom rökdykning och utvändigt livräddning via höjdfordon inte kan påbörjas samtidigt. Den räddningsstyrka som anländer till platsen först kan därför behöva prioritera mellan invändig och utvändigt livräddning, till dess att förstärkande enheter (med erforderliga resurser) har anlåtit till skadeplatsen.

Vad gäller byggnader som innehåller vårdlokaler, så som sjukhus, särskilda boenden och kriminalvårdsanstalter, sätts stor vikt vid verksamhetens organisatoriska brandskydd. Ofta byggs utrymningsstrategin i denna typ av byggnader på så kallad horisontell utrymning, då personalen ska förflytta personer i lokalerna till angränsande brandcell i samma våningsplan. Vid en brand i en vårdlokal är det därför viktigt att räddningstjänsten så tidigt som möjligt får information om var människor finns i byggnaden, så att rätt skadebegränsande åtgärder kan initieras.

Vid bränder i höga byggnader, över 16 våningsplan, är räddningstjänsten till stor del beroende av det byggnadstekniska brandskyddet. Exempelvis är det viktigt att system för att evakuera rök- och brandgaser från byggnadens trapphus fungerar. Även installationer så som räddningshissar, stigarledningar och eventuella sprinklersystem är viktiga komponenter för att räddningstjänsten ska kunna nå önskad effekt med insatsen.

Många byggnader har särskilda risker som behövas tas i beaktande vid en räddningsinsats, inte minst för insatspersonalens säkerhet. Det kan till exempel vara en industri där det förvaras gasflaskor, eller där det finns gaser som går genom olika rörledningar i byggnaden. Det finns också byggnader som har objekt som är skyddsvärda, inte minst ur kulturhistoriskt perspektiv så som värdefulla ting i kyrkor eller på muséer. För denna typ av anläggningar är insatsplaner till stor hjälp för räddningstjänstens personal vid en räddningsinsats. Insatsplanerna utgör ett mycket viktigt beslutsunderlag i genomförandet av räddningsinsatsen.

---

¹⁷ Förutsättningarna regleras i Boverkets byggregler.

Effekt	Uppgifter av särskild vikt	Nyckelresurser
Efter att räddningstjänsten har påbörjat skadebegränsande åtgärder ska personer som är utsatta för fara i byggnaden förflyttas till säker plats, och ingen brandspridning ska ske utanför redan drabbad(e) brandcell(er)¹⁸. Räddningstjänstens åtgärder för att bekämpa branden ska minimera negativ miljöpåverkan.	För att begränsa skadeförloppet: • Omedelbar släckinsats • Omedelbar livräddning • Utrymma eller inrymma personer i fara • Riskbedömning För att bryta skadeförloppet: • Invändig och utvändig släckning • Invändig och utvändig evakuering • Förhindra spridning till annan brandcell • Förhindra spridning till annan byggnad • Restvärdesräddning • Akut omhändertagande	• Organisation för rökdykning • Höjdfordon • Tankfordon • Extra rödskyddsutrustning

8.2.2 Brand utomhus

En stor del av de larm som SKRTJ responderar på är bränder utomhus. Till denna olyckstyp hör allt från skogsbränder till bränder i containrar och fordon. Förmågebeskrivningen nedan fokuserar på bränder i skog- och mark eftersom dessa ofta är svårare att hantera och kräver andra typer av nyckelresurser än andra bränder utomhus. Vi vill dock lyfta ett par aspekter som är viktiga att tänka på vid andra typer av bränder utomhus och gör det här i inledningen av avsnittet.

Bränder i fristående objekt utomhus, så som containrar och fordon är vanliga i samtliga av SKRTJ:s kommuner. Många av dem är anlagda. Vid en insats till en brand utomhus behöver räddningsinsatsen som alltid prioritera att rädda liv, egendom och miljö. Ofta är det fristående objekt som brinner, varför räddningstjänsten behöver inrikta insatsen till att förhindra spridning till intilliggande objekt. Det kan till exempel handla om bilar som är parkerade intill en annan brinnande bil, eller sopkärl som står tätt intill varandra. Värt att beakta är att en händelse som inleds som brand utomhus kan sprida sig till en byggnad; till exempel om ett sopkärl är placerad intill en fasad och en brand utbryter i sopkärlet. Då menar vi att det blir en brand i byggnad och förmågebeskrivningen framgår därmed i avsnitt 8.2.1.

¹⁸ Med tanke på responstiden och om det byggnadstekniska brandskyddet är korrekt utfört bör ett rimligt antagande vara att den drabbade brandcellen är startbrandcellen. Det vill säga, branden bör kunna begränsas till startbrandcellen.

I förmågebeskrivningen nedan är fokus på mark- och skogsbränder.

Effekt	Uppgifter av särskild vikt	Nyckelresurser
Branden ska vara begränsad och under kontroll inom 20 timmar från dess att larmet inkommer till räddningscentralen. Räddningstjänstens insats ska sträva efter att minimera störningar på samhällsviktig verksamhet och begränsa skador på egendom.	För att begränsa skadeförloppet: • Positionering • Ringa in branden och inleda släckning • Upprätta lägesbild och prognos • Riskbedömning • Tidig resurssättning För att bryta skadeförloppet: • Upprätta begränsningslinjer • Släcka brand • Skapa uthållighet • Samverka med markägare	• Terrängfordon • Motorsprutor • Tankfordon • Tolka brandriskdata • Skogsbrandsläp • Flygande resurser så som helikopter och skopande flygplan* • Förstärkningsresurs skogsbrand*

* läs mer i kapitel 8.1.2 och 8.1.7

8.2.3 Trafikolycka

I den här typolyckan ryms ett par olika olyckstyper; olycka på väg, järnväg och flyg.

Det är svårt att renodla olyckstyper. Till exempel är många olyckor som händer på eller intill järnvägen inte att klassa som "järnvägsolycka", utan istället suicid, påkörda djur eller bränder intill banvallen. Järnvägsolyckor som är just järnvägsolyckor, och inte något annat, inträffar relativt sällan i SKRTJ:s område och kommer därför inte att beskrivas djupare i detta avsnitt. Precis som för alla olyckstyper är insatspersonalens säkerhet viktig att beakta, och vad gäller arbete på järnväg handlar det specifikt om risker kopplade till el och järnvägstrafik. SKRTJ:s förmåga vid räddningsinsatser på järnväg beskrivs närmare i räddningstjänstens interna dokument för beskrivning av operativ förmåga som är under arbete.

I Nyköpings kommun är Stockholm Skavsta flygplats belägen. För förmågebeskrivning kopplat till flygplatsen hänvisas dels till insatsplanerna för Skavsta, dels till interna dokument för förmågebeskrivning. Vid mindre flygplansolyckor är det viktigt att säkra platsen mot brand, prioritera livräddning och därefter miljöräddning inte minst med tanke på eventuellt läckage av flygbränsle. Vad gäller ansvarsfördelningen vid flygplansolyckor är Sjöfartsverket ansvariga för lokalisering av luftfartyg vid inträffat eller befarat haveri, eller då fara hotar lufttrafiken. När luftfartyget är lokaliserat övergår ansvaret till den kommunala räddningstjänsten.

Vid en inträffad trafikolycka med skadade personer är det viktigt att de skadade personerna kommer till sjukhus så fort som möjligt. I många sammanhang används begreppet "golden hour", vilket betyder att för att personer ska ha så god chans som möjligt att överleva efter en trafikolycka ska de vara på sjukhus inom en timme.

Något som är oerhört viktigt vid SKRTJ:s arbete på vägar är insatspersonalens säkerhet, därför är det av största vikt att etablera en säker arbetsplats i samband med trafikolyckor.

Effekt	Uppgifter av särskild vikt	Nyckelresurser
Vid en trafikolycka på väg ska skadade personer vara på sjukhus inom en timme från dess att olyckan inträffade. Vi ska sträva efter att minimera miljö- och samhällspåverkan, utan att göra avkall på säkerheten för insatspersonalen.	För att begränsa skadeförloppet: • Etablera säker arbetsplats • Säkra mot brand i drabbade fordon • Stabilisera olycksfordon • Akut omhändertagande • Riskbedömning För att bryta skadeförloppet: • Losstagning • Uppsamling och sanering av läckage • Restvärdesräddning	• Verktyg för avancerad losstagning • Buffertfordon • Tung räddning • Kunskap om risker med olika typer av bränslen

8.2.4 Olycka med farliga ämnen

Sedan 2020 ingår SKRTJ i ett regionalt avtal gällande olyckor med farliga ämnen, se avsnitt 8.1.2. Vid olyckor med farliga ämnen som inträffar i SKRTJ:s respektive kommuner kommer SKRTJ:s resurser högst troligt att vara första räddningsresurs på plats och därför är behöver SKRTJ ha en viss förmåga att hantera denna olyckstyp.

För de Sevesoanläggningar och farliga verksamheter som finns i våra fyra kommuner finns planer för kommunal räddningsinsats där räddningstjänstens förmåga beskrivs.¹⁹

En olycka med farliga ämnen kan ta sig många olycka uttryck. Det kan till exempel vara vid en brand i en byggnad där det förvaras stora mängder farliga ämnen, trafikolyckor med transporter av farligt gods eller utsläpp av farliga ämnen från en industri. Det utsläppta ämnet kan ha olika aggregationstillstånd och vara farligt på olika sätt för omgivningen. Oavsett olyckstyp och vilket ämne det handlar om är det viktigt att räddningspersonalen kan identifiera det utsläppta ämnet och tolka dess viktiga data med hjälp av de beslutsstöd som finns att tillgå, och därefter påbörja skadeavhjälpande åtgärder.

¹⁹ Den kommunala planen för räddningsinsats är indelad i en allmän del och en intern del. Den allmänna delen har diarienummer ROS21/3:14. Vid dags dato håller den interna delen på att upprättas.

Effekt	Uppgifter av särskild vikt	Nyckelresurser
Efter räddningstjänstens framkomst ska inga ytterligare människor som befinner sig i närheten av utsläppet skadas eller omkomma. Utsläppet eller dess miljökonsekvenser ska inte heller förvärras efter att räddningstjänsten initierat skadeavhjälpande åtgärder.	För att begränsa skadeförloppet: • Utrymma eller inrymma personer i fara • Varna personer som kan utsättas för fara • Spärra av riskområde • Omedelbar livräddning (exempelvis livräddande personsanering) • Identifiera och indikera ämne För att bryta skadeförloppet: • Begränsa eller stoppa utflödet • Sanering (personer, egendom och miljö) • Restvärdesräddning	• Organisation för att hantera kemolyckor enligt regiongemensamt avtal* • Kunskap om att tolka data för farliga ämnen • Tankfordon • Förstärkningsresurs CBRN* • Förstärkningsresurs oljeutsläpp*

* läs mer i kapitel 8.1.2 och 8.1.7

8.2.5 Naturolycka

Naturolyckor kommer i olika former och olika intensitet. Det kan handla om allt ifrån ras och skred till översvämningar och stormar. Förmågebeskrivningen för naturolycka hålls generell, eftersom effekten som eftersträvas bedöms vara den samma oavsett vilken typ av naturolycka som har inträffat.

Effekt	Uppgifter av särskild vikt	Nyckelresurser
Nödställda personer ska evakueras till säker plats och störningar i samhällsviktiga verksamheter ska minimeras.	För att begränsa skadeförloppet: • Säkra framkomlighet på vägar • Evakuera människor • Säkra eller avlägsna (konstruktions)delar som hotar att skada människor, egendom eller miljö För att bryta skadeförloppet: • Pumpa vatten • Invallning • Losstagning • Sågarbete	• Terrängfordon • Motorsprutor • Förstärkningsresurs översvämning* • Förstärkningsresurs sök och räddning (NUSAR)*

	• Samverkan med andra aktörer • Restvärdesräddning	

* läs mer i kapitel 8.1.2 och 8.1.7

8.2.6 Drunkning

Ett larm om drunkning är ett väldigt tidskritiskt larm; det krävs att räddningsresurser kommer fram snabbt till platsen och kan lokalisera den drabbade för att sedan få upp personen över vattenytan. På samtliga RIB-stationer i SKRTJ:s område finns ytlivräddare och på heltidsstationen i Nyköping finns räddningsdykare.

Effekt	Uppgifter av särskild vikt	Nyckelresurser
Den skadedrabbade ska komma ovanför vattenytan så fort som möjligt för att möjliggöra akut omhändertagande och avtransport till sjukhus.	För att begränsa skadeförloppet: • Snabb larmhantering och positionering • Lokalisering av personen För att bryta skadeförloppet: • Ytlivräddning eller dykning • Akut omhändertagande • Samverkan med andra aktörer	• Räddningsdykare • Ytlivräddare • Båtar • Hansabrädor

8.3 Ledning i räddningstjänsten

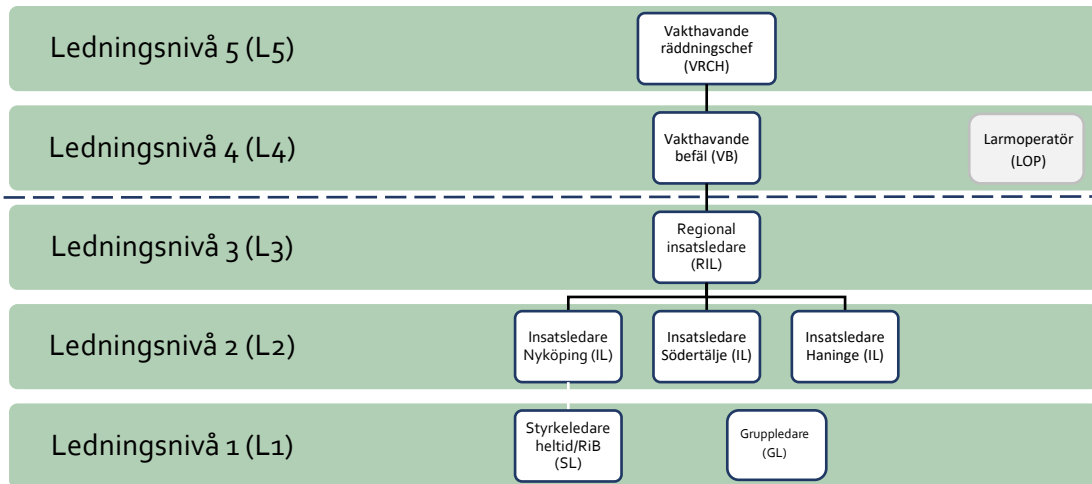
Räddningstjänsten ska vara ändamålsenligt ordnad och räddningsinsatser ska kunna påbörjas inom godtagbar tid och genomföras på ett effektivt sätt (LSO 1 kap § 3). För att kunna uppnå detta behövs ett väl anpassat räddningsledningssystem. SKRTJ har, dels enskilt, dels genom samverkan med andra, ett räddningsledningssystem som är dimensionerat för att leda de räddningsinsatser som behövs utifrån både den lokala och den regionala riskbilden. Räddningsledningssystemet har tillräcklig kapacitet och robusthet för att hantera flera räddningsinsatser samtidigt och för att hantera omfattande räddningsinsatser.

För att nå en effektiv hantering av olyckor krävs en ledningsorganisation som är väl anpassad för den situation som råder. Principiellt delas vår ledningsförmåga inom två domäner. Dels ska varje enskild räddningsinsats, stor som liten kunna ledas på ett effektivt sätt. Vi har ett flexibelt system med flera ledningsnivåer som kan formas efter olyckans karaktär och omfattning, mängden personal och funktioner som hanterar olyckan och behovet av att samverka med andra aktörer. Målet är alltid att minimera påverkan för de drabbade och på samhället. Den andra domänen inom ledning som ständigt måste hanteras är ledning av räddningstjänsten som system, d.v.s. den centrala ledning som behövs för att genomföra omvärldsbevakning, tolka inkommande larm och skeenden, tillsätta resurser till respektive insats samt prioritera och följa upp dessa, delta i regionala samverkansforum m.m. För detta finns en ständigt bemannad ledningscentral med ett ansvarigt befäl.

SKRTJ samarbetar med Brandkåren Attunda, Uppsala Brandförsvär, Räddningstjänsten Norrtälje, Räddningstjänsten Enköping Håbo, Räddningstjänsten Gotland, Räddningstjänsten Sala-Heby, Storstockholms brandförsvär och Södertörns brandförsvärsförbund (SBFF), vilket benämns Räddningsregion Östra Svealand. Syftet med samarbetet är att skapa bättre förutsättningar för snabb resursupbyggnad, uthållighet, tillgång till spetskompetens och förmåga att bibehålla god beredskap. Genom att arbeta enhetligt underlättas samverkan. Samarbetet regleras i ett samverkansavtal och innebär att den resurs som snabbast kan vara på plats, och som är lämplig för händelsen, används vid nödlägen oavsett kommun- eller organisationstillhörighet. Både räddnings- och ledningsresurser larmas gränslöst i syfte att möta de hjälpsökandes behov på ett effektivt sätt.

Inom räddningsregionen där avtalet om gränslös samverkan gäller finns två larm- och ledningscentraler: Räddningscentral Mitt som samlar sju av de nio nämnda räddningstjänstorganisationerna, och Räddningscentralen Stockholms Län (RCSL) som SKRTJ och SBFF larmas och leds från.

I figur 7 illustreras de ledningsfunktioner som är knutna till RCSL. I avsnitt 8.3.1 och 8.3.2 finns en sammanfattande beskrivning över den övergripande ledningen respektive ledning av insats. För djupare beskrivning hänvisas till gemensam ledningsdoktrin för alla de räddningstjänstorganisationer i den räddningsregion som hanteras av Räddningscentral Mitt och Räddningscentralen Stockholms Län.

Figur 7 Ledningsstrukturen inom SKRTJ och SBFF

8.3.1 Övergripande ledning

RCSL bedriver, dygnet runt och året om, övergripande ledning för de 13 kommuner som tillsammans ingår i SKRTJ och SBFF. Den övergripande ledningen bedrivs utifrån en helhetssyn för räddningstjänstverksamheten inom dessa kommuner. Genom RCSL kan SKRTJ anpassa ledning och användning av räddningsresurser utifrån aktuell riskbild och pågående räddningsinsatser.

Den övergripande ledningen bedriver hela tiden omvärldsbevakning för att kunna upptäcka händelser och skeenden som kan föranleda att beredskapen behöver anpassas. Det kan till exempel vara hög brandrisk i skog och mark, stora demonstrationer, social oro eller andra händelser i samhället som kan öka risken för olyckor eller påverka framkomligheten för räddningsresurser. Beredskapen anpassas normalt genom strategiska förflyttningar av olika resurser eller genom att systemet förstärks med ytterligare resurser.

I den övergripande ledningen verkar ledningsnivåerna vakthavande räddningschef (VRCH) (Ledningsnivå 5) och vakthavande befäl (VB) (ledningsnivå 4) samt larmoperatörer (LOP), som alltid finns i tjänst dygnet runt, året om. VB rapporterar till vakthavande räddningschef som är ledningssystemets högsta beslutsfattare och verkar på uppdrag av de två räddningscheferna. VRCH kontaktas vid särskilda händelser eller där organisationen är ansträngd. Vakthavande räddningschef ska kunna leda stora och/eller komplexa insatser eller hårt ansträngda lägen. VRCH finns i beredskap, förväntas kunna verka direkt på distans och ska kunna inställa sig på RCSL inom en timme från att funktionen aktiverats.

Inne på räddningscentralen på Lindvreten, Vårby gård, tjänstgör det vakthavande befälet som tillsammans med ledningsoperatörerna utför övergripande ledning.

RCSL tar emot medlyssningar från samtal till SOS och bedömer om det finns behov av insats från räddningstjänsten. LOP:arna deltar vid behov i samtalen och kan ställa kompletterande frågor. Om det finns ett konstaterat behov, eller om misstanke om behov inte kan undanröjas, larmas resurser enligt framtagna larmplaner.

Ledning av räddningsinsatser påbörjas direkt när räddningscentralen kopplas in i samtalet och börjar göra en bedömning av vad som har inträffat. Övergripande ledning fattar beslut om avsikt och ram för insatsen samt gör prioriteringar gentemot andra pågående insatser och beredskapsläget. Den övergripande ledningen kan fatta beslut om att omfördela resurser utifrån behovet vid den enskilda händelsen och utifrån det aktuella beredskapsläget. Det kan till exempel handla om att prioritera om en specialfunktion som räddningsdykare, tak- och spräng-enhet eller kemresurs. Vid behov initierar den övergripande ledningen samverkan med andra aktörer och säkerställer information till allmänheten om till exempel risker i samband med insatser.

Vakthavande befälets (VB) funktion är att vara ansvarigt befäl och arbetsledare i RCSL. VB disponerar samtliga operativa resurser i de båda organisationerna och är ansvarig för de insatser som genomförs. VB är aktiv och följer händelseutvecklingen i regionen och i möjligaste mån planerar för förväntade hot och insatser. Att identifiera det drabbade sammanhanget, d v s den samlade samhällskonsekvensen av en olycka, är centralt och ligger till grund för att rätt åtgärder och kontakter initieras. VB har rätt att frångå de larmplaner som respektive organisation har angett om det föreligger ett reellt skäl.

De resurser som VB förfogar över används utifrån det behov som förväntas och uppstår. Ledstjärna för resursuppbyggnaden i samband med insatser och förväntat hårt ansträngda lägen är att säkerställa tillräcklig mängd resurser direkt och sedan ta tillbaka dem om det visar sig att de inte behövs. Detta avser såväl räddningsstyrkor som ledningsorganisation. Insatsledningsenheter kan även förflyttas till en mer strategisk placering under perioder då övriga ledningsenheter är upptagna vid långdragna händelser.

Ledningssystemet beskrivs mer utförligt i ett regiongemensamt styrdokument om ledning.

8.3.2 Ledning av insats

Med insatsledning avses ledning och samordning av enskild räddningsinsats. I varje räddningsstyrka finns ett befäl med kompetens för insatsledning av begränsade insatser. Vid olyckor som kräver flera insatta styrkor finns särskilda ledningsresurser för att hantera ett större behov av ledning och samordning.

Vilka resurser som larmas för att leda en räddningsinsats beror på ledningsbehovet för den aktuella händelsen. Den som leder en räddningsinsats kallas för räddningsledare. Denne ansvarar bland annat för att sätta målet med insatsen, fördela uppgifter och resurser utifrån målet och följa upp genomförandet. Räddningsledaren ska kontinuerligt rapportera till den övergripande ledningen hur insatsen genomförs och vilken effekt den ger samt säkerställa samverkan med andra aktörer på skadeplats.

Den som leder det direkta arbetet på skadeplatsen kallas insatschef och är i normalfallet tillika räddningsledare. I vissa fall kan det vara brandmän som arbetar utan befäl på en skadeplats. Om inget annat beslut fattas är högsta befäl på en skadeplats insatschef. Detta fråntar inte högre chefer att under framkörning ta ansvar för insatsen och bidra till insatsens genomförande.

Ambitionen är att alltid bibehålla en stark ledningsorganisation under så lång tid som möjligt vid en inträffad händelse. Detta för att behålla initiativet och för att skapa goda förutsättningar att verka utifrån den inriktning och de helhetsbeslut som är fattade. Ledningsorganisationen är dimensionerad för att kunna hantera omfattande räddningsinsatser men vid extrema behov kan förmågan stärkas ytterligare genom inkallning av extra personal och genom regional samverkan.

Inom RCSL finns i dagsläget tre ledningsnivåer för skadeplatsnära ledning. Dessa är bemannade dygnet runt, årets alla dagar. De tre ledningsnivåerna är:

- Ledningsnivå 1 (L1), styrkeledare (SL). Finns placerad på respektive brandstation med heltids- och RIB-bemanning. Värnen har gruppleddare (GL), vilket även i undantagsfall kan förekomma på RIB-stationerna.
- Ledningsnivå 2 (L2), insatsledare (IL). Finns normalt sett placerad på brandstationen i Nyköping. Inom det gemensamma ledningssystemet (för SBFF och SKRTJ), finns det även insatsledare (L2) som utgår från Haninge respektive Södertälje.
- Ledningsnivå 3 (L3), regional insatsledare (RIL). Utgår normalt sett från Lindvreten brandstationen i Vårby gård, Huddinge.

Ledningsnivå 2 och 3 är resurser för hela det gemensamma ledningssystemet, vilket innebär att de inte är låsta till ett specifikt område utan ska kunna befinna sig och verka inom hela SKRTJ:s och SBFF:s geografiska område.

Inom samverkansavtalet med SBFF finns även en sambands- och ledningsoperatör (SOL) att tillgå för den skadeplatsnära ledningen. SOL är normalt sett placerad på Lindvreten och kan larmas tillsammans med antingen L2 eller L3. Väl framme på skadeplatsen stödjer ledningsoperatören ledningsarbetet med exempelvis radiosamband och dokumentation.

För att förstärka yttre ledning finns en regionsgemensam rutin benämnd Förstärkningsresurs Yttre ledning (FRYL) vilket innebär att den yttre ledningen förstärks med ledningsstöd vilket kan innebära en eller flera personer. Ledningsplats och en yttre stab lokaliseras normalt vid skadeplatsen med hjälp av ledningsfordon och dess utrustning. Vid omfattande och långdragna händelser kan det dock finnas ett behov av att skapa bättre förutsättningar för att leda vilket i regel görs bäst inomhus. Det innebär att ledningsplats och yttre stab kan behöva uppställas i en för ändamålet bra lokal.

Ansvariga roller, både i övergripande ledning och i insatsledning, har ett ständigt ansvar att ompröva ledningsbehov, organisering och enskilda insatsers inriktning utifrån det behov som kan finnas. Med andra ord har VRCH eller VB rätt att fatta beslut som direkt eller indirekt påverkar en enskild räddningsinsats, detta bland annat utifrån att man från den övergripande ledningen har systemperspektivet som inte finns hos insatsledningen.

Responstiden för någon av ledningsenheterna är mindre än 20 minuter för majoriteten av kommunernas tätorter. Ett mindre antal tätorter nås inom en responstid på närmare 30 minuter.

8.3.3 Ledningsstöd

Vid en belastning som medför att VB behöver ledningsstöd ska behovet av inkallning av ledningspersonal eller larmoperatör beaktas.

Vad gäller förstärkt ledning i det lite längre tidsperspektivet så finns ett regionsgemensamt synsätt för upprättande av en stab för ledning av systemet och/eller för ledning av en räddningsinsats eller annan händelse. Det regionsgemensamma synsättet innebär att ett antal olika funktionsbenämningar i regel ska användas, dessa numreras även R1-R9. Observera att flera olika funktioner kan bemannas av en och samma person beroende på typ och dignitet av händelse.

Gemensam stabschefsutbildning har genomförts i räddningsregionen vilket innebär att räddningscentralerna har ett liknande synsätt för hur en stab ska ledas. En stab kommer företrädesvis att upprättas på RC utifrån att ledning av systemet och delar av en eller flera räddningsinsats/-er eller annan händelse behöver samordnas.

8.4 Samtidiga och omfattande räddningsinsatser

Flera av de olyckstyper som kan inträffa inom SKRTJ:s område kan föranleda omfattande räddningsinsatser som tar många resurser i anspråk under lång tid, till exempel en omfattande skogsbrand. Det är dock inte bara enstaka omfattande händelser som kan belasta SKRTJ:s skadeavhjälpande organisation, även flera samtidiga händelser kan innebära att många resurser behöver vara aktiva under en längre tid.

RCSL har god erfarenhet att hantera hög belastning till följd av omfattande och flera samtidiga händelser. SKRTJ har genom samverkansavtalet med SBFF god tillgång till ledningsresurser. Den här möjligheten, att gränslöst förstärka varandra med ledningsresurser inom räddningsregionen, innebär att SKRTJ kan säkerställa en god förmåga till skadeplatsnära ledning även vid hög belastning.

När en olycka inträffar larmas resurser från den eller de närmaste brandstationerna till platsen för att genomföra insatsen. Vid omfattande insatser samlas resurser från ett större område, ofta även från angränsande räddningstjänstorganisationer. Omvänt stöttar även SKRTJ med våra räddningsresurser till andra kommuner när de har behov.

Inom ledningsregionen SKRTJ/SBFF är rutinen, för att upprätthålla beredskapen, normalt sett att inte kalla in extra brandpersonal vid en omfattande händelse. Istället nyttjas det faktum att det inom regionen är relativt tätt mellan räddningsresurser, och en lägre men för stunden acceptabel beredskap för nya insatser kan uppnås genom att fördela kvarvarande resurser över ytan på ett effektivt sätt. Detta innebär att en räddningsstyrka kan flyttas från en plats till en annan för att kompensera för styrkor som redan är insatta. Detta arbete baseras på inhämtade underrättelser från andra organisationer, erfarenheter och riskbedömning kring sannolikheten för nya händelser samt tiden det beräknas ta för att kunna hantera en ny händelse i samma område.

Vid torra och varma perioder är det vanligt förekommande med mark- och skogsbränder. Vid särskilda väderlekar, såsom starka vindar och låg fuktighet, är det vanligt att mark- och skogsbränderna blir insatser av en mer resurskrävande karaktär. Sker det då flera mark- och

skogsbränder inom kommunerna kan beredskapen och organisationen bli hårt ansatt. Vid sådana situationer kan det även vara så att angränsande förbund och räddningstjänster upplever samma ansträngda läge, vilket leder till att utomstående resurser kan vara upptagna. För att hantera ett sådant läge nyttjas organisationernas samlade resurser heltid, RIB och värn på ett så optimalt sätt som möjligt. Detta för att kunna frigöra brandstyrkorna från insatserna och återupprätta bästa möjliga beredskap i kommunerna och tätorterna. Under alla insatser, oavsett vilken typ av händelse, sker en kontinuerlig resursbedömning av befälen på plats. När resursbehovet är mindre än resurserna på plats ska det meddelas till VB vilka resurser som är dragbara. Detta för att systemledningen och resursfördelningen ska kunna prioriteras och användas effektivt.

Vid extrema situationer med många eller extremt resurskrävande insatser kan det förekomma behov av att vidta mer omfattande åtgärder för att kunna hantera situationen. Inkallning av ledig personal, utökad regional och nationell samverkan med andra räddningstjänster, begäran av stöd från andra myndigheter exempelvis Försvarmakten, frivilligorganisationer, lokala näringslivsaktörer samt internationella resurser kan förekomma. Vid dessa extrema situationer blir SKRTJ och SBFF en del av den regionala och statliga samordningen som upprättas för ändamålet med möjlighet att både få hjälp, men också en skyldighet att bistå med hjälp till andra som drabbats av en svår situation. Vid en allvarlig händelse eller i ett nödläge har även räddningsregionen en förmåga att kunna bistå med ledning utanför den egna regionen. Räddningscentralen RCSL i Lindvreten har en praktisk erfarenhet av att på mycket kort tid kunna upprätta och systemleda ett annat område för att avlasta och stödja vid omfattande olyckor eller vid systembortfall. Vid förfrågan av externa resurser är det VB, ibland i samråd med VRCH, som upprättar och hanterar kontakten med extern part.

Utifrån de senaste årens omfattande räddningsinsatser, exempelvis skogsbränderna 2014 och 2018, finns för Räddningsregion Östra Svealand förberedda rutiner för givande och mottagande av omfattande stöd till och från andra räddningstjänster i Sverige.

RCSL samverkar kontinuerligt med RCM, till exempel strävar man efter att fördela räddnings- och ledningsresurser för att förbättra beredskapsläget i regionen när olika resurser är upptagna. Ledningscentralerna kan även stötta varandra vid hög belastning. Det finns även etablerad redundans vid händelse av störningar i RCSL.

8.5 Räddningstjänst under höjd beredskap

Räddningstjänst under höjd beredskap (RUHB) bygger på freds räddningstjänstens grund och dimensioneras efter den aktuella hotbilden. Utgångspunkten för arbetet med civilt försvar är krisberedskapen.

I avvaktan på planeringsinriktningar från centrala myndigheter inriktas planeringsarbetet på att säkerställa förmåga och uthållighet i händelse av fredstida kriser och samhällsstörningar. Planeringsarbete genomförs utifrån den nu gällande kommunöverenskommelsen för civilt försvar som omfattar arbete med krigsorganisation, kompetenshöjande åtgärder samt säkerhetskydd.

Att planera för framtiden under höjd beredskap handlar om att bygga in en flexibilitet och robusthet i organisationen för att kunna verka under alla värsta tänkbara förutsättningar som påverkar hela samhället och räddningstjänsten. En stor påverkan kan bland annat kan få

effekter på kritisk infrastruktur med bortfall av el och brist i livs- och drivmedelsförsörjning. För räddningstjänstens del innebär det bland annat att flera samtida räddningsinsatser av större omfattning och komplexitet kan komma att behöva hanteras.

Kontinuitetshantering är ett prioriterat område i planeringen för räddningstjänst under höjd beredskap. Genom kontinuitetshantering skapas en robusthet och det säkerställs att verksamheten kan fortsätta att fungera oavsett vad som händer. I den här planeringen ingår bland annat personal, ledningssystem, livsmedel och drivmedelsförsörjning. All planering för räddningstjänst under höjd beredskap utgår från den fredstida förmågan men ska täcka hela hot-skalan från olyckor, samhällsstörningar till höjd beredskap och krig. Stora delar av planeringen sker tillsammans med samarbetskommunerna och i samverkan med länsstyrelsen i Södermanland och andra berörda aktörer.

Räddningstjänstens förmåga och uppgifter ska vara motsvarande vid "normal" krishantering och räddningsinsats som vid höjd beredskap. Under höjd beredskap förväntas dock andra typer av händelser med särskilda konsekvenser gällande skadeutfall och hjälpbehov. I LSO kap 8 anges några särskilda uppgifter för kommunal räddningsinsats att utföra under höjd beredskap:

- upptäckande, utmärkning och röjning av farliga områden
- indikering, sanering och andra åtgärder för skydd mot kärnvapen och kemiska stridsmedel
- delta i åtgärder för första hjälpen och transport av skadade personer och befolkningskydd
- att personal inom en kommuns organisation för räddningstjänst får tas i anspråk för uppgifter som inte rör den egna kommunen.

Gällande de specifika uppgifter som tillkommer enligt LSO 8 kap 2§ i händelse av höjd beredskap så krävs vägledning från centrala myndigheter för att i detalj kunna fortsätta planeringen avseende dessa uppgifter. Den fredstida organisationen innehåller dock förmågor som har relevans även för delar av de tillkommande uppgifterna.

Under handlingsprogramsperioden avser SKRTJ återuppta förmåga för händelser kopplat till höjd beredskap och väpnat angrepp. Beroende på inriktning och ambition i förutsättningarna som regeringen fastställer kan SKRTJ:s arbete för att stärka det civila försvaret och den egna organisationens förmåga att genomföra räddningsinsats under höjd beredskap behöva ändra omfattning och prioritering i förhållande till övrig verksamhet.

9 Uppföljning, utvärdering och lärande

Kapitlet beskriver hur verksamheten följs upp och utvärderas samt hur arbetet med olycksundersökningar fungerar.

9.1 Uppföljning och utvärdering

Målen i handlingsprogrammet följs kontinuerligt upp i olika instanser under verksamhetsåret.

- Uppföljning sker mot tjänsteorganisationen inom respektive kommun i samband med kontinuerliga verksamhetsuppföljningar 4 gånger per år.
- Mot styrande nämnder sker uppföljning i samband med delårsbokslut och årsbokslut.

Målen i handlingsprogrammet är övergripande och utfallet av uppföljningarna i form av åtgärder eller justeringar arbetas in i kommande års verksamhetsplan i syfte att leverera en agil organisation med ständiga förbättringar och tydlig målstyrning.

Utvärdering: I samband med sammanställningen av årsbokslutet genomförs en utvärdering av resultatet för föregående år. Utvärderingen genomförs av respektive ansvarig funktion/avdelning.

Utvärderingen av uppfyllnaden av verksamhetsmålen sker via verksamhetsvisa uppföljningar av respektive verksamhet. Resultat och måluppfyllnad dokumenteras löpande i dokumentet Verksamhetsplan och budget för respektive år.

Verksamheten ska utvärderas under sista året av handlingsprogrammets giltighetstid utifrån målen i handlingsprogrammen. Utvärderingen syftar till att dels kvantifiera effekterna av de egna verksamheterna, dels uppskatta hur utfallet har påverkats av samhällsutvecklingen i övrigt.

9.2 Olycksundersökning och AAR

SKRTJ undersöker olyckor och tillbud utifrån lag (2003:778) om olyckor (3 kap. 1 §) med syftet att klarlägga orsakerna till olyckan, olycksförloppet och hur insatsen genomfördes.

Undersökningarna har ett lärande perspektiv och syftar till att undvika att liknande händelser inträffar igen samt att dra lärdomar från insatser för att förbättra den egna organisationen. Våra undersökningar syftar däremot inte till att hitta fel eller misstag av enskilda personer.

Storleken på olycksundersökningen samt fokus kan variera kraftigt utifrån inträffad händelse allt ifrån den lilla olyckan som dokumenteras i händelserapporten till en större händelse vilken medför en större fördjupande rapport.

Bilaga A: Dokumentförteckning

Följande avtal gällde vid tidpunkten för handlingsprogrammets fastställande:

- Avtal om gemensam räddningstjänst med Oxelösunds kommun
- Avtal om gemensam räddningstjänst med Trosa kommun
- Avtal om gemensam räddningstjänst med Gnesta kommun
- Avtal med Tystberga räddningsvårn
- Avtal med Kila frivilliga brandkår
- Avtal med Nävekvarns räddningsvårn
- Samverkansavtal med Södertörns Brandförsvarsförbund om anslutning till Räddningscentralen Stockholms län, avseende samverkan i ett gemensamt ledningssystem
- Samverkansavtal Räddningstjänsten Enköping-Håbo
- Samverkansavtal Räddningstjänsten Sala-Heby
- Samverkansavtal Brandkåren Attunda
- Samverkansavtal Räddningstjänsten Norrtälje
- Samverkansavtal Storstockholms brandförsvår
- Samverkansavtal Södertörns Brandförsvår förbund
- Samverkansavtal Räddningstjänsten Gotland
- Samverkansavtal Uppsala Brandförsvår
- Underavtal till samverkansavtal ovan med regionens räddningstjänster avseende gemensamma specialresurser för hantering av farliga ämnen, benämns Regionskem
- Samverkansavtal Räddningstjänsten Östra Götaland
- Samverkansavtal med räddningstjänsterna i Södermanland; Eskilstuna kommun, Strängnäs kommun, Flens kommun, Västra Sörmlands Räddningstjänst (Katrineholm och Vingåker)
- Försäkringsbranschens restvärdesräddning AB
- Region Södermanland
- SOS Alarm AB via Södertörns Brandförsvår förbund SBFF
- Stockholm Skavstas flygplats avseende befattningen räddningschef vid flygplatsen
- Samarbetsavtal gällande oljeskydd med Oxelösunds hamn

Följande referensdokument hänvisas till i handlingsprogrammet:

- Riskanalys Sörmlandskustens räddningstjänst – underlag till handlingsprogram från 2019
- Tillsynsplan, beslutad av räddningschef 2019-09-23
- Kommunal plan för räddningsinsats vid verksamheter som använder farliga ämnen, beslutad av Räddningschefen 2021-06-23, (allmän del)
- Kommunal plan för räddningsinsats vid verksamheter som använder farliga ämnen, under arbete, (intern del)
- Sörmlandskustens räddningstjänst operativa förmåga - under arbete
- Regiongemensamt styrdokument om ledning – under arbete

Bilaga B: Beskrivning av samråd

Detta handlingsprogram utgör en omarbetning och uppdatering av handlingsprogrammet från 2020 i syfte att leva upp till MSB:s föreskrift om handlingsprogram. Samråd med direkt berörda aktörer, intressenter och allmänheten skedde under framtagandet av handlingsprogrammet som antogs under 2020.

Inget nytt samråd har bedömts nödvändigt vid framtagandet av denna version av handlingsprogrammet, då det har betraktats som en omarbetning och revidering av hur handlingsprogrammet är strukturerat och utformat och inget har tillförts eller ändrats innehållsmässigt.

Bilaga C: Hamnar och dess gränser i vatten

Hamnar och deras gränser i vattnet

Den kommunala räddningstjänsten ansvarar för räddningsinsatser inom hamnområdet. I följande bilder förklarar vi detta område genom avvikande färgmarkering.

I **Nyköping**, bild 1 nedan begränsas området av Stadsfjärden, väster om meridianen genom Brandholmens fyr.

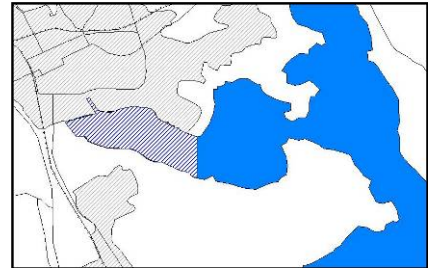

Bild 1

I **Studsvik**, bild 2 nedan begränsas området av den del av hamnområdet som enligt sjökortet är stängt för obehöriga och markeras av bojar i Tvären.

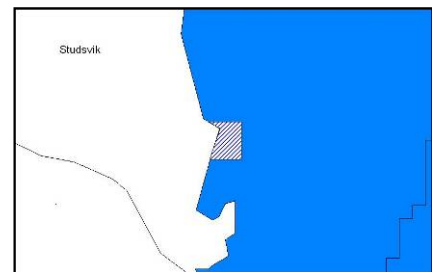

Bild 2

I **Trosa**, bild 3 nedan begränsas området till vattnen Hållsviken, Trosa Hamn och Östra stadsfjärden, begränsade av en linje från nordöstra udden vid Eknäs rakt österut mot Öbolandet i väster och i öster en linje från Stora Kronskares sydligaste udde rakt västerut mot Lilla Kronskares.

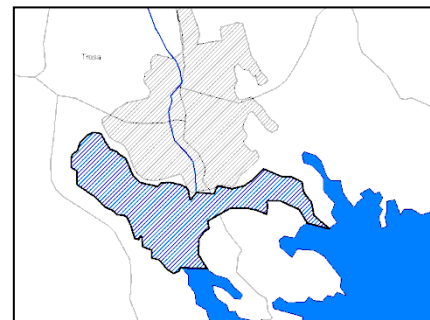

Bild 3

I **Oxelösund**, bild 4 nedan begränsas området till vattnen innanför linjen Djursgravens västra sida till Jogersös nordvästra udde, via Kättingen till Femöre, linjen östra spetsen Ljungholmen till nordvästra udden Furön (Bjurshalsen), Furöns norra strandlinje till nordöstra spetsen Furön, via kumlet nordöst Furön till Danviksholmens norra spets där efter nordvärt via västra sidan om Hästholmen, Höga Hästholmen och Korpholmen och slutligen rakt in mot Brännäs.

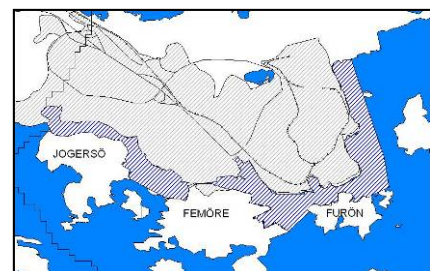

Bild 4

Datum
2021-11-04Dnr
KS.2021.137OXL2
621
v 1.0
2007-
03-13Kommunstyrelseförvaltningen
Margrita Sjöqvist

Kommunstyrelsen

Omfördelning kommunstyrelsens anslag avseende bidrag äldreomsorgslyftet

1. Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till beslut i kommunfullmäktige

Godkänna minskat anslag för kommunstyrelsen om 2 749 tkr som avser en del av statsbidrag äldreomsorgslyftet och korrigera det mot budgeten för det generella statsbidraget.

2. Sammanfattning

I slutet på mål- och budgetprocessen för 2021 - 2023 fick Oxelösunds kommun en avisering om ett tillkommande bidrag på ca 5,7 mkr för äldreomsorgslyftet.

En del av bidraget på 2 749 tkr tilldelades kommunstyrelsen som ett extra anslag för avrop.

Resterande del av bidraget på 2 484 tkr har vård- och omsorgsnämnden fått ta del av och det visar sig att den delen är tillräcklig för att finansiera de tänkte satsningarna.

Kommunstyrelsens del av bidrag kommer inte att ropas av för en eventuell tilldelning. Det har som följt att kommunstyrelsen har fått för mycket anslag på 2 749 tkr och inga motsvarande kostnader.

Statsbidraget är inget generellt statsbidrag, men ett riktat statsbidrag med återbetalningskrav för ej använda medel. Detta var inte känt när beslutet om mål och budget togs.

Förslaget är att minska anslag för kommunstyrelsen om 2 749 tkr och korrigera det mot budgeten för generella statsbidrag.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse Ks - Omfördelning kommunstyrelsens anslag avseende bidrag äldreomsorgslyftet

Johan Persson
KommunchefMargrita Sjöqvist
Controller

Datum
2021-10-20

KS.2021.137

Beslut till:

Controller (FÅ)

Ekonomichef (FK)

Datum
2021-11-07Dnr
KS.2021.127OXL2
621
v 1.0
2007-
03-13Kommunstyrelseförvaltningen
Magnus Petersson
0155-382 24

Kommunstyrelsen

Riktlinjer för god ekonomisk hushållning

1. Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till beslut i kommunfullmäktige

Föreslagen riktlinje för god ekonomisk hushållning godkännes.

2. Sammanfattning

Enligt kommunallagen ska kommuner ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet, på kort och långt sikt. Grundtanken bakom begreppet god ekonomisk hushållning, är att varje generation av invånare ska bära kostnaderna för den service som de själva beslutar om och de själva konsumerar, samt att gjorda investeringar ska kunna ersättas.

Begreppet god ekonomisk hushållning har två olika perspektiv. Det finansiella perspektivet handlar om vilka finansiella mål kommunen sätter och hur dessa uppfylls. Det verksamhetsmässiga perspektivet som handlar om vilka verksamhetsmässiga mål kommunen sätter och hur dessa uppfylls. Kommunen gör sedan en totalbedömning i delårsbokslut och årsbokslut om kommunen har idkat god ekonomisk hushållning under året.

Under hösten 2021 har en ny utredning kring god ekonomisk hushållning presenterats (SOU 2021:75, En god kommunal hushållning). Utredningen föreslår att de nya förslagen skall börja gälla från och med 2023. Bland annat föreslår utredningen att kommunfullmäktige varje mandatperiod antar ett tioårigt program för god ekonomisk hushållning. Utifrån de förslag som presenteras i utredningen kan detta förslag till riktlinje komma att behöva revideras under kommande år.

Från och med 2013 finns det i kommunallagen en möjlighet att under vissa förutsättningar reservera delar av ett positivt resultat i en resultatutjämningsreserv (RUR). Denna reserv kan sedan användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel, under förutsättning att det årets balanskravsresultat är negativt. Hur man avser att reservera och disponera medel till/från RUR ska framgå av de riktlinjer för god ekonomisk hushållning som kommunfullmäktige fastställer.

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår att riktlinjer för god ekonomisk hushållning och resultatutjämningsreserv (RUR) antas enligt förslag.

Datum
2021-11-07

KS.2021.127

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2021-11-07

Bilaga - Riktlinje för god ekonomisk hushållning

Johan Persson
Kommunchef

Magnus Petersson
ekonomichef

Beslut till:

Ekonomichef (FÅ)

Controller (FÅ)

Oxelösund

Riktlinje för god ekonomisk hushållning och resultatutjämningsreserv

Dokumenttyp Riktlinjer	Fastställd av Kommunstyrelsen	Beslutsdatum 2021-11-24	Reviderat
Dokumentansvarig Magnus Petersson	Förvaring	Dnr KS.2021.127	
Dokumentinformation			

Innehåll

Bakgrund	3
God ekonomisk hushållning	3
Mål och måloppfyllelse för god ekonomisk hushållning	3
Finansiella mål	4
Mål för verksamheten	5
Resultatutjämningsreserv – RUR.....	6
Avsättning till RUR.....	6

Bakgrund

Kommunallagen stipulerar dels att kommuner och regioner ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs genom andra juridiska personer, dels att fullmäktige ska besluta om riktlinjer för god ekonomisk hushållning för kommunen eller regioner. Om kommunen eller region har inrättat en resultatutjämningsreserv ska riktlinjerna även omfatta hanteringen av den.

Oxelösunds kommuns "Riktlinje för god ekonomisk hushållning och resultatutjämningsreserv" är utformad för att svara upp mot kommunal lagens krav på riktlinjer om god ekonomisk hushållning.

Riktlinjen avser i huvudsak den skattefinansierade verksamheten. För den verksamhet som drivs i bolagsform sker styrningen med hjälp av ägardirektiv och andra styrande dokument.

God ekonomisk hushållning

Hållbar utveckling är ett viktigt begrepp för Oxelösunds kommuns långsiktiga planering. Social, ekonomisk och ekologisk hållbarhet är lika viktiga och ömsesidigt beroende av varandra. God ekonomisk hushållning är en viktig del i den hållbara utvecklingen.

God ekonomisk hushållning handlar om att styra ekonomin både i ett kortare och längre tidsperspektiv. Det förutsätter ett långsiktigt tänkande. För att säkerställa det, krävs att varje generation står för de kostnader de ger upphov till. I annat fall kommer morgondagens medborgare att få betala, inte bara för den verksamhet de själva konsumerar, utan även för tidigare generationers överkonsumtion.

Oxelösunds kommun ska, som ansvarig för förvaltningen av medborgarnas skattepengar, sträva efter att dessa används kostnadseffektivt och ändamålsenligt. De ekonomiska medlen utgör ramen för verksamhetens omfattning. Mål och riktlinjer för verksamheten ska bidra till att resurserna i verksamheten används till rätt saker och att de används på ett effektivt sätt.

Mål och måluppfyllelse för god ekonomisk hushållning

För att nå en god ekonomisk hushållning har kommunen definierat:

- Finansiella mål
- Mål för verksamheten

Avstämningen av god ekonomisk hushållning görs av kommunfullmäktige i samband med behandlingen av, delårsrapport och årsredovisning.

Oxelösunds kommuns definition:

God ekonomisk hushållning i Oxelösund är en sammanvägd bedömning av kommunens grunduppdrag, vilket innebär att såväl kommunens ekonomiska som verksamhetsmässiga kvalitetsnivåer ska mätas. Nivåerna för god ekonomisk hushållning delas in enligt följande:

Grön Nivå: Samtliga finansiella mål är uppfyllda och minst 75 % av kommunfullmäktiges beslutade mål för verksamheterna. Vid uppfyllande av dessa kriterier har kommunen uppnått mycket god ekonomisk hushållning.

Gul Nivå: 100 procent av de finansiella målen är uppfyllda och 50 procent av kommunfullmäktiges beslutade mål för verksamheterna. Vid uppfyllande av dessa kriterier har kommunen uppnått en god ekonomisk hushållning.

Röd Nivå: Allt under 100 procent av de finansiella målen och 50 % av kommunfullmäktiges beslutade mål för verksamheterna. Vid ett resultat som understiger dessa kriterier har kommunen inte nått målet om god ekonomisk hushållning.

Finansiella mål

I Oxelösunds kommuns finansiella policy och budgetregler regleras de väsentligaste delarna av kommunens ekonomiska styrning. Finansiella mål fastställs på kort och lång sikt.

Finansiella mål blir de styrande för vad kommunen långsiktigt vill uppnå ifråga om förmögenhetsutveckling, vad den löpande verksamheten kan kosta, vilka resultatnivåer som krävs, investeringsverksamhetens omfattning och finansiering.

En ekonomi i balans utgör en miniminivå för det ekonomiska resultatet på kort sikt. Resultatet bör vara tillräckligt stort så att motsvarade servicenivå kan garanteras även för nästkommande generation utan att den ska behöva uttaxeras en högre skatt.

Slutgiltig nivå på de finansiella målen fastställs varje år i MBB av Kommunfullmäktige

Årsresultatets andel av skatteintäkter och statsbidrag ska uppgå till minst 1-2 %

Ett överskott i verksamheten skapar förutsättningar för

- att långsiktigt finansiera ny- och reinvesteringar av anläggningstillgångar
- att långsiktigt finansiera de pensionsåtaganden som redovisas som ansvarsförbindelser
- en beredskap för oförutsedda kostnader

Nettokostnadsandelen som andel av skatteintäkter och statsbidrag ska vara max 99 %

Höga investeringsnivåer ökar sårbarheten i kommunens ekonomi när behovet av lånefinansiering ökar. Lånefinansiering av investeringar innebär på sikt ökade finansiella kostnader som tar resurser från verksamheterna.

Kommunkoncernens soliditet skall vara minst 30 %

Soliditet är ett nyckeltal som används för att mäta den finansiella styrkan i ett långsiktigt perspektiv. Soliditeten anger hur stor del av tillgångarna som finansierats med eget kapital. Soliditeten är beroende av förhållandet mellan förändringen av tillgångarnas storlek i balansräkningen och den förändring som tillförs det egna kapitalet genom årets resultat. Om det egna kapitalet och totala tillgångarna förändras i samma procentuella takt så uppnås en oförändrad soliditet.

Mål för verksamheten

Kommunens styrmodell visar sammanhang och samband mellan de väsentligaste delarna av kommunens styrning av verksamheten. Dessa innefattar därigenom Oxelösunds kommuns mål- och riktlinjer för verksamheten:

Vision

Oxelösunds kommuns Vision 2025 är en viljeinriktning för ett önskvärt framtida tillstånd. Den ska ha en bred förankring i samhället och bygga konsensus. Det ger förutsättningar för att den ska kunna vara aktuell under en relativt lång tid.

Koncernmål

Koncernmålen är en precisering av visionen i ett antal mål med tillhörande beskrivning. Målen tillsammans med beskrivningarna är de mål som nämnderna och bolagen ska fokusera på under budgetperioden.

Kommunfullmäktiges mål

Till koncernmålen har fullmäktige ytterligare preciserat dessa som tillhörande fullmäktigemål under innevarande budgetår.

Nämndmål

I verksamhetsplanen ska koncernmålen med tillhörande fullmäktigemål brytas ner och kompletteras till nämndens mål för lämplig styrning av verksamheterna i syfte att uppnå koncernmålen med tillhörande fullmäktigemål. Om tillhörande fullmäktigemål inte kan uppfyllas/brytas ned inom nämndens ansvarsområde har nämnden att sätta kompletterande mål

för koncernmålet då alla nämnder ska bidra till koncernmålens uppfyllnad. Detta läggs fast i nämndens verksamhetsplan.

Nämndernas verksamhet/uppdrag

Verksamheten ska enligt det politiska uppdraget vara ändamålsenlig och präglas av god ekonomisk hushållning. Oxelösunds kommun är en organisation med verksamheter som ska ge ändamålsenlig service och ta ett samhällsansvar.

En ändamålsenlig verksamhet förutsätter att rätt saker görs på ett kvalitetssäkrat sätt, det vill säga att resultatet motsvarar en på förhand bestämd standard. Detta läggs fast i verksamhetsplanen.

Intern kontroll

I en förutseende organisation säkerställer den interna kontrollen att risker elimineras innan det sker sådant som kan rubba förtroendet, innebära allvarliga brister eller medföra stora ekonomiska förluster.

Resultatutjämningsreserv – RUR

Kommunallagen stadgar att kommuner och landsting kan bygga upp en resultatutjämningsreserv. Reserven gör det möjligt att avsätta en del av ett överskott i goda tider och sedan använda medlen för att täcka underskott som uppstår på grund av en svag utveckling av skatteunderlaget. Genom en sådan reserv kan det balansmässiga resultatet justeras/utjämnas mellan olika år. Syftet är att kunna möta konjunkturvariationer för att nå jämnare villkor för de verksamheter kommunen bedriver. Kommunfullmäktige beslutar om inrättande av RUR och fastställer riktlinjer för hanteringen av den. Kommunfullmäktige beslutar också om avsättning till och användande av medel ur RUR.

Avsättning och användande av medel ur RUR sker i en balanskravsutredning vid sidan om resultaträkningen. I balansräkningen ska RUR synliggöras som en delpost till det egna kapitalet, men posten är inte resultatpåverkande.

För Oxelösunds kommun gäller följande riktlinje för avsättning till RUR och användning av medel från RUR:

Avsättning till RUR

För kommuner finns möjlighet att inrätta resultatutjämningsreserv-RUR. Under vissa förutsättningar kan inom ramen för balanskravsutredningen en

resultatutjämningsreserv byggas upp. Reserven gör det möjligt att avsätta en del av ett överskott i goda tider och sedan använda medlen för att täcka underskott som kan uppstå till följd av en lågkonjunktur. Genom en sådan reserv kan balanskravsresultatet utjämnas mellan olika år. Syftet är att kunna möta konjunkturvariationer och därigenom ge de verksamheter som kommuner bedriver jämnare villkor. Kommunfullmäktige beslutar om inrättande av RUR och fastställer riktlinjer för hantering av den.

Reservering till RUR

Reservering kan göras då resultatet så medger enligt Kommunallagens regler dvs. den del av årets resultat, efter balanskravsutredning som överstiger 1 % av skatter och statsbidrag, får avsättas till resultatutjämningsreserven. Om kommunen har ett negativt eget kapital får det resultat som överstiger 2 % avsättas.

Vid uträkning av avsättningen utgör balanskravsresultatet, som det definieras i lag om kommunal redovisning, grund för beräkningen.

Disposition från RUR

Kommunallagen stadgar att medel från en resultatutjämningsreserv får användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel. Någon närmare precisering än så görs inte i lagen. I första hand skall resultatutjämningsreserven användas för att reglera underskott i bokslutet som uppkommit till följd av försämrade skatteintäkter än de budgeterade.

Oxelösunds kommuns lokala tillämpning innebär att:

Resultatutjämningsreserven skall kunna användas om det uppstår stora svårigheter att uppfylla balanskravet på ett ansvarsfullt sätt. Därmed ges möjlighet att utjämna hastiga förändringar i de ekonomiska förutsättningarna mellan åren.

Disposition får inte förekomma för sänkning av utdebiteringen/skattesatsen.

Datum
2021-11-08Dnr
KS.2021.145OXL2
621
v 1.0
2007-
03-13Kommunstyrelseförvaltningen
Magnus Petersson
0155-382 24

Kommunstyrelsen

Hyresförändring för Utbildningsnämnden

1. Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till beslut i kommunfullmäktige

1. Att Utbildningsnämnden erhåller hyreskompensation på 741 tkr.
2. Finansiering sker via kapitalkostnader på finansförvaltningen.

2. Sammanfattning

Under arbetet med ekonomin på campus verksamheter inom utbildningsnämnden har ekonomienheten utrett hur olika kostnadsslag utvecklats över tid. Denna genomgång har gjort ända tillbaka till 2016.

Mellan 2016 och 2017 fick Utbildningsnämnden en hyresökning på 741 tkr. Den princip vi har tillämpat är att den verksamhet som fått en hyresökning erhåller ett ökat anslag med samma summa. I detta fall har Utbildningsnämnden inte erhållit denna kompensation på 741 tkr av okänd anledning.

Kommunstyrelseförvaltningens förslag är därför att Utbildningsnämnden erhåller denna kompensation på 741 tkr. Finansiering sker via kapitalkostnader på finansförvaltningen

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2021-11-08

Johan Persson
KommunchefMagnus Petersson
Ekonomichef

Beslut till:

Utbildningsnämnden (FK)
Controller (FÅ)

Datum
2021-11-02Dnr
KS.2021.150OXL2
621
v 1.0
2007-
03-13Kommunstyrelseförvaltningen
Agnetha West
0155-381 12

Kommunstyrelsen

Revidering av reglemente för nämnden för samverkan kring socialtjänst och vård

1. Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till beslut i kommunfullmäktige

Revidering av reglemente för nämnden för samverkan kring socialtjänst och vård antas.

2. Sammanfattning

Nämnden för samverkan kring socialtjänst och vård har initierat revidering av reglemente på grund av ändringar gällande:

- Nämndens ansvar innehåller en mer kortfattad beskrivning av verksamheter och ansvarsområden att utveckla samverkan kring, istället för målgrupper
- Digitala sammanträden möjliggörs för nämnden, vid extraordinära händelser/situationer, med samtliga ledamöter och ersättare närvarande på distans. Presidiet och protokollförare ska dock befinna sig i, eller i anslutning till, utlyst sammanträdeslokal.
- Ersättare för ordföranden har tydliggjorts med reglering på kort och lång sikt
- Digitala arbetsformer för kallelse samt justering och publicering har förtydligats

Länets kommuner rekommenderas att fatta beslut om förändrat reglemente före den 1 januari 2022 då reglementet föreslås träda ikraft.

Beslutsunderlag

Förslag till revidering av reglemente för nämnden för samverkan kring socialtjänst och vård

Johan Persson
KommunchefAgnetha West
nämndsekreterare

Beslut till:

Region Sörmland (för åtgärd)

§ 22/21 Revidering av reglemente för nämnden för samverkan kring socialtjänst och vård

Diarienummer: NSV21-0013

Behandlat av	Mötesdatum	Ärendenr
1 Nämnden för samverkan kring socialtjänst och vård	2021-10-29	§ 22/21

Nämnden för samverkan kring socialtjänst och vårds förslag till regionstyrelsens förslag till regionfullmäktiges beslut

1. Reviderat reglemente antas.
2. Länets kommuner rekommenderas att fatta likalydande beslut om förändrat reglemente före den 1 januari 2022 då beslutet föreslås träda ikraft.
3. Beslutet gäller från och med 1 januari 2022.

Nämnden för samverkan kring socialtjänst och vårds beslut för egen del

4. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Proposition

Ordförande Jacob Sandgren (S), ställer förvaltningens förslag under proposition och finner att det bifalls.

Ärendet

Nämnden för samverkan kring socialtjänst och vård har initierat revidering av reglemente på grund av ändringar gällande:

- Nämndens ansvar innehåller en mer kortfattad beskrivning av verksamheter och ansvarsområden att utveckla samverkan kring, istället för målgrupper

- Digitala sammanträden möjliggörs för nämnden, vid extraordinära händelser/situationer, med samtliga ledamöter och ersättare närvarande på distans. Presidiet och protokollförare ska dock befinna sig i, eller i anslutning till, utlyst sammanträdeslokal.
- Ersättare för ordföranden har tydliggjorts med reglering på kort och lång sikt
- Digitala arbetsformer för kallelse samt justering och publicering har förtydligats

Ovan beskrivna förändringar i reglementet har informerats och diskuterats vid nämndens sammanträden i maj och september 2021.

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande 2021-10-06

Reglemente för nämnden för samverkan kring socialtjänst och vård

Beslutet expedieras till

Länets alla kommuner

Länsgemensamt regionalt stöd

Controller för styrande dokument

Handläggare

Titti Kendall

Länsgemensamt regionalt stöd

Datum

2021-10-06

Dokumentnummer

NSV21-0013-2

Ärendegång

Nämnden för samverkan kring socialtjänst och vård

Mötesdatum

2021-10-29

Revidering av reglemente för nämnden för samverkan kring socialtjänst och vård

Förslag till beslut

Nämnden för samverkan kring socialtjänst och vårds förslag till regionstyrelsens förslag till regionfullmäktiges beslut

1. Reviderat reglemente antas.
2. Länets kommuner rekommenderas att fatta likalydande beslut om förändrat reglemente före den 1 januari 2022 då beslutet föreslås träda ikraft.
3. Beslutet gäller från och med 1 januari 2022.

Nämnden för samverkan kring socialtjänst och vårds beslut för egen del

4. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Ärendet

Nämnden för samverkan kring socialtjänst och vård har initierat revidering av reglemente på grund av ändringar gällande:

- Nämndens ansvar innehåller en mer kortfattad beskrivning av verksamheter och ansvarsområden att utveckla samverkan kring, istället för målgrupper
- Digitala sammanträden möjliggörs för nämnden, vid extraordinära händelser/situationer, med samtliga ledamöter och ersättare närvarande på distans. Presidiet och protokollförare ska dock befinna sig i, eller i anslutning till, utlyst sammanträdeslokal.
- Ersättare för ordföranden har tydliggjorts med reglering på kort och lång sikt
- Digitala arbetsformer för kallelse samt justering och publicering har förtydligats

Ovan beskrivna förändringar i reglementet har införats och diskuterats vid nämndens sammanträden i maj och september 2021.

Handläggare
Titti Kendall
Länsgemensamt regionalt stöd

Datum
2021-10-06

Dokumentnummer
NSV21-0013-2

Konsekvenser

Genom revideringen ges nämnden möjlighet att sammanträda digitalt vid extraordinära händelser för att kunna upprätthålla beslutsfattande och nödvändig samverkan. Nämndens samverkansområden tydliggörs i reglementet vilket innebär ökade möjligheter till uppföljning och samverkan.

Beslutsunderlag

Reglemente för nämnden för samverkan kring socialtjänst och vård

Beslutet expedieras till

Länets alla kommuner
Länsgemensamt regionalt stöd
Controller för styrande dokument
Alla

Dokumentansvarig

Länsgemensamt regionalt stöd

Titti Kendall

Avser

Processområde: Styra och besluta

Beslutad av

Klicka eller tryck här för att ange text.

Giltig från

Klicka eller tryck här för att

ange datum.

Dokumentkategori

Huvuddokument (styrande dokument)

Dokumentnummer

NSV21-0013-1

Reglemente för nämnden för samverkan kring socialtjänst och vård

I den gemensamma nämnden för samverkan kring socialtjänst och vård ingår Region Sörmland och kommunerna Eskilstuna, Strängnäs, Katrineholm, Vingåker, Flen, Nyköping, Oxelösund, Trosa och Gnesta (nedan gemensamt kallade huvudmän.

Region Sörmland är värdregion och den gemensamma nämnden ingår i regionens organisation.

1 Nämndens ansvar

Syftet med en gemensam nämnd för samverkan och utveckling av socialtjänst och delar av hälso- och sjukvården i Sörmland är att:

- Tillvarata de synergier som ligger i att samverka i hela regionen mellan de olika huvudmännen
- Förbättra kvaliteten inom berörda verksamheter
- Öka effektivitet inom berörda verksamheter
- Skapa ett län med så likvärdig service som möjligt inom berörda områden

I enlighet med de mål, riktlinjer och ekonomiska ramar som fullmäktige i respektive kommun och i regionen anger, ansvarar den gemensamma nämnden för följande verksamheter:

- **Hjälpmedelsförsörjningen**

Nämndens ansvar innebär att:

- tillhandahålla individuella hjälpmedel för daglig livsföring, vård och behandling, inkontinens samt grundutrustning till personer med funktionsnedsättning
- trygga en god, effektiv och lättillgänglig hjälpmedelsförsörjning för invånarna i Sörmland
- den har ett vårdgivaransvar för den vård som ges vid hjälpmedelscentralen
- bereda frågor och regelverk rörande sortiment enligt hälso- och sjukvårdslagen, (2017:30)
- reglera eventuella avgifter för hjälpmedel

Dokumenttitel

Revidering av reglemente för nämnden för samverkan kring socialtjänst och vård

Dokumentnummer

NSV21-0013-1

- besluta om riktlinjer för hjälpmedelsförsörjningen
- fastställa erforderliga krav på förskrivare av hjälpmedel
- besluta om och följa upp prismodell för hjälpmedel gentemot huvudmännen
- bevaka policyfrågor och följa utvecklingen inom området

- **Länsgemensamt regionalt stöd**

Nämnden ansvarar för det regionala stödet inom socialtjänst och angränsande hälso- och sjukvård. Uppdraget är att stödja länets struktur för samverkan och utgöra en länk mellan nationell, regional och lokal nivå. Länsgemensamt regionalt stöd ska följa och omvärldsbevaka områdets utveckling och initiera frågor till nämnd och länsstyrgrupp samt bereda ärenden till nämnden.

- **FoU i Sörmland**

Nämnden ansvarar för FoU i Sörmland. Uppdraget är att arbeta för att stärka långsiktiga regionala strukturer för kunskapsutveckling inom socialtjänsten och angränsande delar av hälso- och sjukvården i Sörmland. FoU i Sörmland stödjer utvecklingen av en evidensbaserad praktik inom kommuner och region, med syfte att erbjuda patienter och brukare insatser som bygger på bästa tillgängliga kunskap.

- **Vård- och omsorgscollege**

Nämnden ansvarar för Vård- och omsorgscollege i Sörmland. Uppdraget är att samordna och effektivisera samarbetet mellan arbetsgivare, utbildningsanordnare, fackliga organisationer samt arbetsförmedlingen. I uppdraget ingår även att säkerställa kvaliteten på utbildningen och bidra till kompetensförsörjning.

Nämnden ska vidare följa upp och föreslå utveckling av samverkansmöjligheter till huvudmännen inom följande områden för socialtjänst och delar av den angränsande hälso- och sjukvården:

- Gemensamma områden inom den nationella kunskapsstyrningen för hälso- och sjukvården och socialtjänsten
- Hälsufrämjande, förebyggande och rehabiliterande arbete mot fysisk och psykisk ohälsa i alla åldrar där gemensamma insatser behövs för att bidra till högre kvalitet och effektivitet
- E-hälsa samt användandet av digitala verktyg och digitalt informationsutbyte mellan huvudmännen

Dokumenttitel

Revidering av reglemente för nämnden för samverkan kring socialtjänst och vård

Dokumentnummer

NSV21-0013-1

Nämnden kan besluta om operativa riktlinjer för huvudmännen och kan föreslå rekommendationer till huvudmännen i principiella frågor.

Nämnden kan samla in data från huvudmännen i syfte att kartlägga och utveckla samverkan kring socialtjänst och angränsande hälso- och sjukvård.

Nämnden har rätt att inom givna budgetramar anställa personal. Nämnden ska i möjligaste mån följa värdregionens budgetprocess.

2 Förändring av nämndens ansvarsområde

För att förändra den gemensamma nämndens ansvarsområde krävs beslut om nytt reglemente i samtliga huvudmäns fullmäktige. Förutom det som regleras särskilt i detta reglemente gäller tillämpliga delar av kommunallagen.

3 Nämndens sammansättning

Ledamöter och ersättare väljs för fyra år räknat från och med den 1 januari året efter det år då val i hela riket har ägt rum.

Gemensamma nämnden för samverkan kring socialtjänst och vård består av 15 ledamöter. Av dessa utser regionen 6 ledamöter och respektive kommun en ledamot vardera. För varje ledamot utses en ersättare.

Av kommunallagen följer att värdregionen ska välja ordförande och vice ordförande. Parterna är överens om att ordförande nomineras från Region Sörmland och 1:e och 2:a vice ordförande nomineras från kommunerna. Presidiet består av ordförande och två vice ordförande. Nämnden nominerar 1:e och 2:a vice ordförande bland kommunernas ledamöter. Regionfullmäktige förrättar valet.

Ersättare för ordföranden

En ålderspresident ska inleda tills nämnden har valt en tillfällig ordförande för resten av sammanträdet, om ordföranden inte kan delta.

4 Sammanträden

Nämnden sammanträder på tid och plats som nämnden bestämmer. Nämnden får, vid extraordinära händelser/situationer, sammanträda med samtliga ledamöter och ersättare närvarande på distans. Presidiet och protokollförare ska dock befinna sig i, eller i anslutning till, utlyst sammanträdeslokal. Sådant sammanträde får endast äga rum om ljud- och bildöverföring sker i realtid och på ett sådant sätt att samtliga deltagare kan se och höra varandra på lika villkor. Ordföranden får efter samråd med vice

Dokumenttitel

Revidering av reglemente för nämnden för samverkan kring socialtjänst och vård

Dokumentnummer

NSV21-0013-1

ordförandena bestämma att sammanträdet ska genomföras med samtliga ledamöter och ersättare närvarande på distans i enlighet med villkoren i detta stycke.

Sammanträden ska hållas också om minst en tredjedel av nämndens ledamöter begär det eller om ordföranden anser att det behövs.

5 Ersättning till ledamot

Respektive huvudman betalar ut eventuell ersättning till ledamöter och ersättare i den gemensamma nämnden.

6 Ersättarnas tjänstgöring

Om en ledamot är förhindrad att inställa sig till ett sammanträde eller att vidare delta i ett sammanträde ska en ersättare från samma huvudman som ledamoten tjänstgöra i ledamotens ställe.

Om ordinarie ledamot infinner sig vid sammanträde där ersättare tjänstgör fullgör denne tjänstgöring till och med beslut i det ärende som behandlas.

En ledamot eller ersättare som avbrutit sin tjänstgöring på grund av jäv får åter tjänstgöra sedan ärendet har handlagts och jäv inte längre föreligger.

Ersättare som ej tjänstgör får delta i överläggningarna, men ej i besluten.

7 Ersättare för ordföranden

Om varken ordföranden eller en vice ordföranden kan delta i ett helt sammanträde utser nämnden ersättare. En ålderspresident ska inleda tills nämnden har valt en tillfällig ordförande för resten av sammanträdet (om ordföranden inte kan delta).

Om ordföranden på grund av sjukdom eller av annat skäl är hindrad att fullgöra uppdraget för en längre tid får regionfullmäktige utse en annan ledamot att vara ersättare för ordföranden. Ersättaren fullgör ordförandens samtliga uppgifter.

8 Anmälan om förhinder

En ledamot eller ersättare som är förhindrad att delta i ett sammanträde eller i en del av ett sammanträde, ska snarast anmäla detta till nämndens sekreterare.

Dokumenttitel

Revidering av reglemente för nämnden för samverkan kring socialtjänst och vård

Dokumentnummer

NSV21-0013-1

9 Beslutsförhet

Nämnden får handlägga ärenden bara när fler än hälften av ledamöterna är närvarande.

10 Kallelse

Ordföranden ansvarar för att kallelse utfärdas till sammanträden. Kallelsen ska vara skriftlig och innehålla uppgift om tid och plats för sammanträdet. Kallelsen ska på lämpligt sätt, företrädesvis via e-post, delges varje ledamot och ersättare minst sju dagar före sammanträdesdagen. Kallelsen bör åtföljas av en föredragningslista och av förslag till beslut och underlag till ärendet. Kallelsen ska också tillhandahållas respektive huvudmans registrator för kännedom via webbpublicering.

11 Justering av protokoll

Protokollet justeras av ordföranden och en ledamot och ska delges samtliga huvudmän till dess registrator. Justeringen ska tillkännages på var och en av de samverkande kommunernas och regionens anslagstavlor.

Justerat protokoll med underliggande handlingar publiceras på regionens externa webb och meddelande om detta delges.

Nämnden kan besluta att en paragraf i protokollet ska justeras omedelbart.

12 Reservationer och mening antecknad till protokollet

Förtroendevald som deltagit i avgörandet av ett ärende får reservera sig mot beslutet. Reservationen ska anmälas innan sammanträdet avslutas.

Reservationen kan vara skriftlig och ska lämnas till sekreteraren före justering.

Ledamot har rätt att få sin mening antecknad i protokollet i form av yttrande.

13 Delgivning

Delgivning med nämnden sker med ordförande, eller annan som nämnden bestämmer.

14 Undertecknande av handlingar

Avtal, andra handlingar och skrivelser som beslutas av nämnden ska undertecknas av ordföranden eller vid förfall för denne av vice ordförande och kontrasieras av anställd som nämnden bestämmer.

Dokumenttitel

Revidering av reglemente för nämnden för samverkan kring
socialtjänst och vård

Dokumentnummer

NSV21-0013-1

15 Delegering

Nämndens rätt att delegera beslutanderätt regleras i kommunallagen.
Nämnden beslutar om delegation i särskilt dokument som anger delegater,
liksom delegeringens omfattning.

16 Revision

Nämnden kan granskas av revisorerna i var och en av huvudmännen.
Frågan om ansvarsfrihet för nämnden ska prövas av samtliga huvudmäns
fullmäktige.

17 Beredningsgrupper

Nämnden ska arbeta med en beredningsgrupp – Länsstyrgruppen för
närsvård i Sörmland.

Datum
2021-11-08

Dnr
KS.2021.143

OXL2
621
v 1.0
2007-
03-13

Kommunstyrelseförvaltningen
Johan Persson
0155-381 01

Kommunstyrelsen

Utredning om intern upphandling

1. Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsens beslut för egen del

Ge kommunchefen i uppdrag att utifrån de alternativ som föreslås i utredningen utreda och föreslå ansvar för och organisation av de tjänster som Kustbostäder AB idag genomför på uppdrag av kommunen så att dessa följer upphandlingslagstiftningen (LOU). I denna utredning ingår att mot bakgrund av utredningens resultat kring kostnadsjämförelser skapa en så effektiv förvaltarprocess för kommunens verksamhetsfastigheter som möjligt.

Ge kommunchefen i uppdrag att se till att en dokumenterad process och plan för planerat underhåll av kommunens verksamhetsfastigheter utarbetas och färdigställs under 2022.

Båda uppdragen skall återrapporteras till Kommunstyrelsen senast 2022-04-30.

Kommunstyrelsens förslag till beslut i kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige godkänner att uppdrag från 2015 (2015-02-18 Kf § 7) om utarbetande av avtal mellan kommunen och Kustbostäder i Oxelösund AB ersätts med av Kommunstyrelsen givet uppdrag att utreda samt föreslå ansvar för och organisation av de tjänster som Kustbostäder i Oxelösund AB genomför åt kommunen så att dessa följer upphandlingslagstiftningen (LOU) då nuvarande affärsrelation inte bedöms vara förenlig med denna lagstiftning och det därmed vore olämpligt att formalisera relationen ytterligare genom skriftliga avtal.

2. Sammanfattning

I slutet av 2020 gjorde revisionen en granskning av kommunens uppdrag som är utlagda på det kommunala fastighetsbolaget Kustbostäder i Oxelösund AB (Kustbostäder). De uppdrag som ingick i granskningen är fastighetsförvaltningen, gata/park uppdraget, driften av småbåtshamnarna och driften av Ramdalens IP. På grundval av denna granskning fattade Kommunstyrelsen 2021-04-21 § 14 beslut om att

- Ge kommunchefen i uppdrag att genomföra en oberoende utredning om kommunens affärsrelationer med de kommunala bolagen är i enlighet med kriterierna för intern upphandling.
- Samt att återkomma till kommunstyrelsen med ett förslag kring ett förändrat reglemente avseende respektive parts ansvar för ny- och ombyggnationer av kommunens lokaler.

Datum

2021-11-08

KS.2021.143

Vid behandling av Revisionsberättelse och beviljande av ansvarsfrihet för Oxelösunds kommuns verksamheter 2020 i Kommunfullmäktige 2021-05-11 påtalade Kommunfullmäktige i sitt beslut (KF § 45, 2021) vikten av att Kommunstyrelsen snarast verkställer uppdraget att ta fram förvaltningsavtal mellan kommunen och Kustbostäder AB från 2015.

Med anledning av Kommunstyrelsens beslut att genomföra en oberoende utredning om kommunens affärsrelationer med de kommunala bolagen är i enlighet med kriterierna för intern upphandling har direktupphandling av extern par skett. Genom denna upphandling har PWC på uppdrag av Kommunstyrelsen genomfört en oberoende utredning av nuvarande avtals- och affärsrelation mellan Kommunen och Kustbostäder. I utredningen har PWC utrett om kriterierna för uppfyllnad av Teckal-undantaget samt Hamburg-samarbeten är uppfyllda det vill säga om nuvarande affärsrelationer överensstämmer med reglerna för intern upphandling.

Slutsatsen av utredningen är att den nuvarande avtalsrelationen mellan Kommunen och Kustbostäder inte uppfyller de kriterier som krävs för att avtalsrelationen ska vara undantagen Lagen om offentlig upphandling, LOU.

Utredningen har också kommit fram till att Kustbostäder med nuvarande verksamhet med stor sannolikhet inte uppfyller definitionen av ett allmännyttigt bostadsbolag Detta är en risk som kommunen som ägare av bolaget måste beakta

Utredningen pekar på olika tänkbara alternativ för hur ansvar och organisation för de aktuella tjänsterna skulle kunna ordnas utan att bryta mot upphandlingslagstiftningen (LOU).

Utifrån förvaltarprocessen och organisation och ansvar för kommunens förvaltning av verksamhetsfastigheter finns också en del i utredningen som behandlar en kostnadsjämförelse mellan Repab och kommunens kostnader för denna förvaltning. PWC har dessutom tittat på beställarfunktionen för investerings- och underhållsprocessen för kommunens verksamhetsfastigheter.

Utredningen påvisar att det saknas en dokumenterad process för underhållsplanering. Den främsta utvecklingspotentialen inom fastighetsförvaltningen ligger inom denna process. Kustbostäder har påbörjat ett arbete att ta fram en underhållsplan för kommunens verksamhetsfastigheter som skall vara klar under 2022. Enligt utredningen borde även kommunen involveras i detta projekt och att projektet fullföljs. Underhållsplanen bör sedan uppdateras minst vart femte år. En viktig komponent i detta arbete är också att det finns ett fullgott systemstöd för detta arbete

Utifrån resultatet i PWCs rapport och genom att väga in uppdragsgivar- och uppdragstagarperspektiv är kommunstyrelseförvaltningens förslag att ge kommunchefen i uppdrag att utreda och föreslå ansvar för och organisation av de tjänster som Kustbostäder AB idag genomför på uppdrag av kommunen så att dessa följer upphandlingslagstiftningen (LOU). I utredningen föreslås ingå att mot bakgrund av utredningens resultat kring kostnadsjämförelser skapa en så effektiv förvaltarprocess för kommunens verksamhetsfastigheter som möjligt. Viktigt är också att uppdragen genomförs med koncernens bästa för ögonen. Kustbostäder behöver vara involverade i processen.

Kommunchefen föreslås vidare ges i uppdrag att se till att en dokumenterad process och plan för planerat underhåll av kommunens verksamhetsfastigheter utarbetas och färdigställs under 2022.

Datum

2021-11-08

KS.2021.143

Båda uppdragen skall återrapporteras till Kommunstyrelsen senast 2022-04-30. Kommunstyrelseförvaltningen föreslår vidare att kommunstyrelsen föreslår Kommunfullmäktige besluta att godkänna att uppdrag från 2015 om utarbetande av avtal mellan kommunen och Kustbostäder i Oxelösund AB ersätts med av Kommunstyrelsen givet uppdrag att utreda och föreslå ansvar för och organisation av de tjänster som Kustbostäder i Oxelösund AB idag genomför åt kommunen så att dessa följer upphandlingslagstiftningen (LOU). Som ovan angetts har kommunens nuvarande affärsrelation med Kustbostäder inte bedömts vara förenlig med upphandlingslagstiftningen och det vore då inte lämpligt att formalisera relationen ytterligare genom skriftliga avtal.

3. Ärendet

I slutet av 2020 gjorde revisionen en granskning av kommunens uppdrag som är utlagda på det kommunala fastighetsbolaget Kustbostäder i Oxelösund AB (Kustbostäder). De uppdrag som ingick i granskningen är fastighetsförvaltningen, gata/park uppdraget, driften av småbåtshamnarna och driften av Ramdalens IP. På grundval av denna granskning fattade Kommunstyrelsen 2021-04-21 § 14 beslut om att

- Ge kommunchefen i uppdrag att genomföra en oberoende utredning om kommunens affärsrelationer med de kommunala bolagen är i enlighet med kriterierna för intern upphandling.
- Samt att återkomma till kommunstyrelsen med ett förslag kring ett förändrat reglemente avseende respektive parts ansvar för ny- och ombyggnationer av kommunens lokaler.

Vid behandling av Revisionsberättelse och beviljande av ansvarsfrihet för Oxelösunds kommuns verksamheter 2020 i Kommunfullmäktige 2021-05-11 påtalade Kommunfullmäktige i sitt beslut (2021-05-11 KF § 45) vikten av att Kommunstyrelsen snarast verkställer uppdraget att ta fram förvaltningsavtal mellan kommunen och Kustbostäder AB från 2015.

Med anledning av Kommunstyrelsens beslut att genomföra en oberoende utredning om kommunens affärsrelationer med de kommunala bolagen är i enlighet med kriterierna för intern upphandling har direktupphandling av extern par skett. I enlighet med denna upphandling har PWC på uppdrag av Kommunstyrelsen genomfört en oberoende utredning av nuvarande avtals- och affärsrelation mellan Kommunen och Kustbostäder. I utredningen har PWC utrett om kriterierna för uppfyllnad av Teckal-undantaget samt Hamburg-samarbeten är uppfyllda det vill säga om nuvarande affärsrelationer överensstämmer med reglerna för intern upphandling.

Det som framgår av utredningen är att utredaren inte bedömer att kriterierna för varken Teckal-undantaget eller Hamburg-samarbeten är uppfyllda. Kustbostäders huvudsakliga intäkter kommer från hyresgäster och inte från Kommunen, vilket medför att verksamhetskriteriet ej är uppfyllt.

Hamburg-samarbeten innebär att två myndigheter ingår en avtalsrelation där syftet med avtalet är att reglera formerna för samarbetet för att uppnå ett gemensamt mål. Det måste alltså röra sig om ett samarbete och inte köp av en tjänst. Avtalsrelationen mellan Kommunen och Kustbostäder bedöms i rapporten ej uppfylla detta krav. I relationen mellan Kommunen och Kustbostäder rör det sig om rena köp av tjänster.

Slutsatsen av utredningen är att den nuvarande avtalsrelationen mellan Kommunen och Kustbostäder ej uppfyller de kriterier som krävs för att avtalsrelationen ska vara undantagen Lagen om offentlig upphandling, LOU. Med utredningens slutsats som grund bryter därmed nuvarande ansvarsfördelning och organisation av tjänsterna mot upphandlingslagstiftningen. Utredningen har också kommit fram till att Kustbostäder med

Datum
2021-11-08

KS.2021.143

nuvarande verksamhet med stor sannolikhet inte uppfyller definitionen av ett allmännyttigt bostadsbolag. Detta är en risk som kommunen som ägare av bolaget måste beakta.

Utredningen visar på flera olika alternativ hur ansvar och organisation skulle kunna se ut i framtiden för ovanstående tjänster utan att bryta mot upphandlingslagstiftningen (LOU).

Några av alternativen är:

- Kommunen utför tjänsterna för sin räkning och Kustbostäder gör detsamma.
- Kommunen startar ett driftbolag som enbart arbetar med de tjänster som Kustbostäder idag utför åt kommunen.
- Kommunen lägger ut dessa tjänster på entreprenad och gör en upphandling enligt LOU.
- Kommunen gör en blandning av ovanstående alternativ.
- För de fall då både kommunen och Kustbostäder AB är i behov av fastighetsförvaltningstjänster, men behovet inte uppgår till 100 procent, kan kommunen och Kustbostäder AB dela på tjänsterna. Det innebär att personen/personerna som utför tjänsterna är anställda både av kommunen och Kustbostäder AB.
- Kommunen fortsätter med samma upplägg och hävdar att Kustbostäders intäkter från hyresgäster ska ses som ett utflöde av det uppdrag som givits bolaget av Kommunen och bör därför ses som en "intern intäkt". Detta alternativ bryter då mot utredningens slutsatser

Utifrån förvaltarprocessen och organisation och ansvar för kommunens fastighetsförvaltning finns också en del i som utredningen som behandlar en kostnadsjämförelse mellan Repab och kommunens kostnader för fastighetsförvaltning, PWC har dessutom tittat på beställarfunktionen för investeringsprocessen och underhållsprocessen

Utredningen påvisar att det saknas en dokumenterad process för underhållsplanering. Den främsta utvecklingspotentialen inom fastighetsförvaltningen ligger inom denna process. Kustbostäder har påbörjat ett arbete att ta fram en underhållsplan för kommunens verksamhetsfastigheter som skall vara klar under 2022. Enligt utredningen borde även kommunen involveras i detta projekt. Viktigt är också att projektet verkligen fullföljs. Underhållsplanen behöver sedan uppdateras minst vart femte år. En viktig komponent i detta arbete är också att det finns ett fullgott systemstöd för detta arbete

Beställningar i investeringsprocessen upplevs fungera relativt bra från kommunens perspektiv mycket på grund av att kommunen anställt en fastighetscontroller som ansvarar för mycket att kommunikationen mellan de olika intressenterna.

Lokalförsörjningen och lokalbehovsplaneringen sköts via månatliga möten mellan fastighetscontroller och representanter från verksamheterna/förvaltningarna.

Det som ligger till grund för ansvarsfördelningen mellan kommun och Kustbostäder är delvis inaktuella hyresavtal och en generell gränsdragningslista. Det saknas aktuella ägardirektiv och förvaltningsavtal. När driftsform är fastställd behöver detta åtgärdas

Gränsdragningslistan bedöms som ändamålsenlig för det stora flertalet av kommunens fastigheter.

Mot bakgrund av tidigare givet uppdrag av Kommunstyrelsen och mot bakgrund av utredningens resultat utarbetar kommunstyrelseförvaltningen för närvarande ett tillägg till Kommunstyrelsens delegationsordning som tydliggör ansvarsfördelning för samtliga ny- och ombyggnationer i de verksamhetslokaler som kommunen äger.

Datum
2021-11-08

KS.2021.143

Utifrån resultatet i PWCs rapport och genom att väga in uppdragsgivar- och uppdragstagarperspektiv är kommunstyrelseförvaltningens förslag att ge kommunchefen i uppdrag att utreda och föreslå ansvar för och organisation av de tjänster som Kustbostäder AB idag genomför på uppdrag av kommunen så att dessa följer upphandlingslagstiftningen (LOU). I utredningen ingår att mot bakgrund av utredningens resultat kring kostnadsjämförelser skapa en så effektiv förvaltarprocess för kommunens verksamhetsfastigheter som möjligt. Viktigt är också att uppdragen genomförs med koncernens bästa för ögonen. Kustbostäder behöver vara involverade i processen.

Kommunchefen föreslås vidare ges i uppdrag att se till att en dokumenterad process och plan för planerat underhåll av kommunens verksamhetsfastigheter utarbetas och färdigställs under 2022.

Båda uppdragen skall återrapporteras till Kommunstyrelsen senast 2022-04-30

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår vidare att kommunstyrelsen föreslår Kommunfullmäktige besluta att godkänna att uppdrag från 2015 om utarbetande av avtal mellan kommunen och Kustbostäder i Oxelösund AB ersätts med av Kommunstyrelsen givet uppdrag att utreda och föreslå ansvar för och organisation av de tjänster som Kustbostäder i Oxelösund AB idag genomför åt kommunen så att dessa följer upphandlingslagstiftningen (LOU).

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2021-11-08

Revisionens missiv kring granskning av kommunens styrning och uppföljning av uppdrag till kustbostäder

Revisionsrapport granskning av kommunens styrning och uppföljning av uppdrag till Kustbostäder

PWC:s utredning kring intern upphandling och förvaltarprocess

Johan Persson
Kommunchef

Magnus Petersson
Ekonomichef

Beslut till:

Revisionen (FK)

Kommunchefen (FÅ)

Kustbostäder i Oxelösund AB (FK)

Ekonomichefen (FK)

Datum
2021-11-02Dnr
KS.2021.55Kommunstyrelseförvaltningen
Jana Hilding

Kommunstyrelsen

OXL2
621
v 1.0
2007-
03-13

Redovisning av ej besvarade motioner och medborgarförslag

1. Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till beslut i kommunfullmäktige
Redovisningen godkänns.

2. Sammanfattning

Ej besvarade motioner och medborgarförslag ska redovisas för kommunfullmäktige två gånger per år. Följande ärenden är under beredning:

Beskrivning	Registrerat
Motion om utreda ägarstyrningen i Oxelösunds kommuns bolag, KS.2019.53 och KS.2020.106	2019-04-03
Medborgarförslag om att införa minnesmärke för veteraner i Oxelösunds kommun, KS.2021.88	2020-05-03
Motion om anpassning av köken i kommunens skolor och förskolor från mottagningskök till tillagningskök, KS.2021.91	2021-06-16
Motion om införande av avgiftsfri undervisning i den nya Kulturskolan, KS.202.118	2020-09-15

Kommunfullmäktige beslutade 2020-11-11 § 93 att medge förlängd beredningstid till 2021-11-11 för motion om att utreda ägarstyrningen i Oxelösunds kommuns bolag.

Svar på medborgarförslag om att införa minnesmärke för veteraner i Oxelösunds kommun beräknas behandlas av kommunstyrelsen i början av 2022 och därefter överlämnas till kommunfullmäktige.

Motion om införande av avgiftsfri undervisning i den nya Kulturskolan bereds av utbildningsnämnden och beräknas behandlas av utbildningsnämnden 2021-12-13 och överlämnas därefter till kommunfullmäktige.

Motion om anpassning av köken i kommunens skolor och förskolor från mottagningskök till tillagningskök bereds av utbildningsnämnden och beräknas besvaras av utbildningsnämnden 2021-12-13 och därefter överlämnas till kommunstyrelsen för beredning och behandling till kommunfullmäktige.

Datum

2021-11-02

KS.2021.55

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse Ks – Redovisning av ej besvarade motioner och medborgarförslag

Johan Persson
Kommunchef

Jana Hilding
Kommunsekreterare/kanslichef

Beslut till:

Kansliet (för kännedom)